

Fotorelacja

NAUKA I LUDZIE

Humanistyka polska
w początkach XXI wieku
s. 34

KARTKA Z KALENDARZA

Pożegnanie prof. Albina
Koprukowniaka
s. 24

SPRAWY STUDENCKIE

Niecodzienna obrona pracy
magisterskiej w Instytucie
Historii UMCS
s. 63

Uroczysta promocja doktorów i doktorów habilitowanych

10 czerwca w Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Prawa i Administracji, z udziałem władz rektorskich i dziekańskich oraz promotorów i zaproszonych gości, odbyła się uroczysta promocja 51 doktorów i 32 doktorów habilitowanych. Tym samym UMCS osiągnęła liczbę 1021 doktorów habilitowanych oraz 4012 doktorów wypromowanych w ponad 70-letniej historii.

Fot. Robert Frączek

Spis treści

WYDARZENIA

- 4 : Z życia Uczelni
- 14 : Na Wydziałach

KARTKA Z KALENDARZA

- 21 : Z życia studenckich kół naukowych. Wspomnienie prof. Adama Kądziołki
- 24 : Pożegnanie prof. Albina Kopruckowniaka
- 26 : Profesor Albin Kopruckowniak. Wspomnienie

NAUKA I LUDZIE

- 28 : Debata o przyszłości szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce
- 30 : Nauka i przemysł na Wydziale Chemii
- 32 : Równie ważni? Sanatorzy drugiego planu (1926–1939)
- 33 : 25 lat samorządu terytorialnego w Polsce – bilans doświadczeń
- 33 : Litografia. Sztuka poprzez spowolnienie
- 34 : Humanistyka polska w początkach XXI wieku
- 38 : Sztuka w przestrzeni publicznej
- 39 : Bezpieczeństwo Europy – bezpieczeństwo Polski
- 40 : Polsko-białoruskie związki kulturowe, literackie i językowe
- 42 : XIX Kongres INQUA (Nagoya, Japonia)
- 44 : Krecja i konwencja w tekstach kultury
- 45 : Korzyści i straty krajów Europy Środkowo-Wschodniej na drodze do UE

- 46 : Współczesne problemy zmian społecznych. Doświadczenie Polski i Ukrainy
- 48 : Bliżej Portugalii z Centrum Języka Portugalskiego/Camões
- 49 : (Nie)obecność kobiet w przestrzeni publicznej
- 50 : Sztuka w plenerze – Sławomir Toman na poznańskim Summer Jam 2015
- 52 : Taiwan Fellowship – program dla badaczy Azji
- 53 : OZE dla gmin
- 54 : Konferencja nt. rynku finansowego
- 54 : Komitet sterujący Tempus ELISAA
- 55 : Ambasador Japonii na UMCS
- 55 : Konferencja nt. generalnych klauzul odsyłających w porządku prawnym

SPRAWY STUDENCKIE

- 56 : Szkoła Letnia MSC Puławy 2015. Przepustka do pracy w laboratorium akredytowanym
- 58 : Chór Akademicki UMCS na 7. Międzynarodowym Festiwalu Chórów i Orkiestr w Toskanii
- 58 : Lato Polonijne 2015
- 60 : „Oswajanie chemii”. Wyniki I Ogólnopolskiego Turnieju All-chemicznego
- 62 : Internet a prawo autorskie
- 62 : Premiera Teatru Akademickiego UMCS
- 63 : Niecodzienna obrona pracy magisterskiej w Instytucie Historii UMCS
- 64 : *Guilty pleasures*. Wystawa studentów Wydziału Artystycznego
- 65 : Lekkoatleci AZS UMCS docenieni przez Prezydenta Lublina

W ŚWIECIE KSIĄŻEK

- 66 : Nowości Wydawnictwa UMCS
- 70 : E-czasopisma naukowe na UMCS

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Adres redakcji: pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1312, 20-031 Lublin, tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.pl

Redakcja: Ewa Kawałko-Marczuk (redaktor naczelny), Aneta Adamska, Agnieszka Gałczyńska, Magdalena Kozak-Siemska

Współpracownicy: Monika Gabryś-Sławińska, Jolanta Jarzyńska, Jerzy Kasprzak, Konrad Koperwas, Eliza Kosieradzka, Wiaczesław Kostko, Beata

Kozłowska, Urszula Lewartowicz, Piotr Majewski, Monika Mielko-Remiszewska, Przemysław Mroczek, Aneta Okuń, Monika Pańczyk, Sylwia Skotnicka, Krzysztof Trojnar, Iwona Wieleba

Okładka: Absolutoria 2015, fot. Robert Frączek

Druk: Petit

Nakład: 630 egz.

Projekt graficzny i skład: Studio DTP Academicon, ntp@academicon.pl, <http://ntp.academicon.pl/>

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

Z ŻYCIA

Fot. Fundacja Absolwentów UMCS

Fot. Fundacja Absolwentów UMCS

Absolutoria 2015

W maju i czerwcu, na zakończenie roku akademickiego odbyły się Absolutoria organizowane przez Fundację Absolwentów UMCS, w których udział wzięły władze rektorskie i dziekańskie, promotorzy, wykładowcy, studenci/absolwenci oraz zaproszeni przez nich goście. Wszyscy absolwenci, którzy wzięli udział w Absolutoriach, otrzymali pamiątkowe karty absolutoryjne, birety oraz płyty z fotorelacjami i filmami. Z roku na rok Absolutoria cieszą się coraz większą popularnością wśród studentów/absolwentów UMCS, co potwierdziła tegoroczna frekwencja. ●

Fot. Fundacja Absolwentów UMCS

Spotkanie z Gruzją w Lublinie

3 czerwca w ACK UMCS „Chatka Żaka” odbyło się „Spotkanie z Gruzją w Lublinie” – przedsięwzięcie o charakterze międzynarodowym, w programie którego znalazły się m.in. prezentacje dotyczące kultury gruzińskiej, turystyki, bezpieczeństwa oraz działalności organizacji polonijnych w Gruzji. Uczestnicy mogli wziąć udział w warsztatach kulinarnych, językowych i tanecznych, a także pokazach filmów gruzińskich. Wydarzeniu, które współorganizowali UMCS i Urząd Miasta Lublin, towarzyszyła wystawa fotograficzna oraz konkurs dla studentów. W uroczystej inauguracji uczestniczyła prorektor Urszula Bobryk. ●

Zakończenie roku w Uniwersytecie Dziecięcym

20 czerwca w Sali Widowiskowej Akademickiego Centrum Kultury UMCS „Chatka Żaka” odbyły się ostatnie przed wakacjami zajęcia Uniwersytetu Dziecięcego UMCS połączone z uroczystym zakończeniem roku. Mali słuchacze, pod okiem prorektor Urszuli Bobryk, uczyli się śpiewu średniowiecznej, niezwykle popularnej pieśni studenckiej *Gaudeamus igitur*. Tego dnia odbył się także występ Chóru Uniwersytetu Dziecięcego UMCS z udziałem dzieci i ich rodziców. Dzieci otrzymały także dyplomy i nagrody w konkursie na najlepszy eksperyment przyrodniczy „Trampolina sukcesu”. ●

Kalendarium

7.06 – prorektor R. Dębicki wziął udział w Regatach kajakowych Sereniki 2015. ●

8.06 – prorektor B. Hlibowicka-Węglarz otworzyła konferencję „Mechanizmy funkcjonowania strefy euro”,

zorganizowaną na UMCS przez Narodowy Bank Polski i Wydział Ekonomiczny UMCS. ●

8–9.06 – rektor S. Michałowski uczestniczył w konferencji „25 lat samorządu terytorialnego w Polsce – bilans doświadczeń”, zorganizowanej przez Zakład Samorządów i Polityki Lokalnej Wydziału Politologii UMCS i Urząd Miasta Lublin na Zamku Lubelskim i na Wydziale Politologii. ●

9.06

– rektor S. Michałowski wziął udział w konferencji „Bezpieczeństwo Europy – bezpieczeństwo Polski”, zorganizowanej przez Zakład Myśli Politycznej UMCS.

– prorektor R. Dębicki otworzył konferencję „Nauka i przemysł – metody spektroskopowe w praktyce, nowe wyzwania i możliwości” na Wydziale Chemii. ●

10.06

– rektor S. Michałowski wystąpił na konferencji „Równie ważni? Sanatorzy drugiego planu (1926-1939)”, zorganizowanej przez Zakład Historii Najnowszej Instytutu Historii UMCS.

– prorektor R. Dębicki wziął udział w VI Międzynarodowej Konferencji ECOFORUM „Po pierwsze środowisko”, zorganizowanej w dn. 10–11.06 na Zamku Lubelskim. ●

12.06 – prorektor B. Hlibowicka-Węglarz wręczyła nagrody laureatom I Ogólnopolskiego Turnieju All-chemicznego, zorganizowanego na Wydziale Chemii. ●

12–13.06 – rektor S. Michałowski wziął udział w uroczystościach z okazji jubileuszu 65-lecia Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. ●

UCZELNI

Opracowanie: Redakcja

17.06 – rektor S. Michałowski uczestniczył w spotkaniu z wódcami miast Lubelszczyzny pt. „Sztuka w przestrzeni publicznej”, mającym na celu uruchomienie współpracy pomiędzy samorządami a Wydziałem Artystycznym. ●

18–20.06 – prorektor B. Hlibowicka-Węglarz wzięła udział w konferencji „O lepsze jutro studiów polonistycznych w świecie”, zorganizowanej z okazji 70. urodzin prof. Władysława Miodunki na Wydziale Polonistyki UJ. ●

19.06 – prorektor R. Dębicki uczestniczył w uroczystości nadania tytułów Honorowego Profesora Politechniki Lubelskiej prof. dr hab. Marii Nowickiej-Skowron i prof. dr hab. iż. Janowi Stachowiczowi na Wydziale Zarządzania PL. ●

22.06

– rektor S. Michałowski otworzył spotkanie na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej pt. „Wspieranie efektywności energetycznej w infrastrukturze publicznej JST poprzez zastosowanie OZE”. ●

– na Wydziale Humanistycznym odbyła się prezentacja platformy e-czasopisma naukowe zorganizowana przez Wydawnictwo UMCS, w której udział wzięli prorektor R. Dębicki. ●

24.06 – rektor S. Michałowski wzięł udział w 36. Sesji Zgromadzenia Ogólnego Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Lublinie. ●

26.06 – prorektor R. Dębicki uczestniczył w uroczystości nadania tytułów Honorowego Profesora Politechniki Lubelskiej prof. dr hab. inż. Annie Sobotce i prof. dr hab. inż. Andrzej-

wi Fladze we Wschodnim Innowacyjnym Centrum Architektury PL. ●

27.06 – rektor S. Michałowski wzięł udział w konferencji „Zasoby naturalne i możliwości inwestycyjne Polesia szansą na wykreowanie nowych usług prozdrowotnych i turystyki medycznej”, zorganizowanej przez Stowarzyszenie Lubelski Klub Biznesu w Okuninie. ●

29.06 – rektor S. Michałowski wzięł udział w sesji z okazji 50. rocznicy obrony pracy doktorskiej prof. dr. hab. Tomasza Goworka na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii UMCS, którą zorganizowano podczas konferencji „42. Polskiego Seminarium Anihilacji Pozytonów” na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki. ●

2.07 – prorektor R. Dębicki reprezentował Uczelnię podczas finałowej gali plebiscytu „Gazety Wyborczej” Lubelskie Firmy 25-lecia, która odbyła się w Trybunale Koronnym. ●

2–4.07 – prorektor U. Bobryk reprezentowała nasz Uniwersytet podczas wspólnych obrad członków Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich, prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich i prezydium PAN, które odbywało się w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim. Uczestnicy obrad wzięli udział w uroczystym posiedzeniu Senatu UWM, któremu towarzyszyła uroczystość nadania tytułu doktora *honoris causa* UWM prof. dr. hab. Jerzemu Woźnickiemu. ●

3.07 – prorektor A. Bereza wzięł udział w zebraniu Grupy Roboczej Komitetu Pełnomocnych Przedstawicieli Państw Członkowskich

• Dr Grażyna Szymczak, dyrektor Ogrodu Botanicznego UMCS

Jubileusz 50-lecia Ogrodu Botanicznego UMCS

W dniach 10–11 czerwca odbyła się ogólnopolska konferencja „Społeczne, ekonomiczne i środowiskowe uwarunkowania funkcjonowania współczesnych ogrodów botanicznych”, zorganizowana w ramach XLIV Zjazdu Polskich Ogródów Botanicznych z okazji Jubileuszu 50-lecia Ogrodu Botanicznego UMCS. Udział uroczystościach wzięli m.in. rektor Stanisław Michałowski oraz prorektorzy Urszula Bobryk i Arkadiusz Bereza.

Ogród Botaniczny UMCS został założony w 1965 r. Położony jest w dolinie rzeki Czechołki i obejmuje jej fragment oraz przylegające od strony zachodniej zbocze przecięte trzema lessowymi wąwozami, a także część płaskowyżu. Różnice wysokości między najniższą i najwyższą położonymi punktami wynoszą około 40 m. Areał Ogrodu to 21,25 ha o liczbie taksonów 6700. Zbiory roślinne Ogrodu wykorzystywane są do celów dydaktycznych i edukacyjnych oraz naukowo-badawczych realizowanych przez pracowników i studentów uczelni lubelskich. Na terenie Ogrodu przeważają gleby płowe pochodzenia lessowego; na zboczach występują gleby brunatne erodowane, a w obniżeniu – gleby aluwialne. ●

• Dr Paweł Kojs, prezes Zarządu Rady Ogródów Botanicznych i Arboretów w Polsce

Zjednoczonego Instytutu Badań Jądrowych w Dubnej (Rosja), które odbyło się w Dworcu Kościuszków.

4.07 – prorektor A. Bereza wziął udział w spotkaniu lubelskich środowisk prawniczych, podczas którego na stadionie przy ul. Krasieńskiego rozegrano mecz piłkarski między reprezentacją lubelskich sędziów i prokuratorów a drużyną radców prawnych i pracowników naukowych Wydziału Prawa i Administracji.

8.07 – prorektor R. Dębicki wziął udział w spotkaniu z przedstawicielami partnerów uczestniczących w programie Tempus ELISAA na Wydziale Ekonomicznym.

9.07 – prorektor A. Bereza wziął udział w przyjęciu z okazji Święta Państwowego św. Cyryla i Metodego, Dnia Sił Zbrojnych Republiki Słowackiej i zakończenia misji dyplomatycznej Ambasadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego Republiki Słowackiej w Rzeczypospolitej Polskiej Vasila Grivny, zorganizowanym w rezydencji Ambasadora.

10.07 – w Chatce Żaka odbyła się inauguracja Lata Polonijnego 2015, w której udział wzięła prorektor B. Hlibowicka-Węglarz i prorektor U. Bobryk.

17.07 – prorektor A. Bereza uczestniczył w 96. Wojewódzkich Obchodach Święta Policji zorganizowanych w Białej Podlaskiej.

12.08 – prorektor R. Dębicki spotkał się z przedstawicielami Dhrron Consultancy – Student Visa & Immigration z Indii w celu podjęcia współpracy mającej na celu pozyskanie studentów zagranicznych.

27.08 – prorektor R. Dębicki wziął udział w spotkaniu Zespołu Zarządzającego w związku z pracami nad wypracowaniem systemu wdrażania *Strategii Transgranicznej Województwa Lubelskiego, Obwodu Lwowskiego, Obwodu Wołyńskiego i Obwodu Brzeskiego na lata 2014–2020*, zorganizowanym przez Departament Polityki Regionalnej UMWL.

28.08 – prorektor R. Dębicki wziął udział w spotkaniu z cyklu „Polaków zdrowia portret własny”, zorganizowanym w Instytucie Medycyny Wsi w Lublinie przez Ministerstwo Zdrowia.

• Wręczenie tytułu Honorowego Profesora UMCS prof. Andrzejowi Kostrzewskiemu

Fot. Bartosz Profil

70-lecie Lubelskiego Ośrodka Geograficznego

17 czerwca w Ecotech-Complex Lubelski Ośrodek Geograficzny rozpoczął świętowanie 70-lecia swojego istnienia. Z tej okazji, w obecności władz rektorskich i dziekańskich UMCS, odbyła się jubileuszowa sesja, połączona z nadaniem tytułu Honorowego Profesora UMCS prof. Andrzejowi Kostrzewskiemu – wybitnemu geografowi, geomorfologowi i geoeologowi, związanemu naukowo z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Tytuł Honorowego Profesora UMCS stanowi formę szczególnego wyróżnienia i jest nadawany przez Senat UMCS osobom zasłużonym dla Uniwersytetu w dziedzinie dydaktyki, kształcenia kadry i współpracy w zakresie nauki i sztuki.

Prof. A. Kostrzewski otrzymał to wyróżnienie w dowód uznania za szczególny wkład w realizację wieloletniej i aktywnej współpracy z Wydziałem Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej w zakresie badań naukowych, kształcenia kadry naukowo-dydaktycznej oraz za działania zmierzające do włączenia Roztoczańskiego Parku Narodowego

do Państwowej Sieci Monitoringu Środowiska.

Podczas uroczystości zostały również wręczone medale. Medal Amicis Universitatis Mariae Curie-Skłodowska otrzymali mgr Beata Sielewicz i mgr inż. Zdzisław Strupieniuk. Medal Zasłużony dla Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej otrzymał prof. Marian Harasimiuk.

W dalszej kolejności swoje wykłady wygłosili dr Krystyna Harasimiuk („Lwowskie korzenie lubelskiej geografii”) i prof. Radosław Dobrowolski, dziekan Wydziału („70 lat lubelskiego ośrodka geograficznego”). Zwieńczeniem tej części jubileuszowej był koncert Piotra Selima z Lubelskiej Federacji Bardów pt. „Specjalista od wrzuseń”.

Fot. Bartosz Profil

Fot. Bartosz Prohl

• Od lewej: prof. Andrzej Kostrzewski i prof. Marian Harasimiuk

Druga część uroczystości odbyła się na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS. Towarzyszył jej wernisaż wystawy pt. „70 lat lubelskiego ośrodka geograficznego”, odsłonięcie tablic pamiątkowych, a także posiedzenia: Prezydium Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Prezydium Komitetu Nauk Geograficznych, Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Geograficznego.

W dn. 18–21 czerwca odbył się także Kongres Geografów Polskich pt. „Granice Geografii”, połączony z LX Zjazdem Polskiego Towarzystwa Geograficznego oraz IX Forum Geografów Polskich. ●

Fot. Robert Fręzek

• Prorektor U. Bobryk i wiceprezydent Lublina A. Szymczyk z laureatami konkursu na UMCS

Fot. Robert Fręzek

19 czerwca w UMCS odbyła się konferencja prasowa podsumowująca akcję „Rowerem na uczelnię”, współorganizowaną przez Miasto Lublin i lubelskie uczelnie – UMCS, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Przyrodniczy, Uniwersytet Medyczny, Politechnikę Lubelską, Wyższą Szkołę Społeczno-Przyrodniczą oraz Wyższą Szkołę Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie. W konferencji wzięli udział m.in.: prorektor Urszula Bobryk, Artur Szymczyk – zastępca prezydenta Lublina, Marcin Bielski – prezes Fundacji Rozwoju Sportu oraz przedstawiciele lubelskich uczelni i nagrodzeni studenci.

W akcji „Rowerem na uczelnię”, która trwała od 13 kwietnia do 12 czerwca, wzięło udział kilka tysięcy osób. Miała ona na celu promocję jazdy na rowerze i zdrowego stylu życia oraz wyrobienie nawyku podróżowania po mieście tym alternatywnym środkiem lokomocji wśród studentów i pracowników uczelni. W ramach akcji, specjalnie dla jej uczestników, do Lublina przyjechał honorowy patron – Steen Hommel, ambasador Królestwa Danii w Polsce.

W naszej Uczelni konkurs odbywał się na wszystkich Wydziałach, w Centrum Kultury Fizycznej, Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych, ACK UMCS Chatka Żaka i Bibliotece Głównej. Ambasadorem akcji była prorektor Urszula Bobryk (prywatnie

miłośniczka jazdy na rowerze). Każdy student, doktorant czy też pracownik UMCS, który przyjeżdżał na Uczelnię rowerem, mógł wrzucić kupon do urn umieszczonych na Wydziałach i jednostkach UMCS. Kuponów można było wrzucać codziennie, co dawało uczestnikom szansę wygrania kilku nagród w każdym losowaniu. Spośród blisko 1800 kuponów, które wrzucili do urn studenci, doktoranci i pracownicy UMCS, oprócz nagród zapewnionych ze strony Urzędu Miasta Lublin, rozlosowano upominki ufundowane przez Uczelnię oraz Partnerów Konkursu UMCS: dwa rowery miejskie (Fundacja Rozwoju Sportu w Lublinie); zniżki na posiłki (Restauracja „Pod Łosiem”); karnety miesięczne i pojedyncze wejściówki (SPORTspark); vouchery na usługę wykonania CV (KreAktywne CV); voucher na obiad dla dwojga w restauracji (Hotel Agit); voucher na wycieczkę (Student Travel); zestawy gadżetów reklamowych (Biuro Promocji UMCS). Główne nagrody – rowery miejskie wygrali: studentka Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej i student Wydziału Politologii. ●

Fot. Robert Fręzek

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Bartosz Prohl

Komunikat z posiedzenia Senatu UMCS

24 czerwca

Obrazem Senatu, pod nieobecność przewodniczącego rektora Stanisława Michałowskiego, przewodniczył prorektor Ryszard Dębicki.

Posiedzenie rozpoczęło się od uczczenia chwilą ciszy pamięci zmarłych: dr. hab. Władysława Charmasa, prof. nadzw., dr Bożeny Nowak i dr. Stefana Króla.

Następnie prorektor Ryszard Dębicki przedstawił informację o wyborze nowego senatora, którym został prof. dr hab. Marek Pietraś, prodziekan Wydziału Politologii ds. badań naukowych i współpracy z zagranicą.

W dalszej kolejności prorektor Ryszard Dębicki złożył gratulacje w imieniu rektora i Senatu UMCS z okazji uzyskania tytułów naukowych prof. dr. hab. Dariuszowi Chemparkowi i prof. dr. hab. Romanowi Kwietniowi oraz jubileuszu pracy zawodowej prof. dr. hab. Ryszardowi Taranko i dr. hab. Marii Polakowskiej-Prokopiak, prof. nadzw.

Następnie prorektor Ryszard Dębicki przedstawił informacje nt. działalności Kolegium Rektorskiego od ostatniego posiedzenia Senatu oraz następujących spraw: awansu UMCS w rankingu „Perspektyw” (w tegorocznej edycji Rankingu Szkół Wyższych, przygotowanym przez Fundację Edukacyjną „Perspektywy” UMCS zajęli 26 miejsce. Uczelnia awansowała o trzy pozycje w stosunku do ubiegłorocznego zestawienia; w województwie lubelskim zajmujemy 1. miejsce w kategorii „preferencje pracodawców”, zaś w skali kraju – 15. miejsce pod tym względem); dobiegającej końca realizacji projektu

Ecotech-Complex; przygotowania planu rzeczowo-finansowego uczelni na rok 2015; podziału i wypłaty środków finansowych na tegoroczne podwyżki dla pracowników; uzyskania przez Wydział Ekonomiczny prawa do nadawania stopni doktorskich w dziedzinie nauk o zarządzaniu; utworzeniu spółki spin-offowej Bioinnova, powołanej w celu komercjalizacji wynalazków dotyczących mutanazy; prac nad utworzeniem spółki zarządzającej Ecotech-Complex i powołaniem Klastra Biotechnologicznego.

W dalszej kolejności Senatorowie podjęli uchwały ws. zmian w Statucie UMCS, niezbędnych w związku z nowelizacją ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz ws. utworzenia spółki zarządzającej Ecotech-Complex, w której 100% udziałów będzie należało do UMCS. Przyjęto także plan rzeczowo-finansowy na rok 2015, który został sporządzony przez poszczególne jednostki organizacyjne z uwzględnieniem działalności dydaktycznej, badawczej oraz związanej z funduszami, współfinansowanymi z funduszy strukturalnych, źródeł zewnętrznych, a także innych mechanizmów finansowych. Źródła przychodów są następujące: przychody z dotacji budżetowej, usług edukacyjnych, opłat za studia podyplomowe oraz za wynajem pomieszczeń, sal, sprzętu i aparatury jednostkom pozauniwersyteckim, a także środki uzyskane z innych źródeł. Koszty to: amortyzacja, wynagrodzenia osobowe i narzuty na wynagrodzenia, podatki i opłaty oraz media. Dotacja

na działalność dydaktyczną na rok 2015 przyznana przez MNiSW wynosi łącznie 192 663 tys. zł. W stosunku do roku 2014 dotacja podstawowa (bez środków na regulację wynagrodzeń w 2015 r. i bez jednorazowego zwiększenia w grudniu 2014) jest niższa o 1602,4 tys. zł.

Senat UMCS zdecydował o nadaniu tytułu Honorowego Profesora dr. Kongkitiemu Phusavat z Wydziału Zarządzania Przemysłem Królewskiego Uniwersytetu Kasetsart w Bangkoku (Tajlandia). Prof. Kongkiti Phusavat jest osobą integrującą Wydział Ekonomiczny, a tym samym UMCS z międzynarodowym środowiskiem naukowym. Łącząc pracę naukowo-dydaktyczną z działalnością doradczą na rzecz administracji centralnej i biznesu w różnych krajach Azji, Europy i USA, K. Phusavat wykorzystuje wiedzę i doświadczenie do nawiązywania i rozwoju współpracy różnorodnych podmiotów w otoczeniu międzynarodowym.

Kolejnym punktem posiedzenia było sprawozdanie z realizacji przedsięwzięć naukowo-badawczych w 2014 r. Kategorię naukową A posiadały dwa wydziały UMCS, zaś dziewięć – kategorię B. Wszystkie podstawowe jednostki UMCS mają też uprawnienia do nadawania stopnia doktora w 10 dziedzinach i 19 dyscyplinach. W roku sprawozdawczym uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego posiadało 10 wydziałów, w dziewięciu dziedzinach i 15 dyscyplinach naukowych. Wydział Biologii i Biotechnologii otrzymał nowe uprawnienia do nadawania stopnia dok-

tora habilitowanego w dziedzinie nauki biologiczne, biotechnologia. W ubiegłym roku 24 pracowników uzyskało stopień naukowy doktora lub stopień doktora sztuki, 71 pracowników – stopień naukowy doktora habilitowanego lub doktora habilitowanego sztuki oraz 20 pracowników – tytuł naukowy profesora albo profesora sztuki.

W 2014 r. ogółem w UMCS przy realizacji badań naukowych lub prac rozwojowych zatrudnionych było 1621 pracowników. Zrealizowano 117 projektów badawczych finansowanych ze środków krajowych oraz 29 projektów badawczych ze środków zagranicznych, w tym funduszy UE, uzyskano także cztery patenty na wynalazki udzielone przez Urząd Patentowy RP (lub udzielone za granicą na rzecz ocenianej jednostki naukowej, której pracownikiem jest twórca wynalazku), zgłoszono 11 wynalazków, uzyskano trzy prawa ochronne na wzór użytkowy lub znak towarowy udzielone przez Urząd Patentowy RP. Pracownicy UMCS byli autorami 3140 publikacji naukowych, w tym w czasopismach z listy JCR (Journal Citation Reports) oraz ERIH (European Reference Index for the Humanities) opublikowali łącznie 558 prac.

Następnie Senatorowie podjęli uchwały ws. wprowadzania regulaminu przyznawania nagród Rektora nauczycielom akademickim UMCS; ws. zmiany efektów kształcenia dla kierunku: europeistyka oraz przegłosowali zmianę uchwały ws. szczegółowych zasad ustalania, pobierania oraz trybu i warunków zwalniania z opłat za usługi edukacyjne na studiach podyplomowych oraz kursach dokształcających.

Kolejnym punktem było uzupełnienie składów komisji senackich i dyscyplinarnych o przedstawicieli doktorantów oraz studentów. Następnie pozytywnie zaopiniowano zmiany organizacyjne. Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki zaproponował połączenie Zakładu Fizyki Molekularnej oraz Zakładu Spektrometrii Mas w Zakład Spektrometrii Mas. Wydział Prawa i Administracji przedstawił wniosek ws. likwidacji Zakładu Prawa Spółdzielczego i Organizacji Spółdzielczości. Wydział Humanistyczny zwrócił się do Senatu z wnioskiem ws. utworzenia Zakładu Antropologii Społecznej, zaś Wydział Pedagogiki i Psychologii zaproponował utworzenie Zakładu Metodologii Nauk Pedagogicznych i Zakładu Pracy Socjalnej oraz przekształcenie Zakładu Andragogiki w Zakład Pedagogiki Pracy i Andragogiki.

Senat UMCS pozytywnie zaopiniował także wnioski Wydziałów: Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej ws. zatrudnienia dr hab. Ireny Pidek i dr hab. Jana Rodzika na stanowiskach profesorów nadzwyczajnych; Politologii ws. zatrudnienia dr hab. Hanny Dumay i dr. hab. Czesława Maja na stanowiskach profesorów nadzwyczajnych.

W punkcie dotyczącym spraw bieżących zostały przedstawione informacje m.in. nt. rekrutacji na studia; wystąpienia dr hab. Anny Łosowskiej podczas konferencji pt. „Znaczenie zasobu Archiwum Przemyskiego dla badań naukowych”; nowego Zarządu Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej; obchodów 70-lecia lubelskiej geografii.

*Magdalena Kozak-Siemńska
Rzecznik prasowy UMCS*

Fot. Dorota Leposińska

List intencyjny ws. Lubelskiego Klastra Biotechnologicznego

26 czerwca w Dworcu Kościuszków w Ogrodzie Botanicznym UMCS z inicjatywy naszej Uczelni podpisano list intencyjny ws. utworzenia Lubelskiego Klastra Biotechnologicznego. Dokument sygnowali: rektor UMCS Stanisław Michałowski, prorektor KUL ds. studenckich Krzysztof Narecki, rektor Uniwersytetu Medycznego Andrzej Drop, rektor Uniwersytetu Przyrodniczego Marian Wesołowski, rektor Politechniki Lubelskiej Piotr Kacejko, dyrektor Instytutu Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego PAN Cezary Sławiński i wiceprezydent Lublina Krzysztof Komorski.

Celem Lubelskiego Klastra Biotechnologicznego ma być partnerska współpraca w programach i projektach krajowych oraz międzynarodowych, a także w zakresie inicjowania, finansowania, prowadzenia i wdrażania badań biotechnologicznych, jak również podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi biotechnologicznemu regionu. Klaster ma zrzeszać oprócz uczelni wyższych Lublina także instytuty badawcze, jednostki samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców.

NASZE SUKCESY

Prof. A. Ziębińska-Witek w Zespole specjalistycznym NPRH

Dr hab. Anna Ziębińska-Witek, prof. nadzw. z Instytutu Kulturoznawstwa została powołana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w skład zespołu specjalistycznego ds. oceny wniosków o finansowanie projektów modułu „Rozwój” Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. ●

Dyplom Czeskiego Towarzystwa Historycznego dla prof. H. Gmitera

W lutym 2015 r. Walne Zgromadzenie Czeskiego Towarzystwa Historycznego (Sdružení Historiků České Republiky) przyznało prof. Henrykowi Gmiterkowi z Instytutu Historii honorowe członkostwo. 25 maja odbyła się zorganizowana przez To-

warzystwo i Instytut Historii Czeskiej Akademii Nauk, we współpracy z Ambasadą RP w Pradze, uroczystość wręczenia potwierdzającego to dyplomu. W spotkaniu odbywającym się w gościnnych progach Ambasady (dawny pałac Fürstenbergów) wzięła udział ambasador Grażyna Bernatowicz oraz liczne grono historyków czeskich. Następnego dnia w Instytucie Historii CzAN prof. H. Gmitek przedstawił wykład poświęcony społeczności żydowskiej w Rzeczypospolitej w XVI–XVIII w. ●

Nagroda dla prof. F. Czyżewskiego

Stowarzyszenie Pisarzy Polskich o. w Lublinie, wspierane przez Fundację „Willa Polonia” oraz „Dla pokoleń”, przyznało po raz pierwszy Nagrody im. Józefa Łobodowskiego.

Jury Nagrody w składzie: ks. prof. dr hab. Edward Walewander, dr hab. Janina Szczepniak, prof. dr hab. Czesław Michałowski, doc. dr Jan Gurba, dr Jan Sęk, Stanisław Żurek, postanowiło nagrodą im. Józefa Łobodowskiego za rok 2014 uhonorować:

- w kategorii „dla pisarza z krajów wschodnich, którego książka ukazała się w przekładzie na język polski” – Wasyla Słapczuka (Ukraina), którego książki *Kobieta ze śniegu* (przekład: Iwona Wasilewska i Wojciech Pestka) oraz *Księga zapomnienia* (przekład: Wojciech Pestka) ukazały się ostatnio w języku polskim, a tłumaczy wyróżnić honorowymi dyplomami;
- w kategorii „dla tłumacza literatury polskiej za przekład książki współczesnego, polskiego autora na jeden z języków Środkowej

Archiwum M. Marczevskiej-Rytko

Nagroda dla publikacji pt. „Haktywizm”

książki *Haktywizm (cyberterroryzm, hacking, protest obywatelski, cyberaktywizm, e-mobilizacja)* (Wydawnictwo UMCS 2014), kompleksowo ujmującej kulturowo-cywilizacyjne zjawisko haktywizmu we współczesnym świecie. Uroczystość wręczenia nagród odbyła się w Warszawie 8 czerwca.

Nagroda im. dr. Pawła Stęпки została ustanowiona w 2011 r. decyzją KRRiT oraz Rady Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych UW w celu promowania wartościowych prac i ich autorów podejmujących w interesujący sposób tematykę mediów elektronicznych, a także wyróżniania zasługujących na to wydawnictw naukowych i popularnonaukowych z dziedziny mediów elektronicznych. ●

Prof. Maria Marczevska-Rytko otrzymała dyplom uznania w konkursie o nagrodę im. dr. Pawła Stęпки, przyznany przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji oraz Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego za redakcję

i Wschodniej Europy” – Olenę Kryształską (Ukraina) za przekład współczesnego autora polskiego na język ukraiński;

- w kategorii „dla popularyzatora idei ponadgranicznej współpracy na polu polityki, nauki, literatury i sztuki z krajów Środkowej i Wschodniej Europy” – prof. dr. hab. Feliksa Czyżewskiego, długoletniego dyrektora Instytutu Filologii Słowiańskiej, kierownika Zakładu Filologii Ukraińskiej, za propagowanie na polu nauki, kultury, samorządności idei ponagranicznej współpracy polsko-ukraińsko-białoruskiej. Z inicjatywy prof. F. Czyżewskiego od kilkunastu lat organizowane są sympozja naukowe poświęcone współpracy uniwersytetów, stowarzyszeń twórczych i samorządów z obszaru Ukrainy, Białorusi i Polski. Prof. F. Czyżewski jest także przewodniczącym Rady Programowej serii literackiej „Biblioteka Literatur Naszych Sąsiadów”, w której publikowane są przekłady współczesnej literatury ukraińskiej, czeskiej, białoruskiej, słowackiej i rosyjskiej.

Wręczenie nagród odbyło się 29 maja w Instytucie Filologii i Dziennikarstwa Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łeśi Ukrainki w Łucku, mieście związanym z Józefem Łobodowskim. ●

Nagroda Prezesa Rady Ministrów dla dr hab. D. Piekarczyk

Dr hab. Dorota Piekarczyk, zastępca dyrektora Instytutu Filologii Polskiej UMCS, została laureatką Nagrody Prezesa Rady Ministrów za 2014 r. w kategorii: wysoko ocenione osiągnięcia będące podstawą nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego lub stopnia naukowego doktora habilitowanego sztuki. Temat wyróżnionej pracy to: *Metafora metatekstowe*. Dr hab. D. Piekarczyk prowadzi badania na styku dwu dyscyplin: etnolingwistyki i lingwistyki tekstu, dzięki czemu zdołała wyprofilować własny obiekt zainteresowań, jakim są metafory metatekstowe. Autorka wkroczyła na teren dotąd jedynie zasygnalizowany w obszernej literaturze przedmiotu na temat metatekstu, jego istoty

i funkcji. Dokonała istotnych ustaleń co do udziału metafor w budowaniu komentarzy metatekstowych i udowodniła, że i spojrzenie na tekst przez ten pryzmat „prowadzi do odkrycia ważnych tajemnic, związanych z pojmowaniem i ujmowaniem oraz komunikacyjnym funkcjonowaniem tekstu”. Nagrody PRM zostały ustanowione w 1994 r. z inicjatywy Polskiej Akademii Nauk. Przewodniczącym zespołu ds. nagród jest prof. Piotr Węgleński. ●

Nagrody dla dr hab.

A. Matczuk i dr. S. Kotuły

Decyzją Prezydium Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich Nagrodę Naukową SBP im. Adama Łysakowskiego przyznano pracownikom z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UMCS. W kategorii „prace o charakterze teoretycznym, metodologicznym, źródłowym” nagrodę otrzymała dr hab. Alicja Matczuk za książkę *Polskie bibliografie nauk humanistycznych i społecznych do roku 1989: historia i metodyka* (Wy-

Nagroda dla dr R. Zubrzyckiej

Dr Renata Zubrzycka z Zakładu Socjopedagogiki Specjalnej Wydziału Pedagogiki i Psychologii wzięła udział w 38. Europejskiej Konferencji Mukowiscydozy (38th European Cystic Fibrosis Conference), która odbyła się w dn. 10–13 czerwca w Brukseli. Konferencja została zorganizowana przez European Cystic Fibrosis Society (ECFS), będące naukowym towarzystwem europejskich i międzynarodowych ekspertów we wszystkich dziedzinach badań nad mukowiscydozą. Co roku gromadzi ona specjalistów z ponad 60 krajów, którzy przedstawiają wyniki badań nauko-

wych oraz rozwiązań służących poprawie jakości życia osób z wielonarządową i nieuleczalną chorobą genetyczną.

Dr Zubrzycka zaprezentowała referat „Coping with stress of mothers of children and adolescents with Cystic Fibrosis” w sesji doniesień ustnych (przedstawiony także w wersji elektronicznego posteru).

Podczas konferencji dr R. Zubrzycka otrzymała nagrodę za najlepszy poster w sekcji: Pielęgniarstwo / Zagadnienia psychospołeczne / Podnoszenie jakości (Best Poster Award Nursing / Psychosocial Issues / Quality Improvement), którą odebrała z rąk

Prezydenta ECFS – prof. dr Kris De Boeck w trakcie uroczystej ceremonii zamknięcia konferencji 13 czerwca. Nagrodzoną pracą wybrano spośród 80 zakwalifikowanych w ramach powyższej sekcji. Dr R. Zubrzycka została ponadto zaproszona do członkostwa w Psychosocial Interest Group ECFS. ●

Archiwum R. Zubrzyckiej

dawnictwo UMCS 2014); w kategorii „prace o charakterze praktyczno-wdrożeniowym” nagrodę otrzymał dr Sebastian D. Kotuła za książkę *Wstęp do Open Source* (Warszawa, Wydawnictwo SBP 2014).

Nagroda Naukowa SBP im. A. Łysakowskiego ustanowiona jest w celu uhonorowania twórców publikacji i prac badawczych o dużym znaczeniu dla rozwoju teorii i praktyki bibliotekarstwa i informacji naukowej.

Dr A. Szot członkiem Rady Młodych Naukowców

Dr Adam Szot z Wydziału Prawa i Administracji ponownie został członkiem Rady Młodych Naukowców V kadencji. Rada jest organem doradczym, której zadaniem jest wspieranie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w działaniach służących rozwojowi kariery młodych naukow-

ców i osób rozpoczynających karierę naukową.

Absolwent UMCS wyróżniony w Konkursie im. J. J. Lipskiego

Krzysztof Stanisław Werner, absolwent Wydziału Politologii otrzymał wyróżnienie w XX Konkursie im. Jana Józefa Lipskiego za pracę magisterską „Działalność Fan Club-u The Beatles w Lublinie w PRL-owskiej rzeczywistości lat 80”, obronioną w 2014 r. pod kierunkiem dr. hab. Wojciecha Sokoła, prof. nadzw. Uroczystość wręczenia nagród odbyła się 25 czerwca w Warszawie.

Konkurs prac magisterskich im. J. J. Lipskiego jest organizowany przez Stowarzyszenie Otwarta Rzeczpospolita dla upamiętnienia postaci Patrona w celu wspierania wybijających się studentów kierunków humanistycznych i społecznych i ułatwienia im startu w świecie nauki. Przedmiotem

konkursu są prace z obszaru humanistyki i nauk społecznych od XIX w. do współczesności, których tematyka jest bliska zainteresowaniom badawczym i aktywności społecznej Patrona konkursu.

Zarządzanie na UMCS na poziomie doktorskim

Wydział Ekonomiczny uzyskał prawo do nadawania stopni doktorskich w dyscyplinie nauk o zarządzaniu. W nowym roku akademickim uruchomi studia doktoranckie w tym zakresie. UMCS jest jedyną na Lubelszczyźnie jednostką posiadającą uprawnienia doktorskie i habilitacyjne w dyscyplinie ekonomia, a nowe uprawnienia doktorskie w zakresie zarządzania wprowadzają Wydział Ekonomiczny do elitarnego grona 30 jednostek prowadzących w Polsce kształcenie kadr naukowych w tej dyscyplinie.

• Uroczyste wręczenie Diamentowych Grantów, 16 września 2015 r.

„Wniosek naszego ośrodka został bardzo wysoko oceniony przez recenzentów. To ogromne osiągnięcie i uznanie dla naszego dorobku. Przypomnę, że ostatnie uprawnienia (habilitacyjne z ekonomii) Wydział uzyskał 45 lat temu, w 1970 r. W stosunkowo nieodległym czasie możemy uzyskać pełnię praw naukowych, czyli także uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk o zarządzaniu. Podejmowane są także działania zmierzające do rozwoju dyscypliny finanse” – mówi dziekan Wydziału Ekonomicznego Zbigniew Pastuszek.

Na naszej Uczelni prowadzone są badania dotyczące m.in.: zarządzania strategicznego i operacyjnego, marketingu, zarządzania jakością i wiedzą, zarządzania zasobami ludzkimi, wykorzystania technologii informacyjnych oraz logistyki. Problematyką zarządzania zajmuje się 10 samodzielnych pracowników naukowych, a zajęcia dydaktyczne prowadzą także praktycy biznesu oraz naukowcy z innych ośrodków krajowych i zagranicznych.

UMCS na 12. miejscu w Rankingu Premium Brand 2015

W pierwszym w Polsce rankingu reputacji polskich uczelni „Premium Brand” UMCS znalazł się na wysokiej, 12. pozycji w kraju, wyprzedzając kilka znanych uczelni. Badacze oceniali reputację 20 szkół wyższych na podstawie pięciu kluczowych wymiarów: prestiżu (czy na uczelni można polegać), referencji (czy można polecić ją znajomym), atmosfery wokół niej (czy media piszą o niej dobrze, czy źle), CSR (czy bierze pod uwagę dobro otoczenia), a także perspektywy zawodowych (czy kojarzy się z szansą na dobrą pracę). Ranking utworzono na podstawie wyników badania reputacji marek i firm. Jego organizatorem jest Fundacja na rzecz reputacji marki „Premium Brand”. To prowadzony od 10 lat ogólnopolski program badawczy sprawdzający, jakie marki cieszą się najlepszą reputacją wśród Polaków. W tym roku przeanalizowano także reputację szkół wyższych. Badanie przeprowadził Dom Badawczy Mason na ogólnopolskim panelu badawczym Ariadna. Na pierwszym miejscu

w rankingu znalazł się Uniwersytet Jagielloński z wynikiem 74 punktów. Nasz Uniwersytet otrzymał w tym zestawieniu 65 punktów – tyle samo, co Uniwersytet Mikołaja Kopernika oraz Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Więcej informacji: www.premiumbrand.com.pl/aktualnosci.

Fundacja Absolwentów UMCS laureatem konkursu MNiSW

Fundacja Absolwentów UMCS znalazła się w gronie laureatów konkursu „Organizowanie działań na rzecz rozwoju sportu akademickiego” Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W najbliższych miesiącach będzie realizować projekt pod nazwą: „Akademia Wolontariatu Sportowego”, którego celem będzie wsparcie rozwoju sportu akademickiego poprzez promowanie pozytywnych postaw i zachowań społecznych – wolontariatu w sporcie akademickim w Polsce, a także wspomaganie wymiany dobrych praktyk w sporcie. Na realizację projektu Fundacja Absolwentów UMCS otrzymała dotację w wysokości 70 330 zł.

Diamentowy Grant dla studentki UMCS

Anna Pawelec, studentka psychologii została laureatką IV edycji programu Diamentowy Grant Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Otrzyma środki na realizację projektu „Longitudinalne badania epidemiologii zjawiska gry w pokera przez internet wśród młodych ludzi w Polsce”.

Program Diamentowy Grant jest realizowany od 2012 r. i zapewnia młodym naukowcom niezależność finansową oraz otwiera szybszą drogę do doktoratu. Już po licencjacie lub po trzecim roku studenci mogą zostać kierownikami własnego projektu badawczego. W 2015 r. finansowanie otrzyma 78 projektów naukowych reali-

zowanych przez wybitnych studentów w polskich uczelniach i instytutach PAN. Wyróżnieni młodzi badacze reprezentują trzy obszary nauk: humanistyczne i społeczne, przyrodnicze i medyczne oraz ścisłe i techniczne. Studenci otrzymają na realizację swoich projektów ponad 14 mln zł. Nowością IV edycji konkursu było umożliwienie aplikowania o Diamentowy Granty polskim studentom, którzy ukończyli studia I stopnia za granicą. Od początku programu państwo wsparło kwotą 63,3 mln zł rozwój karier młodych naukowców. Więcej informacji nt. programu: www.nauka.gov.pl/diamentowy-grant.

NA WYDZIAŁACH

Wydział Biologii i Biotechnologii

Habilitacje

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 25 czerwca podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia dr Małgorzacie Wójcik, zatrudnionej na stanowisku adiunkta w Zakładzie Fizjologii Roślin UMCS. Dr M. Wójcik przedłożyła w postępowaniu habilitacyjnym jako istotne osiągnięcie naukowe cykl siedmiu publikacji i jednego artykułu przeglądowego pod wspólnym tytułem: *Mechanizmy adaptacji wybranych gatunków roślin do wzrostu na hałdach cynkowo-ołowiowych*. Uchwałę popierającą wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr M. Wójcik przedłożyła Komisja Habilitacyjna w składzie: prof. dr hab. Tomasz Twardowski – przewodniczący, dr hab. Joanna Czarnecka – sekretarz, recenzenci: prof. dr hab. Bogusław Wiłkomirski, prof. Grzegorz Nałęcz-Jawecki, prof. dr hab. Barbara Tomaszewska, członkowie: prof. dr hab. Jerzy Falandysz, dr hab. Halina Dziubińska prof. nadzw. ●

Wydział Chemii

Doktoraty

8 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Witolda Zawadzkiego. Temat: „Badanie katalizatorów reformingu parowego metanolu”. Promotor: dr hab. Wojciech Gac. Recenzenci: prof. dr hab.

inż. Urszula Narkiewicz (Zachodniopomorski Uniwersytet Techniczny, Szczecin), prof. dr hab. Jacek Goworek (UMCS). ●

24 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Kamili Michalskiej. Temat: „Modyfikowane katalizatory niklowe do procesów uwodornienia benzenu i metanizacji tlenków węgla”. Promotor: prof. dr hab. Tadeusz Borowiecki. Recenzenci: dr hab. Lucjan Chmielarz, prof. nadzw. (UJ, Kraków), prof. dr hab. inż. Jacek Rynkowski (Poli-technika Łódzka). ●

Wyjazdy zagraniczne

Dr hab. Anna Deryło-Marczewska prof. nadzw. z Zakładu Fizykochemii Powierzchni Ciała Stałego oraz dr hab. Adam W. Marczewski z Zakładu Radiochemii i Chemii Kolidów w dn. 10 czerwca – 10 lipca uczestniczyli w konsultacjach naukowych dot. realizacji grantu międzynarodowego Marie Curie (PEOPLE) – IRSES, akcji 7 PR UE w Ioffe Physico-Technical Institute / Institute of Macromolecular Compounds of the Russian Academy of Sciences, St. Petersburg, Rosja. ●

Dr Liliana Mazur z Zakładu Chemii Ogólnej i Koordynacyjnej w dn. 12–17 czerwca uczestniczyła w konferencji naukowej dot. syntezy i badań nowych związków koordynacyjnych, University of Bologna, Włochy. ●

Prof. dr hab. Barbara Gawdzik oraz dr Beata Podkościelna z Zakładu Chemii Polimerów oraz dr Paweł Mergo, dr Małgorzata Gil i mgr Onur Cetinkaya z Pracowni Technologii Światłowodów w dn. 14–17 czerw-

ca uczestniczyli w spotkaniu naukowym z recenzentami oceniającymi projekt TRIPOD (7 PR UE), Belgia. ●

Dr hab. Irena Malinowska, prof. nadzw. z Zakładu Chromatografii Planarnej oraz dr hab. Irena Choma z Zakładu Metod Chromatograficznych w dn. 29 czerwca – 4 lipca uczestniczyli w „21st International Symposium on Separation Sciences”, Lubljana, Słowenia. ●

Dr hab. Małgorzata Grabarczyk, prof. nadzw. oraz dr hab. Cecylia Wardak z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej w dn. 27 czerwca – 2 lipca uczestniczyli w „31st Conference of the International Society of Chemical Ecology (ISCE)”, Stockholm University, Szwecja. ●

Dr Mariusz Barczak z Zakładu Chemii Teoretycznej w dn. 9–13 czerwca uczestniczył w konferencji naukowej „Euronanoforum 2015”, Ryga, Łotwa. ●

Prof. dr hab. K. Michał Pietrusiewicz z Zakładu Chemii Organicznej w dn. 11–16 czerwca uczestniczył w „Conference on Organic Chemistry (COC 2015)”, Suzhou, Chiny. ●

Dr hab. Jolanta Narkiewicz-Michałek, prof. nadzw. z Zakładu Chemii Teoretycznej oraz prof. dr hab. Małgorzata Borówko i dr Tomasz Staszewski z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych w dn. 10–14 czerwca uczestniczyli w „European Symposium on Applied Thermodynamics”, prezentując wyniki swoich badań w formie posteru i wykładu, National Technical University of Athens, Grecja. ●

Dr Liliana Mazur z Zakładu Chemii Ogólnej i Koordynacyjnej w dn. 27–30 lipca uczestniczyła w spotkaniu naukowym, wygłaszając wykład na zaproszenie dot. syntezy i badań nowych polimerów koordynacyjnych, University of Cambridge, Anglia. ●

Dr hab. Irena Malinowska, prof. nadzw. z Zakładu Chromatografii Planarnej w dn. 14 lipca – 17 sierpnia uczestniczyła w prowadzeniu prac badawczych w Laboratorium Wysokich Energii ZIBJ, Dubna, Rosja. ●

Prof. dr hab. Barbara Gawdzik, dr Beata Podkościelna i dr Magdalena Sobiesiak z Zakładu Chemii Polimerów w dn. 12–17 lipca uczestniczyły w konferencji naukowej „Carbon 2015”, Niemcy. ●

Dr hab. Patryk Oleszczuk, prof. nadzw. z Zakładu Chemii Środowiskowej w dn. 23–29 sierpnia uczestniczył w „International Conference on Risk Assessment and Management of Contaminated Site”, przedstawiając wykład na zaproszenie oraz na łączonym Kongresie „Korean Society of Water and Wastewater” i „Korean Society of Water Environment”, wygłaszając wykład plenarny, Kangwon National University, Korea. ●

Mgr Diana Rymuszka z Zakładu Chemii Fizycznej w dn. 4–10 sierpnia uczestniczyła w „22nd International Symposium on Plasma Chemistry”, University of Antwerp, Belgia. ●

Dr hab. Paweł Szabelski i mgr Adam Kasperski z Zakładu Chemii Teoretycznej w dn. 30 sierpnia – 5 września uczestniczyli w „31st European Conference on Surface Science”, Barcelona, Hiszpania, prezentując wyniki swoich badań w formie posteru i wykładu. ●

Prof. dr hab. Emilian Chibowski i mgr Yingdi Yan z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dn. 30 sierpnia – 5 września uczestniczyli w „Summer School and Mid-Term Review

Meeting” w ramach projektu Cowet, Complutense University of Madrid, Hiszpania. ●

Prof. dr hab. Małgorzata Borówko i dr hab. Wojciech Rżysko z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych w dn. 29 sierpnia – 4 września uczestniczyli w „34th International Conference on Solution Chemistry”, Praga, Czechy, prezentując wyniki swoich badań w formie posteru i wykładu. ●

Dr hab. Małgorzata Wiśniewska, prof. nadzw. i dr Ewa Skwarek z Zakładu Radiochemii i Chemii Koloïdów oraz dr hab. Dorota Kołodyńska, prof. nadzw. z Zakładu Chemii Nieorganicznej i mgr Karolina Gduła z Zakładu Chemii Teoretycznej w dn. 25–29 sierpnia uczestniczyli w „3rd International Research and Practice Conference Nanotechnology and Nanomaterials Nano-2015”, Ivan Franko National University of Lviv, Ukraina. ●

Dr hab. Agnieszka Wiącek i dr Aleksandra Szcześ oraz dr Małgorzata Jurak, mgr Diana Mańko i dr Konrad Terpiłowski z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dn. 26–31 sierpnia uczestniczyli w „17th International Conference-School Advanced Materials and Technologies”, Palanga, Litwa. ●

Dr Katarzyna Szwaczko z Zakładu Chemii Organicznej w dn. 29 sierpnia – 4 września uczestniczyła w „European Symposium on Organic Reactivity”, Institut für Organische Chemie, Kiel, Niemcy. ●

Dr Oleh Demchuk z Zakładu Chemii Organicznej w dn. 4–15 sierpnia uczestniczył w „48th General Assembly and 45th World Chemistry Congress”, Korean Chemical Society, Korea. ●

Dr Beata Podkościelna z Zakładu Chemii Polimerów oraz dr Małgorzata Gil z Pracowni Technologii Światłowodów w dn. 24–28 sierpnia uczest-

niczyły w „3rd Central and Eastern European Conference on Thermal Analysis and Calorimetry”, Lubljana, Słowenia. ●

Dr hab. Patryk Oleszczuk, prof. nadzw. z Zakładu Chemii Środowiskowej w dn. 31 sierpnia – 12 września uczestniczył w spotkaniu naukowym w Universiti Tunku Abdul Rahman, Malezja, gdzie wygłosił cykl wykładów na zaproszenie prof. Sumathi Sethupathi. ●

Wyróżnienia

Prof. dr hab. Janusz Ryczkowski na podstawie art. 30 ust. 4 ustawy z 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618, z późn. zm) na wniosek dyrektora Instytutu Nowych Syntez Chemicznych (INSC) w Puławach został powołany na członka Rady Naukowej INSC na czas trwania kadencji Rady Naukowej Instytutu w l. 2015–2019. Ponadto, został wybrany na przewodniczącego Komisji ds. rozwoju i oceny kadry. ●

Wydział
Ekonomiczny

Doktoraty

18 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Norberta Życzyńskiego. Tytuł: „Stabilność i rozwój średnich i dużych przedsiębiorstw rodzinnych w warunkach zmiennej koniunktury gospodarczej”. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Węćławski. Recenzenci: prof. dr hab. Aurelia Bielawska (Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług, Uniwersytet Szczeciński) i dr hab. Piotr Karpuś, prof. nadzw. (Wydział Ekonomiczny UMCS). ●

Zaproszenie na konferencję

W dn. 19–21 października 2015 r. w Lublinie już po raz dziewiąty odbędzie się konferencja „W poszukiwaniu podatkowego systemu podatkowego”, organizowana przez Katedrę Finansów Publicznych Wydziału Eko-

nomicznego UMCS we współpracy z Katedrą Prawa Finansowego i Podatkowego Akademii L. Koźmińskiego w Warszawie.

Głównym jej celem będzie próba kompleksowej i wielopłaszczyznowej analizy oraz oceny problemów i wyzwań stojących przed systemami podatkowymi w globalnej gospodarce wraz ze wskazaniem kierunków ich racjonalizacji. Kluczowy obszar dyskusji stanowią będą zagadnienia niezbędnych przeobrażeń polskiego systemu podatkowego i jego docelowego kształtu, przy uwzględnieniu zarówno wymogów teorii podatków, specyficznych wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań społeczno-gospodarczych, oczekiwań samych podatników, a także konieczności zagwarantowania spójności i stabilności regulacji prawopodatkowych.

Mamy nadzieję, że wymiana poglądów, wyników badań oraz doświadczeń przedstawicieli nauki finansów, prawa podatkowego i reprezentantów praktyki pozwoli na wypracowanie konkretnych propozycji całościowych zmian w systemie obciążeń podatkowych w Polsce przydatnych w długofalowym procesie jego reformowania. Jest to tym istotniejsze, że jak do tej pory większość wysiłków reformatorskich w tej dziedzinie miała charakter jedynie doraźny i podyktowana była głównie względami fiskalnymi, często z pominięciem ich wielorakich reperkusji ekonomicznych i prawnych, bez szerszego odniesienia się do postulowanych w teorii wzorców.

Szczegółowe informacje: www.podatki2015.umcs.pl.

Katedra Finansów Publicznych WE

Wydział Filozofii
i Socjologii

Doktoraty

11 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Pawła Balceraka. Tytuł: „Próba rozwiązania problemu kompozycyjności w holi-
stycznej semantyce ról pojęciowych”.

Recenzenci: dr hab. Józef Dębowski, prof. nadzw. UMW i dr hab. Zbysław Muszyński, prof. nadzw. UMCS. Promotor: prof. dr hab. Jacek Paśniczek (UMCS).

15 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Bożeny Kwiatkowskiej-Basałaj. Tytuł: „Działalność społeczna i kulturalna ochotniczych straży pożarnych w województwie lubelskim”. Recenzenci: prof. dr hab. Lucjan Kocik (UPJPII) i dr hab. Wojciech Misztal (UMCS). Promotor: prof. dr hab. Józef Styk (UMCS).

18 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Pauliny Okraj. Tytuł: „Filozofia wartości w metafizyce Samuela Alexandra”. Recenzenci: prof. dr hab. Piotr Gutowski (KUL) i dr hab. Janusz Jusiak, prof. nadzw. UMCS. Promotor: dr hab. Andrzej Niemczuk (UMCS).

25 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Edyty Doma-
gały. Tytuł: „Miłość w strukturze działania – miejsce i funkcje”. Recenzenci: prof. dr hab. Zofia Rosińska-Zielińska (UW) i dr hab. Bogdan Trocha, prof. nadzw. UZ. Promotor: dr hab. Andrzej Niemczuk (UMCS).

8 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Marcina Czy-
ża. Tytuł: „Gra z historią w twórczości Jurija Andruchowycza – dekonstrukcja”. Recenzenci: prof. dr hab. Stefania Andrusiów (KUL) i prof. dr hab. Zdzisław Czarnecki (WSPiA). Promotor: dr hab. Andrzej Ostrowski (UMCS).

9 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Michała Wój-
cika. Tytuł: „Społeczne uwarunkowa-
nia nierówności cyfrowych wśród
uczniów gimnazjów z terenu woje-
wództwa lubelskiego”. Recenzenci:
prof. dr hab. Jolanta Grotowska-Le-
der (UŁ) i dr hab. Mirona Ogryzko-
-Wiewiórowska, prof. nadzw. UMCS.
Promotor: prof. dr hab. Biruta Skrę-
towicz (UMCS).

10 lipca odbyła się publiczna obro-
na pracy doktorskiej mgr. Magdale-
ny Płotczyk. Tytuł: „Egzystencjalna
filozofia wiary praktycznej”. Recen-
zenci: dr hab. Tomasz Kupś, prof.
nadzw. UMK i dr hab. Andrzej Os-
trowski (UMCS). Promotor: dr hab.
Andrzej Niemczuk (UMCS).

Konferencje

Dr hab. Urszula Kusio (Zakład Socjo-
logii Kultury i Wychowania) i dr hab.
Jolanta Zdybel (Zakład Historii My-
śli Społecznej) uczestniczyły w kon-
ferencji „Tradycja dla współczesności”,
zorganizowanej przez Zakład Kultu-
ry Polskiej UMCS i Zakład Socjologii
Wsi i Miasta UMCS pt. „Współczesne
kreacje tożsamości społeczno-kulturo-
wych” (Baranów Sandomierski, 16–19
czerwca). Dr hab. U. Kusio wygłosi-
ła referat „Tożsamość a wychowa-
nie, czyli dorastanie w świecie rzeczy
i w świecie relacji”, dr hab. J. Zdybel
wygłosiła referat „Tożsamość jako fe-
tysz współczesności”.

W dn. 26–28 czerwca dr Rafał Czekaj
wziął udział w konferencji Międzyna-
rodowego Towarzystwa Estetycznego
Revisions of Modern Aesthetics
w Belgradzie, zorganizowanej przez
The University of Belgrade – Faculty
of Architecture and the Society for
Aesthetics of Architecture and Vi-
sual Arts Serbia (DEAVUS). Wygło-
sił referat „Aesthetics and Political
Turn in Art.”.

Instytut Filozofii UMCS zorganizował
Symposium Naukowe Laing i „Azył”,
które odbyło się 25 lipca w Muzeum
Sztuki Nowoczesnej w Warszawie.
Symposium było częścią Otwartych
Seminariów Filozoficzno-Psychia-
trycznych organizowanych wspólnie
z Instytutem Filozofii UW oraz
Instytutem Psychiatrii i Neurologii
w Warszawie.

Dr hab. Andrzej Kapusta z Zakła-
du Antropologii Kulturowej uczest-
niczył w dn. 29–31 lipca w Ło-
dźi w konferencji zorganizowanej
przez International Workgroup for
Ethics in Medicine in Poland and

Germany, poświęconej twórczości Antoniego Kępińskiego, z referatem „Mind, action and decision making in Antoni Kepinski's psychopathology”.

Dr hab. Agnieszka Kolasa Nowak w dn. 25–28 sierpnia uczestniczyła w 12. Konferencji Europejskiego Towarzystwa Socjologicznego odbywającej się w Pradze pod hasłem „Differences, Inequalities and Social Imagination”. W ramach Research Network nr 36 Sociology of Transformations: East and West wygłosiła referat „East-European differences or European unification? In search of the dominant narrative in Polish sociological discourse A.D.2015”.

Wydział
Humanistyczny

Nominacje profesorskie

23 czerwca dr hab. Anna Brzozowska-Krajka, prof. UMCS oraz z dr hab. Anna Pajdzińska, prof. UMCS z Instytutu Filologii Polskiej otrzymały nominacje profesorskie z rąk Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego.

Habilitacje

17 czerwca dr Jolanta Rachwalska von Rejchwald (Instytut Filologii Romańskiej) uzyskała tytuł doktora habilitowanego w zakresie literaturoznawstwa. Osiągnięcie naukowe: monografia *Przemiany czyli nostalgia za trwaniem. Dynamiczne obrazy ciała w twórczości Emila Zoli*. Recenzenci: prof. dr hab. Wiesław Malinowski, UAM, dr hab. Barbara Sosień, UJ, dr hab. Czesław Grzesiak, UMCS.

17 czerwca dr Wiesław Bondyra (Instytut Historii) uzyskał tytuł doktora habilitowanego w zakresie historii. Osiągnięcie naukowe: monografia *Własność ziemiska w województwie bełskim w czasach saskich*. Recenzenci: prof. dr hab. Zdzisław Budzyński, Uniwersytet Rzeszowski, dr hab. Dariusz Kupisz, UMCS, dr hab. Jacek Pielas, UJK.

17 czerwca dr Helena Borowiec (Zakład Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego) uzyskała tytuł doktora habilitowanego w zakresie językoznawstwa. Osiągnięcie naukowe: monografia *Dziecięce rozumienie świata (studium lingwistyczne)*. Recenzenci: prof. dr hab. Jan Ożdżyński, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, dr hab. Bernadeta Niesporek-Szamburska, UŚ, prof. dr hab. Barbara Boniecka, UMCS.

17 czerwca dr Aneta Domagała (Zakład Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego), uzyskała tytuł doktora habilitowanego w zakresie językoznawstwa. Osiągnięcie naukowe: monografia *Narracja i jej zaburzenia w otępieniu alzheimerowskim*. Recenzenci: dr hab. Danuta Pluta-Wojciechowska, UŚ, dr hab. Mirosław Michalik, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, dr hab. Tomasz Woźniak, UMCS.

Doktoraty

1 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Małgorzaty Ułanek. Temat: „Koncepcja miłości w prozie Borysa Pasternaka – w kręgu antropologii pisarza”. Promotor: prof. dr hab. Maria Cymborska-Leboda, UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Halina Chałacińska, UAM w Poznaniu; dr hab. Anna Majmieskułow, prof. nadzw. UKW w Bydgoszczy.

3 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Rafała Gołąbka. Temat: „English Periphrastic Causative Constructions as Gender-Based Expressions of Human Experience in F. Scott Fitzgerald's Novels *The Beautiful and Damned* and *Tender Is the Night*”. Promotor: dr hab. Przemysław Łozowski, prof. nadzw. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Grzegorz Kleparski, URz; prof. dr hab. Henryk Kardela, UMCS.

3 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Katarzyny Karskiej. Temat: „War metaphors

in medicine. A cognitive linguistic approach”. Promotor: prof. dr hab. Henryk Kardela, UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Anna Malicka-Kleparska, KUL; dr hab. Przemysław Łozowski, prof. nadzw. UMCS.

3 czerwca odbyła publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Eweliny Prazmo. Temat: „Potentiality in Language. A Cognitive Perspective”. Promotor: prof. dr hab. Henryk Kardela, UMCS. Recenzenci: dr hab. Przemysław Łozowski, prof. nadzw. UMCS; dr hab. Waldemar Skrzypczak, UMK w Toruniu.

16 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Izabeli Jarosz. Temat: „Language in Culture or Culture in Language: in Search of Motivation behind Selected Generic Names for People in James Joyce's *Dubliners*”. Promotor: dr hab. Przemysław Łozowski, prof. nadzw. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Anna Malicka-Kleparska, KUL; dr hab. Adam Głaz, UMCS.

1 lipca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Moniki Napory. Temat: „Między rzeczywistością a utopią. »Dziennik Radomski« 1940–1945”. Promotor: prof. dr hab. Robert Litwiński, UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Marek Przeniosło, UJK w Kielcach; dr hab. Mariusz Mazur, prof. nadzw. UMCS.

2 lipca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Olgi Churuty. Temat: „Podstawowe tendencje translatorskie w przekładach tekstów wielokulturowych”. Promotor: prof. dr hab. Roman Lewicki, UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Anna Bednarczyk, UŁ; dr hab. Lyubov Frolyak, UMCS.

8 lipca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Pawła Postawskiego. Temat: „Historia społeczno-religijna we Włoszech i w Polsce: Gabriele De Rosa i Jerzy Kłoczowski. Studium porównawcze”. Promotor: prof. dr hab. Jan Pomorski, UMCS. Recenzenci: dr hab. Hubert Łaszkie-

wicz, prof. KUL; dr hab. Andrzej Stępnik, prof. nadzw. UMCS. ●

13 lipca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Anny Winogrodzkiej. Temat: „Aspects of the Theory of Translation. A Cognitive Linguistic Perspective on the Polish Translation of Anthony Burgess's *A Clockwork Orange*”. Promotor: prof. dr hab. Henryk Kardała, UMCS. Recenzenci: dr hab. Przemysław Łozowski, prof. nadzw. UMCS; prof. dr hab. Wojciech Kubiński, UG. ●

Konferencje

W dn. 23–24 kwietnia w Pobierowie odbyła się cykliczna XVI Międzynarodowa Konferencja Młodych Naukowców „Świat Słowian w języku i kulturze”, zorganizowana przez Zakład Języków i Kultur Słowiańskich, Koło Naukowe „Słowianie – język, kultura, tradycja”, Koło Naukowe Słowistów i Instytut Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Szczecińskiego. Dr Leszek Mikrut (Instytut Filologii Słowiańskiej) wygłosił referat „Postać św. Stanisława ze Szczepanowa w wybranych utworach piśmiennictwa polskiego”. Mgr Artur Sadecki mówił o prozie tendencyjnej Antoniego Czechowa. Oliwia Bogusz podjęła próbę ukazania obrazu Moskwy w prozie Jeleny Dołgopiat, Julia Usaczenko zajęła się symboliką i treścią współczesnych bułgarskich nekrologów, zaś Emil Chról zaprezentował tekst poświęcony antropomimom w wybranych utworach Ludmiły Ullickiej. Dr Aneta Wysocka (Instytut Filologii Polskiej) zastanawiała się rolę syntaktycznych połączeń wyrazów bliskoznacznych w kreacji tekstowego obrazu świata. ●

W ramach realizacji projektu grantowego NCN, dwoje pracowników Zakładu Kultur Krajów Angielskiego Obszaru Językowego w Instytucie Anglistyki wzięło udział w 12. konferencji European Association for Sociology of Sport w Dublinie (Irlandia), w dn. 10–13 czerwca. Tegoroczny te-

mat przewodni brzmiał „Sport, Unity and Conflict”. Dr hab. Z. Mazur wygłosił referat pt. „The press as cultural mediator: The discourse of Polish-Irish cultural similarity in the Irish press reporting of Euro 2012”; dr hab. Irmina Wawrzyczek, prof. nadzw. mówiła na temat „Racist and Neo-Nazi Scare in the Euro 2012 Coverage by the British Press”. ●

Prof. dr hab. Halina Pelc z Zakładu Historii Języka Polskiego i Dialektologii, z referatem „Język w kreowaniu tożsamości regionalnej”, uczestniczyła w dn. 16–19 czerwca w V konferencji „Tradycja dla współczesności. Współczesne kreacje tożsamości społeczno-kulturowych”, zorganizowanej przez Zakład Kultury Polskiej Instytutu Kulturoznawstwa Wydziału Humanistycznego i Zakład Socjologii Wsi i Miasta Instytutu Socjologii Wydziału Filozofii i Socjologii UMCS. ●

W dn. 19–20 czerwca odbyła się we Włodawie i Woli Uhruskiej międzynarodowa konferencja pt. „Słowiańskie pogranicza w opisach językoznawczych i onomastycznych. W 110. rocznicę urodzin prof. Władysława Kuraskiewicza”, na której prof. dr hab. Halina Pelc (Instytut Filologii Polskiej) wygłosiła referat pt. „Dziedzictwo leksykalne pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego w interpretacji mieszkańców wsi”. Konferencja, zorganizowana przez Zakład Filologii Ukraińskiej UMCS we współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Ziemi Włodawskiej i Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, została objęta honorowym patronatem Marszałka Województwa Lubelskiego Sławomira Sosnowskiego. ●

Prof. dr hab. Halina Pelc (Instytut Filologii Polskiej) w dn. 22–26 lipca prowadziła w Dowspudzie k. Suwałk warsztaty językowe z zakresu dziedzictwa leksykalnego Polski wschodniej dla uczniów szkół średnich i gimnazjalnych Podlasia i Mazowsza, zorganizowane przez Towarzystwo Kultury Języka jako część projektu „Dialog

pokoleń” w ramach programu Narodowego Centrum Kultury „Ojczysty – dodaj do ulubionych”. Warsztaty były połączone z konferencją, na której prof. Halina Pelc wygłosiła referat pt. „Tajemnice słów dawnych”. ●

Wyjazdy

W dn. 1–5 czerwca dr Małgorzata Rutkowska z Zakładu Literatury i Kultury Amerykańskiej przebywała w Joensuu (University of Eastern Finland) w ramach programu Erasmus+ (Staff Mobility for Teaching), gdzie prowadziła intensywny kurs letni dla studentów anglistyki pt. „Representations of Animals in American Short Story”. ●

W dn. 27 lipca – 2 sierpnia prof. dr hab. Anna Brzozowska-Krajka z Zakładu Historii Literatury Polskiej przebywała w Nova Petropolis (Brazylia), gdzie uczestniczyła w 5th World Youth Congress International Organization of Folk Art (afiliowanej przy UNESCO) odbywającym się pod hasłem „Safeguarding and transmitting the intangible cultural heritage of immigrant and ethnic communities in diaspora”. Na kongresie wygłosiła plenarny wykład otwierający pt. „Theoretical aspects of ethnoculture in diaspora”. ●

Gość z Austrii

W dn. 18–21 maja w Instytucie Filologii Słowiańskiej gościła prof. Andrea Zink z Uniwersytetu Leopolda Franciszka w Innsbrucku (Austria), dyrektor Instytutu Słowistyki, literaturoznawca. Wygłosiła dwa wykłady nt. twórczości Mikołaja Gogola i Fiodora Dostojewskiego dla studentów filologii rosyjskiej, pracowników IFS oraz doktorantów. Prof. Andrea Zink przedstawiła także zainteresowanym studentom możliwości wyjazdu na studia semestralne do Innsbrucka w ramach programu Erasmus. Instytut Filologii Słowiańskiej UMCS i Instytut Słowistyki w Innsbrucku od lat aktywnie współpracują i prowadzą wymianę kadry naukowej w ramach programu Erasmus. W poprzednich latach w Lublinie gościli

austriaccy językoznawcy, a także studenci slawistyki. W semestrze zimowym roku akademickiego 2014/2015 z naukową wizytą w Austrii była dr hab. Alina Orłowska, wicedyrektor IFS, zaś w latach wcześniejszych – pracownicy Zakładu Języka Rosyjskiego. Program pobytu zagranicznego gościa opracowała dr hab. Alina Orłowska oraz pracownicy Zakładu Literatury i Kultury Rosyjskiej XVIII i XIX w. ●

Letnia Studencka Sesja Naukowa w IFS

29 maja w Instytucie Filologii Słowiańskiej odbyła się Letnia Studencka Sesja Naukowa. Jej uczestnikami byli studenci filologii rosyjskiej i ukraińskiej II stopnia. Wygłosili referaty, w których przedstawili fragmenty badań prowadzonych w ramach prac magisterskich bądź będące efektem dodatkowych zainteresowań naukowych. W sesji wzięło udział sześciu studentów: Oliwia Bogusz, „Dwie biedne Lizy. Próba porównania. (*Biedna Liza* Mikołaja Karamzina i *Biedna Liza* Jeleny Dołgopiat), Ewelina Mioduchowska, „Всеволод Гаршин и христианство”, Ganna Kucherevych, „Принципи побудови термінологічного математичного словника”, Anna Mikiciuk, „Mikrotoponimia gminy Łomazy”, Anna Poniewozik, „Имена собственные в фильме *U Pana Boga za miedzą* и их перевод на русский язык: избранные проблемы”, Emil Chról, „Образ росіян і українців у сучасному українському кінематографі (серіал *Останній Москаль*) і фразеології”. Referaty dot. problemów literaturoznawczych, językoznawczych, a także przekładu, filmu i kultury wygłoszono w różnych językach słowiańskich, co odzwierciedla charakter Instytutu, w którym naucza się języka rosyjskiego, ukraińskiego, białoruskiego oraz czeskiego. W spotkaniu udział wzięli opiekunowie naukowcy oraz dyrekcja IFS – dr hab. Alina Orłowska, dr Ewa Białek, prof. dr hab. Witold Kowalczyk, prof. dr hab. Michał Sajewicz. ●

Konkurs tłumaczeniowy

28 kwietnia w Ułan Ude i Kiszyniowie odbył się Międzynarodowy Konkurs Tłumaczeniowy, zorganizowany przez dr Ewę Białek z Instytutu Filologii Słowiańskiej przy współpracy z mgr Katarzyną Dmitruk z Buriackiego Uniwersytetu Państwowego w Ułan Ude. Miłośnicy języka polskiego zmierzali się z tekstem *Maj* ze zbioru pt. *Nie ma ekspresów przy żółtych drogach* Andrzeja Stasiuka. ●

Wydział
Matematyki,
Fizyki
i Informatyki

Doktoraty

17 lipca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Joanny Potiopy pt. „Algorytmy rozwiązywania wybranych typów układów równań liniowych o macierzach wąskopasmowych na komputerach z procesami wielordzeniowymi”. Promotor: dr hab. Przemysław Stpiczynski, prof. nadzw. (Instytut Matematyki UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. inż. Tadeusz Czachórski (Instytut Informatyki Teoretycznej i Stosowanej PAN w Gliwicach) i dr hab. Marcin Paprzycki, prof. nadzw. (Instytut Badań Systemowych PAN w Warszawie). Mgr J. Potiopa jest zatrudniona na stanowisku wykładowcy w Zakładzie Informatyki Instytutu Matematyki UMCS. ●

Wydział
Pedagogiki
i Psychologii

Nominacje profesorskie

23 czerwca prof. dr hab. Dariusz Kubinowski, kierownik Zakładu Pedagogiki Kultury odebrał z rąk Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego nominację profesorską. ●

Doktoraty

3 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Katarzyny Pietrzak. Tytuł: „Obraz siebie w per-

cepcji kobiet aktywnych i biernych fizycznie”. Recenzenci: dr hab. Teresa Sołtysiak, prof. nadzw. i dr hab. Hanna Żuraw, prof. nadzw. Promotor: prof. dr hab. Janusz Kirenko. ●

3 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Janusza Strzechy. Tytuł: „Zawodowe kompetencje multimedialne nauczycieli średnich szkół plastycznych”. Recenzenci: prof. dr hab. Tadeusz Aleksander i dr hab. Maciej Tarnaś, prof. nadzw. Promotor: prof. dr hab. Waldemar Furmanek. ●

16 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Lidiyi Oryshchyn. Tytuł: „Młodzi Polacy i Ukraińcy wobec społeczeństwa ryzyka”. Recenzenci: prof. dr hab. Teresa Rostowska i dr hab. Maria Czerwińska-Jasiewicz, prof. nadzw. Promotor: dr hab. Katarzyna Markiewicz, prof. nadzw. ●

Gala „Wykładowca Roku”

9 czerwca na Wydziale Pedagogiki i Psychologii odbyła się Gala „Wykładowca Roku”, podczas której nastąpiło rozstrzygnięcie plebiscytu na najlepszego – zdaniem studentów – wykładowcę Wydziału w roku akademickim 2014/2015. Plebiscyt zorganizowany został przez Samorząd Studentów Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS. Galę uświetnił recital Wojciecha Bochry – studenta animacji kultury, półfinalisty programu Must Be The Music. Statuetki Najlepszych Wykładowców trafiły do dr. hab. Andrzeja Pieleckiego z Instytutu Pedagogiki oraz prof. dr. hab. Stanisława Popka z Instytutu Psychologii.

Wyróżnienia

Władze Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS w Lublinie nagrodziły listem gratulacyjnym i wpisem do indeksu studentki III roku kierunku pedagogika specjalna, specjalność oligofrenopedagogika: Kamilę Pawlik, Aleksandrę Annę Mościcką oraz Ewę Stępień za podejmowane inicjatywy naukowe i organizacyjne

w ramach prac Koła Naukowego Pedagogów Specjalnych im. Zofii Sękowskiej. ●

Wydział Politologii

Doktoraty

12 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Pawła Gładysza pt. „Komisja Nadzoru Finansowego jako podmiot polityki finansowej Polski w latach 2006–2014”. Promotor: prof. dr hab. Marek Żmigrodzki (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Marian Żukowski (KUL), dr hab. Ireneusz Kraś (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie). ●

12 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Pawła Jakubowskiego pt. „Administracja wyborcza w III Rzeczypospolitej”. Promotor: dr hab. Wojciech Sokół, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Stanisław Michałowski (UMCS), dr hab. Jarosław Szymanek, prof. nadzw. (UW). ●

12 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Julii Anny Grochockiej pt. „Polityka społeczna w myśli politycznej Prawa i Sprawiedliwości (2001–2011)”. Promotor: dr hab. Waldemar Paruch, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: dr hab. Alicja Wójcik, prof. nadzw. (UMCS), dr hab. Magdalena Mikołajczyk, prof. nadzw. (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie). ●

25 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Andrzeja Jakubowskiego pt. „Konflikt gruzińsko-abchaski po 1989 roku”. Promotor: prof. dr hab. Henryk Chałupczak (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Marek Pietraś (UMCS), prof. dr hab. Radosław Zenderowski (UKSW). ●

Konferencje

Prof. Jan Hudzik z Zakładu Filozofii i Socjologii Polityki wziął udział

w międzynarodowej konferencji „The Holocaust and the Contemporary World” odbywającej się w dn. 23–24 kwietnia w Krakowie, wygłaszając referat „From Habermas to Hilberg: A Possible Reconstruction of Theory of History after the Holocaust”. ●

Prof. dr hab. Jan Hudzik oraz dr Waldemar Bulira wzięli udział w IV Zjeździe Akademickich Zakładów i Katedr Teorii Polityki „Teoria polityki wobec wyzwań współczesności” odbywającym się w dn. 18–19 maja w Juracie. Organizatorem zjazdu był Instytut Politologii Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego. ●

Umowa o współpracy z Meksykańskim Stowarzyszeniem Nauk Politycznych

18 lipca w Uniwersytecie Guadalajary (Meksyk), podczas uroczystego zakończenia III Międzynarodowego Kongresu Nauk Politycznych, dr José Manuel Luque Rojas, prezydent Meksykańskiego Stowarzyszenia Nauk Politycznych (Asociación Mexicana de Ciencias Políticas – AMECIP), podpisał umowę o współpracy między AMECIP a Wydziałem Politologii UMCS, sygnowaną uprzednio przez prof. Grzegorza Janusza, Dziekana Wydziału Politologii. Podczas uroczystego aktu podpisania umowy Wydział Politologii reprezentowała dr hab. Katarzyna Krzywicka z Zakładu Stosunków Międzynarodowych, założycielka i redaktor naczelna czasopisma naukowego „Anuario Latinoamericano – Ciencias Políticas y Relaciones Internacionales” oraz założycielka i redaktor naukowa serii wydawniczej „Studia Iberoamerykańskie UMCS”. ●

Wydział Prawa i Administracji

Nominacje profesorskie

9 czerwca prof. dr hab. Roman Kwiecień otrzymał z rąk Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego

akt nominacyjny profesora nauk prawnych. ●

Doktoraty

25 maja odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Katarzyny Zombory. Temat: „Prawnomiędzynarodowa ochrona praw kulturalnych mniejszości narodowych”. Promotor: prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak. Recenzenci: prof. dr hab. Janusz Symonides (Społeczna Akademia Nauk, Łódź), prof. dr hab. Janusz Kowalski (UŚ). ●

8 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Rafała Teluka. Temat: „Ochrona i wykorzystanie w procesie karnym informacji niejawnych”. Promotor: dr hab. Adam Taracha, prof. nadzw. Recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Kasprzak (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski), dr hab. Ireneusz Nowikowski, prof. nadzw. (UMCS). ●

15 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Edyty Kurkowskiej. Temat: „Izba Rzemieślnicza w Lublinie w latach 1927–1939. Studium z dziejów organizacji i funkcjonowania samorządu gospodarczego”. Promotor: dr hab. Andrzej Wrzyszczyk, prof. nadzw. Recenzenci: prof. dr hab. Dorota Malec (UJ), prof. dr hab. Artur Korobowicz (UMCS). ●

29 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Marcina Pączka. Temat: „Ewolucja prawa do samoobrony. Studium prawnomiędzynarodowe”. Promotor: dr hab. Elżbieta Dynia, prof. nadzw. (URz). Recenzenci: dr hab. Jerzy Kranz, prof. nadzw. (Akademia im. L. Koźmińskiego), dr hab. Paweł Czubik, prof. nadzw. (UJ). ●

29 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Michała Zalewskiego. Temat: „Powstanie, treść i wykonywanie służebności gruntowych”. Promotor: prof. dr hab. Mirosław Nazar. Recenzenci: dr hab. Janusz Gajda, prof. nadzw. (WSPiA w Rzeszowie), dr hab. Beata Jeżyńska, prof. nadzw. (UMCS). ●

Z życia studenckich kół naukowych

Wspomnienie prof. Adama Kądziołki

W pierwszych latach istnienia UMCS odczuwano silną potrzebę tworzenia kół naukowych, głównie w celu wzajemnej pomocy w studiach. Stąd działalność organizacyjna kół datuje się niemal od pierwszych miesięcy, chociaż legalizacja ich statutów miała miejsce dopiero w 1946 r. Pierwsze koła naukowe skupiały studentów bądź całego Wydziału (Koło Medyków, Koło Medyków Weterynaryjnych, Koło Farmaceutów, Koło Rolników), bądź określonej dziedziny nauk (Koło Biologów, Koło Matematyczno-Fizyczne, Koło Pedagogiczno-Psychologiczne). Wzajemną pomoc w studiowaniu osiągnano przez organizowanie repetytoriów, wydawanie skryptów oraz urządzenie zebrań dyskusyjnych. Nie mniej ważna była pomoc socjalna, z której korzystali najbiedniejsi studenci.

Koło Medyków Weterynaryjnych powstało w 1945 r. i zrzeszało w chwili powołania 228 członków. Działalność Koła była prowadzona w Sekcjach: Anatomicznej, Mikrobiologicznej, Chemicznej i Pomocy Naukowych. Tylko w okresie 1945–1948 zorganizowano bibliotekę złożoną z podręczników i dzieł naukowych, zakupiono mikroskop, maszynę do pisania, powielacz oraz 171 preparatów histologicznych. Wydano w tym czasie osiem skryptów i cztery podręczniki naukowe w kilku egzemplarzach. Udzielono ponad 40 pożyczek i doraźnych zapomóg niezamownym studentom, głównie z darów

• Adam Kądziołka

Fot. ze zbiorów Archiwum UMCS

UNRRA oraz Don Suisse. Członkowie Koła aktywnie działali w Zarządzie „Bratniej Pomocy”.

Jednym z takich aktywnie działających członków Koła był student weterynarii Adam Kądziołka. Urodził się 18 lutego 1922 r. w Tarnobrzegu w rodzinie Wojciecha i Marii Kądziołków. Po ukończeniu szkoły powszechnej w 1934 r. oraz Państwowego Gimnazjum Ogólnokształcącego w Tarnobrzegu w 1938 r. zapisał się do liceum ogólnokształcącego typu humanistycznego, zaliczając pierwszą klasę. Wybuch II wojny światowej spowodował kilkuletnią przerwę w uczeniu do szkoły, ale nie w nauce. Zatrudniony początko-

wo jako praktykant leśny, a następnie urzędnik w Tarnobrzegu samodzielnie przerobił materiał II klasy, aby we wrześniu 1944 r. wrócić do liceum. Powołanie do wojska w listopadzie tego roku nie zniechęciło go do nauki i w grudniu 1944 r. złożył egzaminy maturalne przed Państwową Komisją Egzaminacyjną w Tarnobrzegu.

Zwolniony z wojska w 1945 r. zapisał się na studia weterynaryjne w UMCS i po czterech latach uzyskał absolutorium, a 27 czerwca 1950 r. – dyplom stały lekarza weterynarii¹.

Przeszedł zwyczajową karierę naukową, od asystenta (1949–1959), adiunkta (1959–1965), docenta (1965–1971), profesora nadzwyczajnego (1971–1978) do profesora zwyczajnego (1978–1989), początkowo UMCS, a następnie Wyższej Szkoły Rolniczej i Akademii Rolniczej w Lublinie.

Był autorem około 140 publikacji z zakresu arteriosklerozy i patomorfologii przy białaczce bydła i zakażeniach wirusowych oraz trzech skryptów i jednej monografii. Zmarł 3 października 1989 r.²

Uczestniczył w Zjeździe pierwszych profesorów w dniach 8–9 maja 1979 r. i wkrótce nadesłał swoje wspomnienia, które przedstawiamy Czytelnikom.

Anna Łosowska

1. Archiwum UMCS, Akta studenckie, sygn. W 1/203.

2. F. Pawłowski, *Prof. dr hab. Adam Kądziołka, w: Samodzielni pracownicy naukowo-dydaktyczni Akademii Rolniczej w Lublinie w latach 1944–1996*, Lublin 1998, s. 116–117.

Koło Medyków Weterynaryjnych jako stowarzyszenie samopomocowe studentów powstało niemal równocześnie z Wydziałem Weterynaryjnym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Podstawowym zadaniem Koła była sprawa samopomocy studenckiej w szerokim znaczeniu oraz reprezentacji studiującej młodzieży na tym wydziale, zarówno przed władzami uczelni, jak też przed władzami państwowymi.

Fot. ze zbiorów Archiwum UMCS

• Zarząd Koła Medyków Weterynaryjnych 1947–1948. W pierwszym rządzie od lewej: prezes Stanisław Cąkała, kurator prof. dr Tadeusz Żuliński, sekretarz Stanisław Tarkiewicz. W drugim rządzie od lewej: Adam Kądziołka, Jerzy Kazimierowski, Marek Wawrzyniak, Jerzy Traeger, Stefan Furmaga, Jan Kozicki, Romuald Bekajło

Z ywą działalność przejawiało Koło na polu wydawniczym skryptów, w akcji stypendialnej i w pracy kulturalnej. Każdemu zarządowi zależało, aby nowy wydział, który powstał w mieście nieposiadającym większych tradycji uniwersyteckich zróść się ze społeczeństwem i aby uzyskać pełne prawa obywatelstwa. Stąd poprzez działalność jednego z pierwszych, studenckiego kabaretu PEGAZ, sekcja imprezowa Koła usiłowała ukażać miastu, jego władzom swój zapał i entuzjazm w nauce i w zabawie.

W lutym 1945 r. Koło Medyków Weterynaryjnych przyczyniło się do zorganizowania uroczystej inauguracji Wydziału Weterynaryjnego. Świeża i żywa pamięć poległych, zmarłych i zaginionych profesorów i studentów w czasie wojny dwóch wydziałów w Polsce (we Lwowie i Warszawie) została staraniem Koła uczczona pamiątkowa tablicą ku ich czci, tymczasowo odsłoniętą w jednym z gmachów uniwersytetu (Collegium Maius).

Dowodem dojrzałości obywatelskiej i szczególnego zaangażowania społecznego członków Koła Medyków Weterynaryjnych był udział wielu kolegów w pracach Stowarzyszenia Studentów UMCS „Bratnia Pomoc”. Kolejnymi prezesami zarządów tej organizacji byli koledzy: Marian Kargol, Edmund Prost i Teodor Kościański.

Z działalności Koła Medyków Weterynaryjnych UMCS w Lublinie w latach 1944/45–1950/51

Historię bujnej, lecz krótkiej działalności Koła Medyków Wet[erynaryjnych] UMCS otwiera pierwszy jego zarząd, w skład którego weszli koledzy: Władysław Korewicz, Ignacy Daszkiewicz, Jan Mazur i Marian Rossa. Kuratorem Koła był ówczesny dziekan wydziału Józef Parnas.

Drugi zarząd Koła działał już w warunkach określonych statutem, zatwierdzonym przez władze Uczelni. Koło uzyskało własny lokal na terenie ówczesnego domu akademickiego przy ul. Marii Curie-Skłodowskiej 10. Opiekę nad prawidłową działalnością Koła spełniał nowo wybrany dziekan prof. dr Kazimierz Krysiak. W skład zarządu wchodził: Ryszard Grzegorzewski, Edward Pinkiewicz, Edmund Prost i Zbigniew Drewnowski.

Dużym osiągnięciem zarządu Koła w czasie jego kadencji było utworzenie sekcji wydawniczej, kierowanej przez kol. kol. Józefa Walczaka

i Jana Madera. W krótkim czasie zdołano wydać 8 pozycji skryptowych. Zarząd Koła nawiązał łączność z Departamentem Weterynarii Ministerstwa i Reform Rolnych w sprawie skierowań studentów naszego wydziału na praktyki wakacyjne do różnych regionów Polski.

W roku akademickim 1947/48, na walnym zebraniu członków Koła, do zarządu zostali wybrani koledzy: Stanisław Cąkała, Jan Kozicki, Stanisław Tarkiewicz, Romuald Bekajło, Adam Kądziołka i Stefan Furmaga. Kuratorem Koła był kolejny dziekan wydziału prof. Tadeusz Żuliński. W dalszym ciągu rozwijano sekcje wydawniczą, która kierowali kol. kol. Jerzy Kazimierzowski i Jerzy Traeger. Została utworzona sekcja imprezowa, którą prowadził Adam Kądziołka i Zygmunt Szkutnik.

Koło liczyło w tym czasie 200 członków zwyczajnych i 5 honorowych. Byli nimi: rektor Henryk Raabe, prof. dr Kazimierz Krysiak, prof. dr Józef Par-

nas, prof. dr Tadeusz Żuliński, a także zasłużony były Prezes Koła, lekarz weterynarii, Grzegorzewski Ryszard.

Przynależność do Koła wśród studentów weterynarii była powszechna i uważana była przez wszystkich jako obowiązek. Zostały wprowadzone legitymacje członkowskie, oznaka studenta weterynarii-członka Koła. Propagowano noszenie czapek akademickich w fasonie i barwie przyjętej przez całą uczelnię, różniących naszych studentów od innych wydziałów otoką barwy zielono-czerwonej. Były to barwy Koła.

Z inicjatywy danego zarządu Koła została utworzona Rada Porozumiewawcza Kół Medyków Weterynaryjnych w Polsce. Był to organ rozjemczy dla spraw spornych, np. praktyk krajowych i zagranicznych, organ regulujący wysokość nakładów skryptowych i ich rozprowadzanie, ich cenę, a także organ reprezentujący wszystkie 3 wydziały w Polsce. Członkami Rady Porozumiewawczej byli: Adam Kądziołka i Stanisław Tarkiewicz.

Koło posiadało okazałą bibliotekę, umożliwiającą członkom Koła korzystanie ze skryptów i rzadkich pozycji piśmiennictwa.

W skład nowo wybranego zarządu na rok akademicki 1948/49 weszli: Jan Kozicki, Zbigniew Dębiński, Adam Kądziołka, Tadeusz Kabaciński, Jerzy Wiśniewski i Ryszard Osiński. Sekcja wydawnicza pozyskała własny powielacz i maszynę do pisania. Sprzęt ten usprawnił działalność sekcji wydawniczej. Sekcję prowadzili wówczas koledzy: Edward Kasprzak i Jerzy Kazimierowski. 14 III 1948 r. została wydana „Jednodniówka”.

Rektorowi [Henrykowi] Raabemu i Tadeuszowi Kielanowskiemu sekcja imprezowa zawdzięcza duże ożywienie. Z inicjatywy Tadeusza Żulińskiego powstaje grupa teatralna i kabaret PEGAZ. Teksty czerpane z pism satyrycznych oraz pisane na żywo przez prof. dr T. Żulińskiego, Adama Kądziołkę i W. Ławniczaka włączano do programów widowiskowych w czasie zabaw, a zwłaszcza występów kabaretowych. Często autorami byli sami odtwórcy, którzy improwizowali, parodiując niedostatki życia codziennego. Do tradycji zaczęły należeć karnawałowe i inauguracyjne bale „u Medyków Weterynaryjnych”. Studentom I roku

PEGAZ przygotowywał immatrykulacyjne „Otrzęsiny”.

Ostatnim akcentem obecności PEGAZA był wspólny występ z kolegami innych kół studenckich uczelni, w rewii wystawionej w Teatrze J. Osterwy pt. „Kąfiturki”. Wspólna reżyseria wraz z Kołem Medyków i ich sekcją prowadzoną przez Jerzego Lutowskiego, zaprezentowała składowy program uczelnianych aktualności społeczeństwu miasta Lublina.

PEGAZ zaprezentował swój dorobek jeszcze środowisku puławskiemu, był to jednak kres działalności artystycznej.

Kolejny zarząd z wyborów w roku akademickim 1949/50 i następny, w roku akademickim 1950/51, były zarządami podtrzymującymi sekcję wydawniczą i przygotowującymi oddanie substancji materialnej oraz swoich czynności nowej organizacji, ponadwydziałowej i ogólnouczelnianej ZSP.

Lublin, 8 V 1979

/-/ Adam Kądziołka
Profesor zwyczajny,
dr hab. nauk weterynaryjnych

Dodatek

W uzupełnieniu informacji o przygotowywanych wówczas przez studentów rewiach kabaretowo-muzycznych, a zwłaszcza rewii „Kąfiturki”, przytaczamy fragment wspomnień Mirosława Dereckiego:

„[...] Były »Kąfiturki« imprezą wspólną połączonych studenckich sił KUL i UMCS. Wystawiono ją tym razem na scenie Teatru im. J. Osterwy. Przedstawienia odbywały się w późnych godzinach wieczornych, po zakończeniu sztuki granej przez zespół teatru. [...]»

Premiera »Kąfiturek« odbyła się jesienią 1948 r., w okresie trwającego właśnie Tygodnia Towarzystwa Szkół Wyższych. Wystawiono rewię siedem razy i na wszystkich przedstawieniach sala była pełna. Zasiadali wśród pub-

liczności rektorzy obydwu uniwersytetów, profesorowie, wielu miejscowych aktorów, literatów, artystów...

»Kąfiturki« otwierał koncert na dwa fortepiany duetu Bień – Łyszczarz. Później szła piosenka w wykonaniu Wandy Łaszkówny (Jarosławskiej) zatytułowana »Pieśń odbudowy«. A dalej: sceny i scenki, piosenki, black-outy, występy chóru rewelersów-medyków z »jazzującymi« piosenkami: »Chcesz, to zrobię cię moją królową« oraz »Kochaj mnie maleńka« (budzące zachwyt widowni), kuplety śpiewane przez »Lubelskie czworaczki« oraz »aktualia« – dotyczące osób z miejscowego panteonu artystycznego.

Duszą rewii był – jak zwykle – konferansjer Ireneusz Bieniaszkiewicz.

Jego numer: *Witajcie, moi kochani A...K...ademy* wywoływał niezmiennie burzę oklasków. »Gwoździem« programu była humorystyczna jednoaktówka Jerzego Lutowskiego »Obrońna Ksantypy«. Występowali w niej Jadwiga Kobiałko z UMCS (Ksantypa) i medyk z UMCS – Wiesław Zygadło jako Sokrates.

A śpiewając piosenkę finałową obrzucano publiczność sercami z piernika w czekoladzie. Podczas ostatniego przedstawienia, zamiast piernikami – (których akurat zabrakło w sklepach) – rzucano na widownię serca z cukru. Jedno trafiło w głowę obecnego na spektaklu rektora KUL, księdza profesora [A.] Słomkowskiego... Ale, na szczęście, bezboleśnie”¹.

AŁ

1. M. Derecki, *Na studenckim szlaku*, Lublin 1995, s. 66–67.

Fot. ze zbiorów Muzeum UMCS

• Albin Koprucki, 1975 r.

Pożegnanie prof. Albina Kopruckiego

Wystąpienie na pożegnaniu prof. Albina Kopruckiego 31 lipca 2015 r., który zmarł 20 lipca 2015 r.

Z bólem i smutkiem żegnamy dziś profesora Albina Kopruckiego. Mówiąc to, wyrażam opinię nie tylko grona bliskich współpracowników, przyjaciół i wychowanków Zmarłego, ale także szerokiego kręgu osób związanych z Uniwersytetem i polskimi naukami społecznymi, a także środowiska miłośników i badaczy „małych ojczyzn” którym, zwłaszcza w ostatnim okresie życia, Zmarły poświęcał wiele czasu i pracy.

Obszar zainteresowań i sukcesów naukowych Profesora jest rozległy i obejmował zarówno dzieje wsi lubelskiej, a ostatnio zwłaszcza warstwy ziemiańskiej, jak historię i współczesność Polonii i Polaków za granicą, wreszcie dzieje polskiej myśli politycznej w szerokiej perspektywie chronologicznej od połowy XIX w. do końca ostatniego stulecia. Bibliografia obejmuje ponad 400 prac i wskazuje na zróżnicowany charakter twórczości. Obok monografii, rozpraw, artykułów, ujęć syntetycznych czy studiów, są też recenzje, sprawozdania z badań, sesji

i innych wydarzeń naukowych. Obejmuje także teksty o charakterze podręcznikowym, popularnonaukowym i publicystycznym.

Albin Koprucki urodził się 15 listopada 1929 r. w Wólce Zdunówce w powiecie radzyńskim. Edukację na poziomie szkoły powszechnej rozpoczął w II Rzeczypospolitej, a zakończył po II wojnie światowej w Suchowoli. Jesienią 1946 r. został uczniem Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego w Milanowie. W 1951 r. rozpoczął studia historyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim, ale kontynuował je od II roku na nowo powstałym Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Jego dyplom magisterski z 1955 r. nosi numer 1, ale już dwa lata wcześniej rozpoczął pracę zawodową na UMCS jako zastępca asystenta. W ciągu 47 lat pracy zawodowej przeszedł wszystkie szczeble kariery naukowej do stanowiska profesora zwyczajnego.

Należał do pokolenia, któremu przyszło żyć w czasach II Rzeczypo-

spolitej, II wojny światowej, Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i III Rzeczypospolitej, pokolenia „Kolumbów”, któremu późne dzieciństwo i wczesną młodość zabrała II wojna światowa.

W dziejach Uniwersytetu to pierwsze pokolenie absolwentów, które po „Ojcach Założycielach” przejęło w swoje ręce losy młodej Uczelni.

W historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej prof. Albin Koprucki zapisał się złotymi zgłoskami, nie tylko z racji pełnionych funkcji politycznych i organizacyjnych (prorektor, dyrektor instytutu międzyuczelnianego, wicedyrektor Instytutu Historii, kierownik Zakładu Historii Nowożytnej), ale przede wszystkim jako inspirator i organizator zespołów badawczych, które uczyniły Uniwersytet liczącym się w Polsce i poza jej granicami ośrodkiem badań polonijnych. Pod Jego kierunkiem powstał też jeden z najlepszych w Kraju Wydział Politologii, wreszcie z Jego znaczącym udziałem ukształtowało się lubelskie środowi-

ska badaczy dziejów ziemiaństwa. W każdej z tych dyscyplin Zmarły ma własne wybitne osiągnięcia naukowe, ale przede wszystkim powstały tam zespoły badaczy, w znacznej mierze złożone z Jego uczniów, których inspirował, wskazywał nowe obszary badawcze, kierował ich doktoratami, wysyłał na staże w Europie Zachodniej i obu Amerykach, wspierał przy habilitacjach i staraniach o profesury.

Pod Jego kierownictwem powstało blisko 30 prac doktorskich, a w tej grupie jest dziewięciu profesorów, pełniących wysokie funkcje na Uczelni, po stanowisko rektora włącznie.

Za sukcesy naukowe i dydaktyczne dziesięciokrotnie otrzymywał nagrody indywidualne i zbiorowe właściwych ministrów. Został też odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej i złotą odzna-

ką „Zasłużonego dla Miasta Lublina. W ostatnich latach doszły do tego medale „Serce dla Serc”, „Mickiewicz-Puszkין” i „Zasłużony dla Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej”. Na 70-lecie Jego urodzin przyjaciele, koledzy, współpracownicy i uczniowie ofiarowali mu obszerny tom sekcji historycznej „Annales”. 75-lecie zostało uczczone wydaniem tomu Jego wybranych prac dotyczących ziemiaństwa, a 80-lecie kolejną publikacją.

To tylko zewnętrzne przejawy uznania, szacunku i wdzięczności, na które w pełni zasłużył nie tylko jako uczonec, organizator i inspirator badań, dydaktyk, członek uczelnianych władz różnych szczebli, komitetów i redakcji publikacji naukowych, ale przede wszystkim dzięki własnej osobowości. Jej cechy to pracowitość, solidność i badawcza dociekliwość, ale także prawość charakteru i uczciwość, a przede

wszystkim pomocna życzliwość, której nie zniszczyła ani rodzinna tragedia, ani kłopoty ze zdrowiem. Pomocna, niedeklaratywna życzliwość, jakiej doświadczyli nie tylko ci, którzy mieli szczęście dłużej czy krócej z Nim współpracować, ale także studenci i pracownicy Uczelni, dla których reprezentował majestat uniwersytetu i o których losach niejednokrotnie decydował. Niewiele jest osób, którym Uniwersytet, jego ludzie i polska humanistyka tak wiele mają do zawdzięczenia. To już coraz rzadszy, niestety, typ Humanisty, nie tylko z racji zainteresowań badawczych, ale postawy i stosunku wobec innych ludzi, na których losy wpływał. Jesteśmy Ci wdzięczni za to, że mogliśmy korzystać z Twojej życzliwości, doświadczenia i mądrości. Ludzie odchodzą, ale pozostają ich dzieła i dobra pamięć o nich. Żegnaj.

Jan Lewandowski

• Akademia z okazji Dnia Kobiet, 8.03.1975 r. Przemawia Albin Koprukowniak

Fot. ze zbiorów Muzeum UMCS

Dnia 20 lipca 2015 r. społeczność akademicka utraciła wielkiego badacza dziejów nowożytnych, znakomitego dydaktyka i pracownika nauki zaangażowanego w powstanie i rozwój Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Odszedł prof. Albin Koprucki. Jego śmierć zaskoczyła jego współpracowników, przyjaciół i uczniów, ponieważ Profesor pozostawał niezwykle czynny na polu badawczym i organizacyjnym do ostatnich dni.

Największą miłością prof. Kopruckiego i jako człowieka, i jako historyka pozostawała Lubelszczyzna: tu się urodził, tu odebrał edukację, mieszkał wraz z rodziną i temu regionowi poświęcił najwięcej swych publikacji.

Albin Koprucki przyszedł na świat 15 listopada 1929 r. w rodzinie rolniczej, w miejscowości Wólka Zdunkówka w powiecie radzyńskim. Ukończył szkołę podstawową w Suchowoli. W 1946 r. podjął pracę w tartaku w Nowym Porcie w Gdańsku, szybko jednak porzucił ją, gdy tylko został przyjęty do Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego w Milanowie. Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości podjął w 1951 r. studia na kierunku historia w Uniwersytecie Jagiellońskim. Po zaliczeniu pierwszego roku został decyzją odgórną przeniesiony z Krakowa do Lublina, na powstający na młodej Uczelni Wydział Humanistyczny. Tu kontynuował studia w sekcji historycznej. Szybko zauwa-

• Wizyta w UMCS prezesa Fundacja Kościuszkowskiej dr. A. Juszcza w Centrum Polonijnym, 10.09.1981. Albin Koprucki – drugi z lewej

Fot. ze zbiorów Muzeum UMCS

Profesor Albin Koprucki Wspomnienie

żono jego talent i pracowitość, dlatego jeszcze podczas studiów magisterskich zaproponowano mu stanowisko zastępcy asystenta. Albin Koprucki działał też czynnie w studenckim kole naukowym historyków. Jego praca magisterska „Wystąpienia chłopów w guberni lubelskiej podczas rewolucji 1905 roku” napisana pod kierunkiem doc. dr. Jerzego Danielewicz

została opublikowana w znacznej części w zbiorze *Rewolucja 1905–1907 na Ziemi Lubelskiej*, pod redakcją Zygmunta Mańkowskiego (Lublin 1956). Albin Koprucki otrzymał dyplom magistra historii w roku 1955; co znamienne, nosił on numer 1. Ten symboliczny fakt, jak się wydaje, zdeteminował dalszą drogę życiową młodego naukowca. Szybko awansował od stanowiska asystenta, przez starszego asystenta, adiunkta (1964) po docenta (1969). Rozprawa doktorska „Ruchy rewolucyjne na wsi lubelskiej w latach 1905–1907” powstała na seminarium prof. dr. hab. Tadeusza Mencla i została opublikowana w 1967 r., natomiast podstawą habilitacji była całość dorobku naukowego oraz zbiór artykułów *Studia z dziejów społeczno-politycznych Lubelszczyzny 1864–1918*.

Niezwykła pracowitość, oddanie sprawom Uniwersytetu, talent dydaktyczny i organizacyjny pozwoliły mło-

• Wręczenie dyplomów z okazji 1 Maja, 30.04.1987 r. Albin Koprucki – drugi z lewej

Fot. ze zbiorów Muzeum UMCS

demu uczonemu szybko zdobyć sympatię i szacunek studentów oraz zaufanie władz Wydziału. Powierzano mu prowadzenie różnorodnych zajęć dydaktycznych, układanie planów zajęć, koordynację pracy biblioteki wydziałowej itp. Albin Koprucki przyjął także wówczas społeczną funkcję sekretarza redakcji „Rocznika Lubelskiego”, którą sprawował z oddaniem przez 20 lat.

Doc. Albin Koprucki położył podwaliny pod powstanie w UMCS Wydziału Politologii. W latach 1969–1975 kierował Studium Nauk Politycznych, a od 1975 r. Międzyuczelnianym Instytutem Nauk Politycznych. Z prowadzonych przezeń seminariów magisterskiego i doktorskiego wyszło wielu dzisiejszych samodzielnych pracowników naukowych zatrudnionych na Wydziale Politologii. Jednocześnie w latach 1972–1978 doc. Koprucki przyjął na siebie obowiązki prorektora ds. dydaktycznych, przyczyniając się do uruchomienia na Wydziale Humanistycznym nowego kierunku – bibliotekoznawstwa. W tym czasie jego zainteresowania naukowe koncentrowały się wokół dziejów Polonii. W tym celu powołał i przez wiele lat kierował (1976–1990) dużym zespołem młodych badaczy skupionych w Polonijnym Centrum Kulturalno-Oświatowym. Pokłosiem ich pracy były liczne publikacje, w tym wiele rozpraw doktorskich i habilitacyjnych poświęconych diasporze polskiej w Europie i na innych kontynentach. Doc. Koprucki przyjął członkostwo w instytucjach naukowych zajmujących się badaniami polonijnymi: w Komitecie Badań nad Polonią PAN czy Radzie Naukowej Zakładu Badań nad Polonią Zagraniczną PAN; wykonywał też ekspertyzy dla Wydziału I PAN dotyczące szkolnictwa i oświaty polonijnej. Od 1982 r. był kierownikiem Zakładu Historii Nowożytnej, a w latach 1987–1991 wicedyrektorem Instytutu Historii.

W 1991 r. Albin Koprucki uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego UMCS, w 1995 – profesora, w 1999 – profesora zwyczajnego.

Wśród zainteresowań badawczych Profesora, oprócz wspomnianej tematyki polonijnej i oświatowej oraz dziejów Lubelszczyzny i Podlasia, na-

leży wyróżnić historię polskich ruchów politycznych przełomu XIX i XX w. od skrajnej lewicy do prawicy, poglądy i postawy polityczne duchowieństwa i warstwy ziemiańskiej. Wszystkie jego prace wyróżniają się wielką skrupulatnością badawczą, znajomością źródeł (z tego względu często mają charakter pionierski) oraz znakomitym piórem. Pomimo upływu wielu lat od publikacji, opracowania te nie tracą na aktualności. Powstały w oparciu o kwerendy przeprowadzone w zarówno w Polsce, jak i za granicą: w Moskwie i Leningradzie, Lwowie i Wilnie, Ołomuńcu i Debreczynie, Wiedniu itd. Podczas podróży naukowych po świecie prof. Koprucki nawiązał wiele cennych znajomości, dzięki którym rozpoczął współpracę z licznymi ośrodkami badawczymi, a także ułatwił staże naukowe swym uczniom. Bibliografia Profesora liczy ok. 430 pozycji, wiele z nich znajduje się w druku. Warto tu wymienić te o największej wartości naukowej, oprócz wyżej wspomnianych to monografie: *Lokalna społeczność gminy bychawskiej i jej aktywność 1864–1918* (Lublin 1995), *Liceum Ogólnokształcące w Milanowie 1945–1995* (Lublin 1996); redakcja i współredakcja: wielotomowego *Polacy w świecie. Polonia jako zjawisko społeczno-polityczne* (Lublin 1986), *Szkice z dziejów polskiej myśli politycznej* (Lublin 1987), *Szkolnictwo polonijne w świecie. Zarys syntezy* (Lublin 1995); autorstwo rozdziałów w wielkich syntezach: *Dzieje Lubelszczyzny, Polonia w Europie* (Poznań 1992).

Profesor był znakomitym dydaktykiem. Prowadził zajęcia nie tylko w Lublinie, lecz również w Białej Podlaskiej, Puławach, Chełmie i Białymstoku, w tamtejszej filii Uniwersytetu Warszawskiego. Pod jego kierunkiem powstało przeszło 300 prac magisterskich i 29 rozpraw doktorskich. Wśród uczestników jego seminarium doktorskiego znajduje się obecnie dziewięciu profesorów zwyczajnych. Jako recenzent uczestniczył w wielu przewodach doktorskich i habilitacyjnych. Wspólnie z Tadeuszem Menclem napisał podręcznik historii dla II klasy technikum (PWSP 1981, 1986).

Prof. Albin Koprucki był członkiem redakcji wielu liczących się czasopism. Założył i redagował w latach 1980–1987 „Rocznik Polonijny”, uczestniczył w kolegiach redakcyjnych „Zeszytów Wiejskich”, „Rocznika Białkopodlaskiego”, „Radzyńskiego Rocznika Humanistycznego”, „Wschodniego Rocznika Humanistycznego” i „Studiów Łęczyńskich”.

Za swoją działalność oświatową i naukową otrzymał wiele odznaczeń i nagród. Dziesięciokrotnie przyznano mu ministerialne nagrody indywidualne i zbiorowe. Wyróżniono go Krzyżem Kawalerskim i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, złotą odznaką Zasłużony dla Miasta Lublina, medalami Serce dla Serc, Mickiewicz-Puszkina, Zasłużony dla Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Społeczność akademicka uczciła jego dokonania, poświęcając mu z okazji 70. urodzin obszerny tom sekcji historycznej „Annales UMCS”, zawierający jego biogram i bibliografię; na 75. urodziny wydano księgę zawierającą wybrane opracowania Profesora – *Ziemiaństwo Lubelszczyzny i Podlasia. Wybór prac z lat 1974–2005 wydany na jubileusz 75-lecia urodzin Autora* (Radzyń Podlaski – Lublin 2005). Na 80. urodziny podczas specjalnie zorganizowanej uroczystości wręczono mu *Bibliografię publikacji naukowych prof. dr. hab. Albina Koprucki* (Lublin 2009).

W dniu 31 lipca 2015 r. rodzina, przyjaciele i społeczność akademicka UMCS wraz z Rektorem prof. dr. hab. Stanisławem Michałowskim, jednym z uczniów, odprowadziła Profesora w jego ostatnią drogę. W pamięci wszystkich, którzy mieli zaszczyt być jego uczniami i współpracownikami, pozostanie nie tylko jako znakomity naukowiec i wzór do naśladowania, ale także jako człowiek emanujący pogodą ducha, pomimo przeciwności losu, bezinteresownie życzliwy wobec każdego, zawsze gotów do udzielenia pomocy i dobrej rady. Prof. Albin Koprucki spoczął na lubelskim cmentarzu przy ul. Lipowej w grobowcu rodzinnym.

Cześć Jego pamięci.

Agnieszka Kidzińska-Król

Debata o przyszłości szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zorganizowało debatę, która w założeniu miała stworzyć okazję do konfrontacji stanowisk i propozycji dotyczących zmian w systemie szkolnictwa wyższego i polskiej nauki, jakie w ostatnich latach zgłaszało środowisko. Otrzymała się ona 24 czerwca 2015 r. w Warszawie w auli głównej Szkoły Głównej Handlowej z udziałem ponad 300 osób.

Dyskusja odbyła się w trzech panelach tematycznych:

1. „Przyszłość szkolnictwa wyższego w Polsce: cele, struktury, mechanizmy finansowania” – uczestnicy: prof. Beata Czarnacka-Chrobot (Komitet Polityki Naukowej, SGH w Warszawie), prof. Jarosław Górniak (Komitet Polityki Naukowej, Centrum Ewaluacji i Analiz Polityk Publicznych UJ), prof. Jerzy Woźnicki (redaktor i współautor Programu Rozwoju Szkolnictwa Wyższego do r. 2020, przygotowanego przez FRP na zlecenie KRASP, Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego), dr hab. Aneta Pieniądź (Obywatele Nauki, UW), prof. Jan Sowa (Wydział Polonistyki UJ);

2. „Nauka w zmieniającym się świecie” – uczestnicy: dr hab. Jakub Fichna (przewodniczący Akademii Młodych Uczonych PAN, profesor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi), prof. Janusz Bujnicki (Komitet Polityki Naukowej, Instytut Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie), prof. Tadeusz Więckowski (przewodniczący Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych, Politechnika Wrocławska), dr hab. Łukasz Niesiołowski-Spano (Obywatele Nauki, Instytut Historyczny UW), dr Justyna Olko (Wydział Artes Liberales UW);

3. „Ścieżki kariery akademickiej i naukowej” – uczestnicy: dr Marcin Zaborski (SWPS), prof. Maciej Duszczyk (Komitet Polityki Naukowej, UW), prof. Zbigniew Marciniak (Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, UW), prof. Wiesław Banyś (pre-

wodniczący KRASP, rektor US), dr hab. Michał Bilewicz (UW, Obywatele Nauki), Michał Gajda (przewodniczący Krajowej Reprezentacji Doktorantów, Politechnika Warszawska), dr hab. Zbigniew Osiński (UMCS, Komitet Kryzysowy Humanistyki Polskiej).

W trakcie dyskusji w pierwszym panelu za największe wyzwania stojące przed polską nauką i szkolnictwem wyższym uznano:

1. wzrost jakości kadry akademickiej, co wymaga zainwestowania w przygotowanie młodych badaczy i podniesienia zarobków;

2. zmiany strukturalne – odejście od rozwiązań prawnych, które generują rywalizację pomiędzy jednostkami tej samej uczelni w miejsce współpracy; deregulację zasad funkcjonowania uczelni i zwiększenie roli uczelnianych statutów; istnienie różnych rodzajów polskich uczelni – wiodących, typowo badawczych, badawczo-dydaktycznych oraz regionalnych, dydaktycznych;

3. rywalizowanie o młode talenty dzięki poprawie międzynarodowej pozycji polskich uczelni;

4. poprawianie jakości pracy dydaktycznej nie poprzez procedury biurokratyczne, ale zmianę metod na właściwe dla efektywnego kształcenia; rezygnację z masowości kształcenia, odejście od mechanizmów finansowania uczelni zależnych od liczby studentów, wprowadzenie takich zasad finansowania, w których uczelnie będą skłaniające do tworzenia małych grup studenckich i zwiększania do-

stępności kadry; dowartościowanie dydaktyki w okresowej ocenie pracownika; naprawę etosu nauczyciela akademickiego w relacji do studenta;

5. zlikwidowanie luki pokoleniowej wśród kadry akademickiej oraz poprawę zasad zatrudnienia młodych pracowników, a także odejście od feudalnych struktur, hierarchiczności i braku transparentności w polityce kadrowej;

6. zaszczepienie politykom przekonania, że uczelnia nie może być przybudówką do fabryki, że system edukacji, od przedszkola do uczelni wyższej, należy postrzegać jako całość; że uczelnie w mniejszych ośrodkach pełnią ważną rolę kulturotwórczą;

7. przywrócenie społeczno-obywatelskiej misji humanistyki;

8. dojście do finansowania nauki i szkolnictwa wyższego z budżetu państwa na poziomie przeciętnym dla Unii Europejskiej (w relacji do PKB); finansowanie budżetowe – podstawowe i statutowe – musi pokrywać typowe i konieczne koszty kształcenia i badań; stosowanie kryteriów projekcyjnych przy przyznawaniu środków finansowych; zwiększenie swobody uczelni w dysponowaniu przyznanymi środkami.

W drugim panelu dyskutowano o filarach, na których powinna być wsparta nauka polska w zmieniającym się świecie. Zaliczono do nich:

1. konkurencyjność wobec nauki światowej, którą można uzyskać poprzez: promowanie finansowe tych naukowców i ich projektów, którzy rokują na międzynarodowy sukces, na przełomowe odkrycia; wprowadzenie takich zasad zatrudniania i wynagradzania, które będą atrakcyjne nawet dla badaczy zagranicznych; zobiektywizowanie oceny jakości pracy badawczej poprzez zróżnicowanie kryteriów dla poszczególnych dziedzin nauki; tworzenie międzynarodowych zespołów badawczych; wspieranie mobilności polskich badaczy przez budżet państwa;

2. sposób finansowania badań: granty wyłącznie na bezpośrednie koszty badań, a koszty funkcjonowania uczelni wyłącznie z dotacji stałej; granty bez limitów wynagrodzeń dla wykonawców; skłonienie biznesu do współfinansowania badań; uelastycz-

nienie zasad finansowania i zwiększenie zaufania do badaczy; granty nie na pojedyncze pomysły badawcze, lecz na duże projekty prowadzone przez całe instytuty lub wydziały, a nawet grupy tych jednostek;

3. zarządzanie uczelniami poprzez: nakierowanie administracji na odciążenie badaczy od działań biurokratycznych, na wspieranie zdobywania i obsługi grantów oraz tworzenia zespołów badawczych; wprowadzenie modelu zarządzania poprzez procesy; nacisk nie na kontrolowanie formalnej strony pracy badawczej, lecz uzyskanych efektów.

W trzecim panelu rozmawiano o różnych aspektach kariery akademickiej. Na pytanie: co panelistom najbardziej doskwiera w tym obszarze? padły następujące sugestie: mała mobilność; nieuczestniczenie w grantach; unikanie popularyzacji efektów własnych badań; zbyt niski, niemotywuujący poziom wynagrodzeń; niedoceniające jakości pracy dydaktycznej w okresowej ocenie pracowniczej i w awansach; niedostateczne uwzględnianie specyfiki poszczególnych dziedzin nauki w ocenie dorobku naukowego; unikanie obecności w Internecie jako sposobu na zaistnienie w życiu państwa i społeczeństwa oraz na rozwój komunikacji naukowej.

Postulowano następujące rozwiązania jako remedium na dostrzegane bolączki:

1. mobilność: usunięcie przeszkód natury życiowo-materiałnej (mieszkania przy kampusach, praca dla małżonka/partnera); uczelnie powinny otrzymać środki finansowe na pokrywanie kosztów mobilności; tworzenie rozwiązań prawnych, które będą preferowały współpracę między uczelniami w realizacji interdyscyplinarnych projektów, a nie rywalizację o studentów i środki finansowe; zmiana rozumienia pojęcia mobilności uwzględniająca możliwości stwarzane przez Internet – mobilność jako współpraca, a nie zmiana miejsca pobytu;

2. kariery naukowe ludzi młodych: do pracy należy przyjmować najlepszych kandydatów, z predyspozycjami do prowadzenia badań i kształcenia; przejrzystość i uczciwość procedur konkursowych; doktoranci pracownika-

mi uczelni (asystentami), a nie studentami studiów III stopnia; jak najszybsza stabilizacja zatrudnienia (umowa na czas nieokreślony); wynagrodzenie adekwatne do kosztów życia; zapewnienie środków na badania każdemu, kto przedstawi pomysł spełniający określone standardy; szkolenie samodzielnych pracowników naukowych w zakresie opieki nad początkującymi badaczami;

3. motywowanie badaczy do rozwoju: przyjęcie takich rozwiązań finansowych i organizacyjnych, by możliwe były dwie ścieżki kariery – naukowa i dydaktyczna; stosowanie odrębnych zasad oceny jakości pracy w zależności od ścieżki kariery; stosowanie w praktyce zapisów z Europejskiej Karty Naukowca; motywowanie (zasadami oceny i wynagradzania) do doskonałości naukowej i dydaktycznej, a nie do uzyskiwania w ściśle określonym czasie kolejnych stopni i tytułów; w naukach humanistycznych i społecznych odejście od zasad oceniania jakości pracy właściwych dla nauk ścisłych i przyrodniczych; ocena jakości pracy naukowej nie może być prowadzona bez zapoznania się z dorobkiem, bez jego zrecenzowania; zerwanie związku pomiędzy nauką ścisłą a ściśle określoną dyscypliną naukową, stworzenie zasad przyjaznych dla karier multi- i interdyscyplinarnych.

Wrażenia uczestnika

Sposób organizacji i przebieg tego spotkania sugerują, że jego prawdziwym celem było danie środowisku naukowemu możliwości wyrzucenia z siebie żalów i pretensji. Nie było w jego trakcie ani czasu, ani możliwości na przyjęcie jakichkolwiek uzgodnień i wypracowanie wspólnego stanowiska. Przedstawiciele Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego do niczego nie zobowiązali się. Wraz z niektórymi profesorami, przedstawicielami ważnych ciał i organów starali się przekonać zgromadzonych, że dotychczasowy kierunek reform jest słuszny, należy je rozwijać, a jeżeli cokolwiek należy zmienić, to te aspekty naukowej rzeczywistości w Polsce, które jeszcze nie zostały upodobnione do anglosaskich. Sugerowali, że zgłaszane problemy już są rozwiązywane lub ich roz-

wiązanie leży w gestii uczelni i samych badaczy. Wypowiedzi dyskutantów, zarówno panelistów, jak i z sali, charakteryzowały się chaotycznością oraz generowaniem dużej liczby pomysłów, bardzo często sprzecznych ze sobą.

Ujawniły się znaczne rozbieżności w ocenie dotychczasowych reform i pomysłów na zmiany, nie tylko pomiędzy „zwykłymi” pracownikami uczelni a osobami piastującymi różne funkcje, lecz także wewnątrz obu grup. Można wymienić liczne linie podziałów: zwolennicy neoliberalizmu w nauce i edukacji kontra reszta; zwolennicy reform min. Kudryckiej kontra przeciwnicy; zwolennicy skopiowania anglosaskiego systemu nauki i szkolnictwa wyższego kontra zwolennicy rozwijania modelu własnego; zwolennicy stabilnego finansowania uczelni i badań kontra zwolennicy konkurencji pomiędzy uczelniami i samymi badaczami; zwolennicy zwiększenia poziomu finansowania nauki kontra zwolennicy tezy o szkodliwości dodawania pieniędzy do niesprawnego systemu. Widoczna była atomizacja środowiska naukowego, brak podstawowej solidarności oraz preferowanie rozwiązań korzystnych głównie dla dyscypliny lub uczelni osoby wypowiadającej się. Prawie każdy zgłoszony pomysł miał swoich przeciwników.

Zastanawiający był fakt, że zdecydowana większość zwolenników „nowoczesności i postępu” w polskiej nauce, mówiąc o mobilności, umiędzynarodowieniu, światowej widoczności dorobku i wszelkiej innej „doskonałości”, zdawała się ignorować istnienie Internetu oraz możliwości stwarzanych przez nowoczesne technologie informacyjne i komunikacyjne. Niekiedy „rozprawiano” się z adwersarzami sugestiami typu – problemem jest twój opór wobec zmian lub problemem jest to, że bronisz złych rozwiązań. Humanisci mieli okazję dowiedzieć się, że w porównaniu z innymi dziedzinami nauki „i tak mają lepiej”, a ich główne postulaty właśnie są realizowane przez ministerstwo. Przypuszczać należy, że debata zorganizowana przez MNIŚW nie będzie miała praktycznych skutków dla polskiej nauki i szkolnictwa wyższego.

Zbigniew Osiński

W dniach 9–11 czerwca 2015 r. na Wydziale Chemii UMCS odbyło się VIII Ogólnopolskie Sympozjum „Nauka i przemysł – metody spektroskopowe w praktyce, nowe wyzwania i możliwości”, współorganizowane przez Polskie Towarzystwo Chemiczne oraz Instytut Nowych Syntezy Chemicznych w Puławach. Dzień wcześniej (8 czerwca) w ramach III Ogólnopolskiego Sympozjum „Nauka i przemysł – lubelskie spotkania studenckie” wystąpienia prezentowali młodzi adepci nauki. Obie konferencje odbyły się pod honorowym patronatem Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Leny Kolarskiej-Bobińskiej oraz Marszałka Województwa Lubelskiego Sławomira Sosnowskiego.

• Otwarcie konferencji

Nauka i przemysł na Wydziale Chemii

W Sympozjach wzięło udział łącznie ponad 240 osób. Wygłoszono 32 wykłady (trzy na konferencji studenckiej), 57 komunikatów oraz przedstawiono blisko 180 posterów. Potwierdza to duże zainteresowanie prezentowaną tematyką. W spotkaniach uczestniczyli pracownicy krajowych wyższych uczelni, instytutów naukowo-badawczych, instytutów Polskiej Akademii Nauk, zakładów przemysłowych oraz firm produkujących i zajmujących się dystrybucją odczynników i aparatury pomiarowej, zwłaszcza aparatury spektroskopowej. Były one okazją do wymiany doświadczeń i nawiązania współpracy. Wzorem lat ubiegłych Sympozjum towarzyszyły monografie pt. *Nauka i przemysł – metody spektroskopowe w praktyce, nowe wyzwania i możliwości* pod redakcją prof. Zbigniewa Hubickiego, licząca 966 stron (ISBN 978-83-939465-5-6) oraz *Nauka i przemysł – lubelskie spotkania studenckie*, pod redakcją

prof. Doroty Kołodyńskiej licząca 322 strony (ISBN 978-83-939465-4-8).

Sympozjum otworzyli: prof. Ryszard Dębicki – prorektor UMCS ds. badań naukowych i współpracy międzynarodowej, prof. Bogusław Buszewski – prezes PTChem, prof. Władysław Janusz – dziekan Wydziału Chemii UMCS, dr Marcin Konkol – sekretarz naukowy INS oraz prof. Zbigniew Hubicki – przewodniczący Komitetu Organizacyjnego.

Sesję plenarną rozpoczął wykład prof. B. Buszewskiego pt. „Wpływ rozkładu ładunku biokolloidów na ich rozdzielanie w układzie technik elektromigracyjnych”. Wykład pt. „Metody spektroskopowe w charakterystyce zaawansowanych układów hybrydowych” wygłosił prof. T. Jesionowski (Politechnika Poznańska). Prof. J. Karpińska (Uniwersytet w Białymstoku) omówiła spektrofotometrię pochodną jako technikę poprawy selektywności oznaczeń UV-Vis. Część oficjalną pierwszego dnia zakończy-

ły prezentacje firm Shim-Pol, LECO oraz Selwa. Dalsze obrady toczyły się w trzech równoległych sekcjach, podczas których omówiono zastosowanie metod spektroskopowych w badaniu właściwości fizykochemicznych substancji, w kontroli procesów technologicznych oraz w ochronie środowiska. Wśród prelegentów znaleźli się: prof. P. Pohl (Politechnika Wrocławska), mgr M. Szkolmowski (MS Spectrum), prof. R. Michalski i dr M. Jabłońska-Czapla (Instytut Podstaw Inżynierii Środowiskowej PAN), dr J. Cielecka-Piontek, dr P. Zalewski (Uniwersytet Medyczny w Poznaniu) oraz dr M. Kurzawa i mgr inż. A. Zdarła (UMK w Toruniu), a także prof. Z. Kaczyński (UG) i dr M. Fiołka (UMCS). Kolejna z sesji poświęcona była metodom radiometrycznym. Badania prezentowali prof. A. Komosa i dr hab. C. Wardak (UMCS), grupa prof. B. Kubicy oraz dr K. Styszko (AGH), a także mgr M. Pęgier (UW). Trzecia sesja dotyczyła wykorzystania

metod spektroskopowych do analizy surowców pochodzenia roślinnego i zwierzęcego. Wśród prelegentów wymienić można dr. M. Rudasia (UP w Lublinie), mgr inż. E. Klem-Marciniak (PWR), dr Annę Przybył (UAM), prof. J. Gęgę (Politechnika Częstochowska) oraz dr hab. A. Nosal-Wiercińską i dr. M. Kulika (UMCS).

Wzorem lat ubiegłych Sympozjum towarzyszyła sesja posterowa. Komitet Organizacyjny przyznał nagrody i wyróżnienia za najlepsze prace plakatowe. Nagrody otrzymali: mgr Paulina Głwała (UW; I miejsce), mgr inż. Jakub Zdarta (PP; II miejsce), mgr Magdalena Koziół (INS; III miejsce). Przyznano także wyróżnienia dla mgr Magdaleny Ptaszekowskiej (UAM) oraz mgr. Mateusza Pęgiera (UW). Fundatorami nagród zarówno dla wyróżnionych, jak i wszystkich prelegentów Sympozjum były firmy: Zakłady Azotowe w Puławach, INS w Puławach, Metrohm, Merazet, Selwa, LECO, Bruker, Stachema Polska, Prevac, Shim-Pol, Medson, MS Spectrum, PWN, Vetagro, Lanxess, Dow, ChemTech, JarMag, Stanchem, Stanlab, Standard. Warto nadmienić, że w trakcie trwania sesji posterowej uczestnicy mogli zwiedzić Laboratorium Analityczne Wydziału Chemii. Dużym zainteresowaniem cieszyły się także stoiska wystawowe

ze sprzętem i aparaturą laboratoryjną. W tym dniu odbyła się również kolacja integracyjna w hotelu „Luxor” w Lublinie.

Drugi dzień obrad otworzyły referaty przedstawicieli Politechniki Poznańskiej. Ponadto, wyniki swoich badań prezentowali przedstawiciele Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN, UMCS, KUL, Uniwersytetu Wrocławskiego, Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, UMK w Toruniu, UAM w Poznaniu, Politechniki Częstochowskiej, Centralnego Instytutu Ochrony Pracy-PIB. Obfitujący w interesujące wystąpienia dzień zakończyła wycieczka do Muzeum Zamoyskich w Kozłówce, która pozwoliła na lepszą integrację uczestników.

W ostatnim dniu Sympozjum można było zapoznać się z tematami badawczymi pracowników UMCS, a także prof. M. Smolika (Politechnika Śląska), mgr M. Bartel (UW), mgr inż. P. Bartczaka, mgr inż. J. Zdarta oraz prof. R. Pietrzaka (PP).

Obie konferencje z uwagi na formułę i charakter stanowiły znakomite forum dyskusji i wymiany poglądów. Przyjazna atmosfera stworzona przez gospodarzy stanowiła niewątpliwym walor obrad. Trud i zaangażowanie w przygotowanie wszystkich

wystąpień został dostrzeżony i doceniony przez organizatorów, a prof. Zbigniew Hubicki w podsumowaniu skierował słowa podziękowania nie tylko do przewodniczących poszczególnych sekcji, ale również prelegentów oraz członków Komitetu Organizacyjnego. Wyraził również nadzieję na kolejne spotkanie w początku czerwca 2016 r.

Dorota Kołodyńska

• W trakcie obrad

Fot. E. Zięba

• Uczestnicy konferencji studenckiej

Fot. E. Zięba

Koncepcja konferencji opierała się na założeniu, że oryginalne i dotychczas niezbadane zagadnienie badawcze, jakim są drugoplanowi członkowie obozu piłsudczykowski, należało poddać wnikliwej analizie, albowiem stwarza ono ciekawe perspektywy badawcze, pozwalające na formułowanie nowych, oryginalnych wniosków. Ze względu na spójność przekazu autorzy konferencji zdecydowali się na chronologiczne i personalne (zwolennicy Marszałka) zawężenie płaszczyzny badawczej, pozostawiając wszakże „lukę” dla badań komparatystycznych. Uznali przy tym, że konferencja będzie najlepszą formą wymiany dotychczasowych ustaleń oraz płaszczyzną do zainicjowania nowych wyzwań badawczych, szczególnie w perspektywie kolejnych studiów nad dziejami formacji politycznej, która przez 13 lat rządziła II Rzeczpospolitą.

Przyjęte założenia znalazły potwierdzenie w przebiegu obrad, które otworzył rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski. Zgromadzonych w Sali Obrad Rady Wydziału Humanistycznego powitali również dziekan Wydziału Humanistycznego dr hab. Robert Litwiński, prof. nadzw. i dyrektor Instytutu Historii dr hab. Dariusz Słapek, prof. nadzw.

Konferencja miała charakter koherentny, a prelegenci obradowali w kilku tematycznych panelach kończących się dyskusją. Podkreślić należy, że okazało się to rozwiązaniem bardzo właściwym, albowiem dało możliwość prelegentom i uczestni-

Równie ważni? Sanatorzy drugiego planu (1926–1939)

W dniach 10–11 czerwca 2015 r. Zakład Historii Najnowszej Instytut Historii UMCS gościł 31 historyków reprezentujących 15 polskich ośrodków naukowych (Instytut Historii PAN w Warszawie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach – Filia w Piotrkowie Trybunalskim, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Zielonogórski, Uniwersytet Śląski, Dolnośląską Szkołę Wyższą i Instytut Badań Inicjatyw Senioralnych przy Pracowni Kultury Współczesnej w Toruniu). Gospodarza konferencji – nasz Uniwersytet – reprezentowało dziewięciu prelegentów z Instytutu Historii i Wydziału Politologii.

kom wymiany myśli, co prowadziło do podniesienia zarówno poziomu naukowego, jak też wzbogacenia wiedzy. Szczególnie tej części uczestników konferencji, która zainteresowana problematyką okresu międzywojennego, zechciała wziąć w niej udział.

Autorzy konferencji, zakładając jej koherentność, wymusili tym samym „równość” paneli, co oznaczało, że większość prelegentów uczestniczyła w niej od początku do końca, nie ograniczając się tym samym jedynie do wygłoszenia własnego wystąpienia. Fakt ten, godny ze wszelkich miar podkreślenia, dowodzi sensu organizowania konferencji monotematycznych, które skupiając wyselekcjonowaną grupę profesjonalnych naukowców, pozwalają na przeprowadzenie merytorycznej dyskusji i przedstawienie nowych lub dopiętnie (doprecyzowanie) dotychczasowych postulatów badawczych.

Obrady odbyły się w sześciu moderowanych panelach dyskusyjnych. W pierwszym dniu dyskutowano w trzech panelach: Geneza; Teoria i program (prelegenci – dr hab. Przemysław Olstowski, prof. IH PAN – „Kim byli »sanatorzy drugiego planu«? Próba zakreślenia pola badawczego” i dr hab. Waldemar Paruch, prof. UMCS – „Komendant ma konie i białe, i czarne”.

Piłsudskiego »zasada cytryny«, czyli o zróżnicowaniu programowym i organizacyjnym sanatorów drugiego planu”); Portrety zbiorowe. Drugiego dnia miały miejsce również trzy panele: Portrety indywidualne: powszechnie znani i (nie)doceniani; Portrety indywidualne: znane i znani, ale niedoceniane i niedoceniani; Portrety indywidualne: mniej znani i niedoceniani. Analizując założenia organizacyjne konferencji i jej rzeczywisty przebieg, należy zwrócić uwagę na spójność obu aspektów, co miało wpływ na sprawną i punktualną realizację.

Przywołując nazwiska prelegentów panelu drugiego chciałem zwrócić uwagę zarówno na jego problematykę, jak też podjęte przez obu znakomitych naukowców założenia zmierzające do odpowiedzi na postawione w tytule konferencji zagadnienie badawcze. Oba niezwykle inspirujące wystąpienia stały się doskonałym podłożem do godzinnej dyskusji, przyczyniając się do usystematyzowania, jak też poszerzenia spektrum dotyczącego sanatorów drugiego planu. Pozostaje mieć nadzieję, że zapowiedziana przez organizatorów konferencji recenzowana monografia naukowa ukaże się jak najszybciej.

Marek Sioma,
Instytut Historii UMCS

25 lat samorządu terytorialnego w Polsce – bilans doświadczeń

Fot. Robert Frączek

inicjatywy Zakładu Samorządów i Polityki Lokalnej Wydziału Politologii UMCS we współpracy z Urzędem Miasta Lublin w dniach 8–9 czerwca 2015 r. zorganizowana została konferencja naukowa pt. „25 lat samorządu terytorialnego w Polsce – bilans doświadczeń”. Wydarzenie objęte zostało honorowym patronatem Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego i wpisano się w cykl obchodów 25-lecia samorządności w Polsce. Obrady odbywały się w Muzeum na Zamku Lubelskim oraz na Wydziale Politologii UMCS.

Konferencja została poświęcona doświadczeniom kształtowania i funkcjonowania samorządu terytorialnego w 25. rocznicę uchwalenia jednego z najistotniejszych po 1989 r. aktów prawnych – ustawy o samorządzie terytorialnym. Przez kilka lat to właśnie gminy były jedynymi jednostkami reprezentującymi mieszkańców wspólnot lokalnych. Dopełnienie reformy administracji w Polsce nastąpiło w 1998 r., kiedy to utworzono samorządowe powiaty i województwa. Podczas konferencji pod kierunkiem naukowym prof. dr. hab. Stanisława Michałowskiego, rektora UMCS i jednocześnie kierownika Zakładu Samorządów i Polityki Lokalnej najwięcej miejsca poświęcono problematyce: re-

form administracji publicznej, organizacji i ustroju samorządu terytorialnego w Polsce, partycypacji społecznej na poziomie lokalnym, samorządu terytorialnego w systemie politycznym RP, gospodarki finansowej i efektywnego zarządzania finansami w jednostkach samorządu oraz zarządzania rozwojem lokalnym i regionalnym. Obradom w sesjach plenarnych oraz w panelach towarzyszyła ożywiona dyskusja, zaś prelegenci zgodnie podkreślali wysoki poziom merytoryczny zaprezentowanych wystąpień.

W konferencji udział wzięło około 80 gości, wśród których byli naukowcy, samorządowcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz działacze Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”. Należy dodać, iż w gronie prelegentów znaleźli się naukowcy z największych i najprężniejszych ośrodków akademickich w Polsce, np. Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytetu w Białymstoku, Uniwersytetu Zielonogórskiego, Uniwersytetu Łódzkiego i innych. Nad tematyką samorządową, zarówno w ujęciu funkcjonalnym, jak i teoretycznym, pochylił się też praktycy – samorządowcy, a wśród nich dr Jacek Sobczak, były wicemarszałek województwa lubelskiego, dr Robert Wójcik, wicestarosta powiatu lubelskiego oraz osoby z organizacji pozarządowych. Liczne grono prelegentów pozwoliło na szerokie i wieloaspektowe ujęcie problematyki. W konferencji uczestniczyli również przedstawiciele administracji lokalnej z Ukrainy, m.in. ze Lwowa oraz Iwano-Frankowska, dla których polskie doświadczenia w tworzeniu i wprowadzaniu samorządu są niezwykle cenne.

Dr Justyna Wasil
Dr Monika Sidor

Litografia. Sztuka poprzez spowolnienie

Związana z Instytutem Sztuk Pięknych UMCS Fundacja Polska Republika Litografii przygotowała i zaprezentowała wystawę prac graficznych w Berlinie pt. *Litografia. Sztuka poprzez spowolnienie / Lithographie. Entschleunigung durch Kunst*. Odbyła się ona w ostatnich dniach czerwca 2015 r.

Na wystawę złożył się zbiór kilkudziesięciu grafik wykonanych w technice litografii. Ekspozycja powstała jako próba odpowiedzi na pytanie, czy grafika/litografia (rozumiana jako technika manualna) ma jeszcze znaczenie w erze komputerów i druku cyfrowego. Efektem poszukiwań okazał się zestaw grafik powstałych w pięciu pracowniach w Polsce: Lublinie, Gdańsku, Łodzi, Katowicach oraz Poznaniu.

Prezentowany zestaw grafik ukazał korespondencję pomiędzy tym, co nowe (walory estetyczne), a tym co stare (technika wykonania). Jednocześnie prezentacja świadczyła o tym, że litografia ma się całkiem dobrze i że dzisiaj, w erze cyfryzacji, istnieją ludzie, którzy z sercem i pasją tworzą w tej technice interesujące i unikatowe obrazy.

Fundacja Polska Republika Litografii powstała w 2015 r. z inicjatywy Jolanty Gmur i Tomasza Malca. Główną jej ideą jest popularyzacja zapomnianej już techniki litograficznej wśród twórców oraz ludzi niezwiązanych bezpośrednio ze sztuką. Prowadzone działania skupiają się na organizowaniu cyklicznych wystaw w ośrodkach litograficznych w Polsce i za granicą. Celem wystaw jest wymiana doświadczeń związanych z drukiem litograficznym oraz prezentowanie możliwości kreacji artystycznych wynikających z tej techniki.

Ważnym czynnikiem działalności grupy jest promocja studentów Wydziału Artystycznego UMCS. Dzięki powstałej inicjatywie, studenci mieli możliwość zaprezentowania swoich prac graficznych na wystawach m.in. w Berlinie, Gdańsku, Lublinie, Łodzi, Rzeszowie oraz podczas 7th International Lithographic Symposium w Tidaholm (Szwecja).

Tomasz Malec – pracownik techniczny w Zakładzie Grafiki Projektowej i Litografii na Wydziale Artystycznym UMCS w Lublinie. Jest aktywnym twórcą oraz pedagogiem.

Jolanta Gmur – absolwentka Wydziału Artystycznego UMCS w Lublinie. Dyplom w Pracowni Litografii. Mieszka i pracuje w Gdańsku. Zajmuje się litografią.

(pm)

Humanistyka polska w początkach XXI wieku

Polska humanistyka, wkraczając w XXI w., musi zmierzyć się z różnorodnymi zagrożeniami i wyzwaniem. Wynikają one z jednej strony z wkraczania nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych do wszystkich obszarów ludzkiego życia, a z drugiej z coraz bardziej utylitarnego nastawienia społeczeństwa, co przejawia się oczekiwaniem, by każda dyscyplina naukowa zapewniała konkretne, wymierne korzyści. Wydaje się, że zanika świadomość tego, iż uprawianie badań humanistycznych polega na naukowym badaniu tekstów i artefaktów wytworzonych przez ludzi, co umożliwia nam poznawanie świata z różnych punktów widzenia oraz lepsze zrozumienie siebie. W odróżnieniu od pozostałych dziedzin nauki humanistyka bada nie rzeczywistość, lecz sposoby jej widzenia i opisywania. Posługuje się przy tym nie mierzaniem i testowaniem, lecz interpretacją. Nie dąży do jednego, najważniejszego opisu lub rozwiązania, lecz do generowania różnych punktów widzenia. Główna różnica polega jednak na tym, że badania humanistyczne mają charakter egzystencjalny. Na dobór i postrzeganie przedmiotu badań, a także na wyniki interpretacji mają wpływ takie czynniki jak: zainteresowania, poglądy i nastawienia naukowca oraz otoczenie kulturowo-cywilizacyjne i społeczno-polityczne, w którym funkcjonuje dany badacz. Tak więc humanistyka nie jest taką nauką taką jak inne i nie można od niej oczekiwać efektów utylitarnych i mierzalnych. Można jednak odnieść wrażenie, że współczesne społeczeństwo nie zawsze akceptuje tę prawdę. Nie trafiają mu do przekonania poglądy jak te, które głosi polski, ale pracujący w USA literaturoznawca Michał P. Markowski twierdzący, że humanistyka jest czymś innym niż nauki ścisłe.

Jej głównym celem jest nie tyle poszerzenie wiedzy, ile formowanie ludzi i społeczeństwa. Nie jest jej zadaniem badanie i uczenie tego, jaki świat jest, lecz jak się o świecie mówi i pisze. W humanistyce, w przeciwieństwie do innych nauk, nie ma metod i języków opisu lepszych, precyzyjniejszych niż inne, są jedynie różne interpretacje – efekty wykorzystywania określonych metod i języków opisu (Markowski M. P., *Polityka wrażliwości. Wprowadzenie do humanistyki*, Wyd. Universitas, Kraków 2013).

Swoistym wyzwaniem dla humanistów jest także fakt, iż opisany powyżej model humanistyki z trudnością przebija się nie tylko do świadomości społeczeństwa jako całości, lecz także do decydentów, którzy przez ostatnie kilka lat reformowali polskie uczelnie. Wydaje się, iż próbują oni wcisnąć humanistykę w ramy stworzone dla nauk ścisłych i przyrodniczych. Jakość badań i doskonałość naukową usiłują mierzyć tymi samymi miarami w każdej dziedzinie nauki, mimo dużych różnic, które je dzielą. Być może chcieliby, aby humanistyka przypominała te dziedziny nauki, które dostarczają konkretnych i mierzalnych efektów, uzyskiwanych z myślą o praktycznej przydatności dla biznesu?

Na świecie od dawna toczy się dyskusja o tym, czy humanistyka jest nauką, czy ma jakąkolwiek praktyczną przydatność dla społeczeństwa, czy uzasadnione jest jej finansowanie z budżetów państw.

Niemiecki filozof Odo Marquard w połowie lat osiemdziesiątych postawił tezę, że im bardziej nowoczesny staje się współczesny świat, tym bardziej nieodzowne stają się nauki humanistyczne. Oceniał, że przekonanie, iż dzisiejszy świat nie potrzebuje humanistyki jest efektem ekspansji nauk przyrodniczych. Eksperymenty budzą bowiem większe zainteresowanie i zaufanie niż nar-

racja. Życie staje się przez to stęchlizowane i płytsze, mniej związane z jednostkowym doświadczeniem. W związku z tym humanistyka powinna kompensować efekty tego procesu, na powrót uczynić bliskim to, co się od człowieka oddaliło – narrację, historię, interpretację, różne punkty widzenia. (Marquard O., *Apologia przypadkowości. Studia filozoficzne, esej: O nieodczowności nauk humanistycznych*, Oficyna Naukowa N, Warszawa 1994).

Martha Nussbaum, amerykańska filozof, fundamentalne znaczenie humanistyki dostrzega w tym, że współczesna demokracja potrzebuje obywateli charakteryzujących się m.in. umiejętnością krytycznego myślenia, zdolnością do przekraczania lokalnych uwarunkowań i traktowania globalnych problemów z perspektywy obywatela świata oraz umiejętnością empatycznego wyobrażania sobie postawy innej osoby. W takie kompetencje powinien młodego człowieka wyposażać nowoczesny uniwersytet prowadzący kształcenie humanistyczne. Bowiem bez wspomnianych kompetencji, bez wykształcenia humanistycznego świat zaludni technicznie sprawni pracownicy, którzy nie będą potrafili krytycznie odnieść się do działań władzy, a więc nie będą prawdziwymi obywatelami. Nussbaum twierdzi, że współczesny świat kształtuje ludzi nastawionych na zysk, ale z przytępioną wyobraźnią, niepotrafiących myśleć o kimś innym niż własna osoba. Niepotrafiących wyjść poza to, co jest i wyobrazić sobie tego, co mogłoby być i jak mogłoby być, ludzi bez empatii, krytycyzmu i wyobraźni. Dlatego też humanistyka powinna kompensować ludziom te straty, będące głównie skutkiem funkcjonowania kapitalizmu i wolnego rynku (Nussbaum M., *Not For Profit: Why Democracy Needs the Humanities*, Princeton University Press, 2010).

Inny, niezujący już amerykański filozof Richard Rorty, twierdził, że humanistyka ma do spełnienia ważną misję. Nie jest nią prosta transmisja wiedzy od nauki do społeczeństwa, lecz intelektualne pobudzenie ludzi, zaszczepianie wątpliwości i stymulowanie wyobraźni. Uważał, że humanistyka jest wspólnotą ludzi, którzy wierzą, że poprzez czytanie książek można zmienić sposób patrzenia na rzeczy, zjawiska i ludzi. Dzięki temu ludzkość może ulepszyć się, poprawić swoją wrażliwość i wyobraźnię (Rorty R., *Philosophy and Social Hope*, esej: *Education as Socialization and as Individualization*, Penguin Books, London 1999, http://cdclv.unlv.edu/pragmatism/rorty_intro_hope.pdf oraz tenże, *Take Care of Freedom and Truth Will Take Care of Itself. Interviews with Richard Rorty*, Stanford University Press, 2005).

Z kolei Stanley Fish, amerykański historyk i teoretyk literatury, skrytykował poglądy sugerujące, że humanistyka powinna być rozwijana, bo taki typ wiedzy szczególnie uszlachetnia człowieka, przywraca poczucie sensu, cokolwiek kompensuje, ma misję do spełnienia. Podkreślił, że w kontekście humanistyki najważniejsze jest takie uzasadnienie przydatności tej dziedziny nauki, które dotrze do świata pozaakademickiego. Dlatego nie może to być uzasadnienie sięgające po wspomniane powyżej, typowo humanistyczne argumenty. Nie można także dowodzić, że dzięki badaniom humanistów rozwinie się gospodarka, a absolwenci studiów humanistycznych będą szczególnie atrakcyjni dla pracodawców. Takie argumenty są bowiem łatwe do zbitcia. W związku z tym zaproponował, by otwarcie przyznać, iż humanistyka, studiowanie dziejów człowieka i tekstów kultury po prostu rozwija, umożliwia osiągnięcie estetycznej przyjemności. Daje poczucie wspólnoty z innymi, którzy dzięki lekturze są w stanie rozmawiać o czymś innym niż futbol. Stwierdził też, że humanistyka dostarcza narzędzi, dzięki którym ludzie potrafią rozmawiać o tym, co uznają za ważne dla nich i jest to wartość sama w sobie (Fish S., *Will the Humanities Save Us?*, „The New York Times

Opinionator”, cz. I, 6 stycznia 2008, <http://opinionator.blogs.nytimes.com/2008/01/06/will-the-humanities-save-us/#more-2513>, cz. II, 13 stycznia 2008, <http://opinionator.blogs.nytimes.com/2008/01/13/the-uses-of-the-humanities-part-two/#more-2515>).

Warto również przytoczyć argumenty wspomnianego wcześniej Michała P. Markowskiego. Twierdzi on, że humanistyka ma znaczenie polityczne, a efekty jej studiowania mają realną wartość dla społeczeństwa, ale problem polega na czytelnym wykazaniu tych relacji. W społeczeństwie neoliberalnym nie sposób zdobyć poparcie społeczne dla humanistyki argumentami typu bezinteresowne poszukiwanie prawdy, bowiem w takim społeczeństwie nie sposób zdobyć poparcie dla niczego, co nie wiąże się z mnożeniem zysków. Dlatego też zaproponował wypracowanie języka mówienia o humanistyce innego niż język konfrontacji z naukami przyrodniczymi, niż język tradycyjnych humanistycznych argumentów (Markowski M. P., *Polityka wrażliwości...*).

Oprócz wątpliwości dotyczących społecznej przydatności humanistyki, badacze z tej dziedziny nauki stanęli przed stosunkowo nowym wyzwaniem, jakim jest Internet, digitalizacja dóbr kultury oraz powstawanie wytworów ludzkiego umysłu w formie wyłącznie elektronicznej. Od kilku lat środowisko naukowe humanistów (zwłaszcza kulturoznawców, językoznawców, bibliotekarzy i informatologów) prowadzi dyskusję, której motywem przewodnim jest teza o powstaniu humanistyki cyfrowej. Przejawem tej dysputy są liczne artykuły opublikowane w internetowych czasopismach „Digital Humanities Quarterly”, „Journal of Digital Humanities”, „Culture Ma-

chine” i „The New York Times” w serii Humanities 2.0. Zjawisku humanistyki cyfrowej poświęcono już pierwsze książki¹. Powstał także manifest programowy tego nowego nurtu badawczego – *The Digital Humanities Manifesto 2.0*. Cechą wspólną poglądów wyrażanych we wspomnianych źródłach wydaje się być przeświadczenie, że mamy do czynienia ze zmianą w metodologii badań humanistycznych, która polega na wykorzystywaniu cyfrowych zasobów i narzędzi do pracy badawczej i publikowania jej wyników. Cyfrowi humaniści mają wyróżniać się także i tym, że podejmują tematy o charakterze interdyscyplinarnym; łączą metody jakościowe z ilościowymi; pracują w zespołach tworzonych nie tylko spośród zawodowych badaczy, lecz także ekspertów i pasjonatów; badają duże zbiory danych; publikują w Internecie, korzystając z wolnych licencji. Podejmują się badania przejawów ludzkiej twórczości dostępnych w Internecie, prezentują wyniki nie tylko w postaci tekstu, lecz także grafiki i filmu oraz uczestniczą w digitalizacji dóbr kultury. Precyzyjny zestaw cech wyróżniających cyfrowego humanistę zaproponowała Lisa Spiro. Zaliczyła do nich otwartość w udostępnianiu publikacji i danych badawczych, współpracę badawczą, zespołowość i pozostawanie ze sobą w kontakcie, różnorodność pól badawczych i metodologii oraz eksperymentowanie z nowoczesnymi technologiami (Spiro L., *„This Is Why We Fight”: Defining the Values of the Digital Humanities*, [w:] *Debates in the Digital Humanities*, ed. Matthew K. Gold, University of Minnesota Press 2012, <http://dhdebates.gc.cuny.edu/debates/text/13>).

Radosław Bomba podkreśla kluczowe znaczenie cyfrowych technologii

1. A *Companion to Digital Humanities*, ed. Susan Schreibman, Ray Siemens, John Swirth, Blackwell, Oxford 2004, www.digitalhumanities.org/companion/; *Advancing Digital Humanities. Research, methods, theories*, ed. Paul L. Arthur, Katherine Bode, Palgrave Macmillan, Basingstoke, Hampshire 2014; Burdick A., Drucker J., Lunenfeld P., Presner T., Schnapp J., *Digital Humanities*, The MIT Press 2012, https://mitpress.mit.edu/sites/default/files/titles/content/9780262018470_Open_Access_Edition.pdf; *Debates in the Digital Humanities*, ed. Matthew K. Gold, University of Minnesota Press 2012, <http://dhdebates.gc.cuny.edu/debates>; Radomski A., *Humanistyka w świecie Informatyzacji*, Lublin 2014, <http://e-naukowiec.eu/wp-content/uploads/2014/06/A.Radomski.pdf>; *Understanding Digital Humanities*, ed. David M. Berry, Palgrave Macmillan, Basingstoke, Hampshire 2012; *Zwrot cyfrowy w humanistyce*, red. Andrzej Radomski, Radosław Bomba, Lublin 2013, http://e-naukowiec.eu/wp-content/uploads/2013/05/Zwrot_cyfrowy_w_humanistyce.pdf.

i narzędzi dla zaistnienia cyfrowego zwrotu w humanistyce. Odwołując się do teorii Thomasa S. Khuna o skokowym, rewolucyjnym modelu rozwoju nauki, twierdzi, że impulsem do obecnej rewolucji w nauce, tworzącej paradygmat cyfrowej humanistyki, jest rozwój Internetu i cyfrowych narzędzi. Uważa, że humanistyka od kilku lat przechodzi przez pierwszy etap cyfrowego zwrotu, który polega na digitalizacji i udostępnianiu w Sieci dóbr kultury i prac naukowych oraz aktywności kulturotwórczej ludzi w Internecie. Obecnie zaczyna się drugi etap polegający na sięganiu po metody badawcze pochodzące z nauk eksperymentalnych, wykorzystywaniu programów komputerowych do analizy wielkich zbiorów danych, badaniu w czasie rzeczywistym kulturotwórczych zachowań ludzi, angażowaniu do pomocy w pracy badawczej internautów, a także na mapowaniu wiedzy i jej wizualizowaniu w postaci infografik i multimediów (Bomba R., *Narzędzia cyfrowe jako wyznacznik nowego paradygmatu badań humanistycznych*, [w:] *Zwrot cyfrowy w humanistyce*, red. A. Radomski, R. Bomba, Lublin 2013, http://e-naukowiec.eu/wp-content/uploads/2013/05/Zwrot_cyfrowy_w_humanistyce.pdf).

Piotr Celiński porównuje cyfrowy zwrot w humanistyce do takich współczesnych przełomów naukowych jak zwroty: lingwistyczny (w ramach strukturalizmu), wizualny (wykorzystywanie technologii wizualnych), postmodernistyczny (związany ze skutkami rewolucji przemysłowej) i posthumanistyczny (związany z poszerzeniem biologicznych uwarunkowań istnienia gatunku za sprawą rozwoju technologicznego). Oceniał, że skutki zwrotu cyfrowego zmieniają sposób postrzegania kultury, tworzenia narracji oraz radykalnie zmieniają humanistyczny warsztat pracy. Celiński porównał znaczenie zwrotu cyfrowego we współczesnej nauce do przemian, które dokonały się w nauce i sposobie postrzegania świata w okresie Renesansu (Celiński P., *Renesansowe korzenie cyfrowego zwrotu*, [w:] *Zwrot cyfrowy w humanistyce...*).

Według Kazimierza Krzysztofka nowym wyzwaniem dla humanistyki jest

internetowa aktywność ludzi, którzy przyjmują rolę zarówno twórców, jak i odbiorców kultury. Publikując, powielając, udostępniając i komentując: strony www, blogi, posty, tweety, teksty, grafiki, zdjęcia i filmy, z jednej strony wracają do dawnych czasów, w których ludzie sami dla siebie tworzyli kulturę, a z drugiej poprzez liczne formy sieciowej współpracy tworzą kulturę kolektywną, a zarazem rozproszoną. W ten sposób powstaje nowe, cyfrowe pole badawcze dla humanistów (Krzysztofek K., *Zwrot cyfrowy: ku pracy rozproszonej*, [w:] *Zwrot cyfrowy w humanistyce...*).

Andrzej Radomski uznał, że humanistyka cyfrowa będzie receptą na problemy uwidocznione w dyskusji nad przydatnością i perspektywami humanistyki we współczesnym świecie, odtrutką na upadek prestiżu dyscyplin humanistycznych i oskarżenia o rynkową nieprzydatność badań i kształcenia w tych dyscyplinach (Radomski A., *Humanistyka w świecie Informacjonalizmu*, Lublin 2014, <http://e-naukowiec.eu/wp-content/uploads/2014/06/A.Radomski.pdf>).

Obserwowany już dziś wpływ Internetu na rozwój humanistyki przejawia się nie tylko w wykorzystywaniu cyfrowych rozwiązań wspierających tradycyjne uprawianie badań i komunikacji naukowej (katalogi i bibliografie online, bazy bibliograficzne, repozytoria naukowe, biblioteki cyfrowe, czasopisma i książki elektroniczne, internetowe narzędzia wyszukiwawcze, naukowe serwisy społecznościowe itp.). Coraz częściej humaniści podejmują się badania cyfrowych źródeł, coraz śmielej wykorzystują cyfrowe narzędzia i oparte na nich metody. Powstają nawet nury badawcze ściśle związane z cyfrową rzeczywistością, np. analizy big data, text mining, games studies (Nick Montfort, Ian Bogost), performance studies (Svetlana Boym, Michael Shanks), wizualizacja sieci (Diane Cline, Maximilian Schich, Mitch Fraas) i analityka kulturowa (Lev Manovich). Powstały dwa nowe paradygmaty badań naukowych oparte na możliwościach nowoczesnych technologii: trzeci (Ken Wilson) uznający obliczenia i symulacje komputerowe

jako efektywną metodę pozwalającą eksplorować nowe obszary badawcze i czwarty (Jim Gray) zakładający wykorzystywanie sprzętu i oprogramowania komputerowego do eksplorowania ogromnych baz danych i wyszukiwania w nich zależności, korelacji oraz odkrywania reguł i zasad.

Wszystko wskazuje na to, że także w polskiej humanistyce pod wpływem nowoczesnych technologii zapoczątkowana została prawdziwa rewolucja w zakresie obszarów i metod badawczych. Dowodem może być fakt, iż w Polsce w ostatnich kilku latach zrealizowano lub realizuje się około 80 projektów zaliczanych do cyfrowej humanistyki (*Humanistyczne projekty cyfrowe w Polsce*, oprac. M. Maryl, M. Werla, Poznań – Warszawa 2014, <http://lib.psn.pl/dlibra/docmetadata?id=655&from=publication>). W Sieci systematycznie rosną zasoby cyfrowych korpusów źródeł do badań i programów ułatwiających pozyskiwanie danych i prowadzenie różnorodnych analiz. Do znacznej ich części dostęp jest bezpłatny.

Jednakże istnieje także drugi biegun omawianego zagadnienia. Wielu humanistów w dalszym ciągu prowadzi swoją działalność zawodową, sprawiając wrażenie, że pozostają w nieświadomości co do możliwości stwarzanych przez rewolucję informacyjną. Nie istnieją dla nich cyfrowe źródła, Web 2.0, e-book, elektroniczne czasopismo open access i portal społecznościowy. Komputer traktują jak maszynę do pisania, a Internet jako śmietnik i groźne ułatwienie dla plagiatowania. Tkwią w tradycyjnej kulturze badań i drukowanej pracy naukowej. Zaliczani są do cyfrowo wykluczonych.

Jak słusznie zauważył Andrzej Radomski (Radomski A., *Internet – nauka – historia*, Lublin 2010), w społeczeństwie współczesnym to nie nauka, lecz media (w tym Internet) kreują nowe obrazy świata i stają się głównym źródłem wiedzy o nim. Dla mediów tradycyjny przekaz naukowy, jako zbyt trudny dla większości odbiorców i słabo przyciągający reklamodawców, nie jest zjawiskiem wartym poświęcenia miejsca i czasu. Tak więc badacze, chcąc upowszechnić

wyniki swoich badań i wykazać własną społeczną przydatność, w coraz większym stopniu muszą sami o to zadbać. Z tym, że chcąc dotrzeć do „cyfrowych tubylców”, muszą korzystać z tych samych co oni kanałów komunikacji, czyli z Sieci. Zmienił się także społeczny stosunek do wiedzy, która pojmowana jest coraz bardziej użytkowo. W początkach XXI w. ludzie, korzystając z Internetu, wymieniają się informacjami w ramach różnych życiowych praktyk. Nie czekają aż ich „oświeci” utytułowany naukowiec. Humanistyka jest taką dziedziną wiedzy, która ma problemy z dostarczaniem informacji pozwalających ludziom efektywnie rozwiązywać ich ważne problemy życiowe, np. zarabiać, doskonalić kompetencje czy partycypować w cyberprzestrzeni. Poza tym, akademicka humanistyka w dalszym ciągu chce mieć tradycyjny monopol na dostarczanie wiedzy wiarygodnej poznawczo, a kryteria owej wiarygodności są ustalane przez grupy uczonych, które w danym miejscu i czasie uzyskują dominację w swoim środowisku i narzucają wizję wiedzy, problematykę badań i metodykę. Jednakże w Sieci publikować może każdy, a wszyscy mogą taki tekst swobodnie przyjmować lub odrzucać, interpretować i oceniać. Humanisci nie będą więc w stanie narzucić naukowej wiedzy o kulturze i dziejach ani udowodnić własnej użyteczności, jeżeli nie dotrą do internautów, nie przekonają ich, nie zainteresują. W tym celu muszą najprawdopodobniej zmienić środki i formy przekazu na internetowe i multimedialne, korzystać z wizualizacji. Tradycyjne bowiem publikacje „papierowe” – monografie i artykuły w czasopismach naukowych – mają ograniczony zasięg, a ponadto systematycznie tracą czytelników.

Badacze procesów komunikacji naukowej zwracają uwagę na jeszcze jeden powód, dla którego humanisci będą musieli zmierzyć się z problemem publikowania w Internecie. Rosnące koszty zakupu tradycyjnych czasopism naukowych stały się bodźcem do poszukiwania innych form publikacji prac badaczy. Pojawił się ruch open access podkreślający argument mówią-

cy, że skoro badania finansowane są zasadniczo ze środków publicznych, to efekty powinny być dostępne dla każdego zainteresowanego bez dodatkowych opłat. Postulat ten sprowadza się w praktyce do tworzenia cyfrowych bibliotek, repozytoriów i czasopism utrzymywanych przez konkretne instytucje lub dzięki opłatom wnoszonym przez autorów publikacji. Niestety, w tym przypadku na przeszkodzie w rozwoju naukowych zasobów open access stoi, poza restrykcyjnymi prawami autorskimi, polityka MNiSW, które w procesie oceny badaczy i instytucji naukowych premiuje nie otwartość czasopism, lecz przyznane im punkty, nie dostępność w Sieci, lecz spełnianie tradycyjnych kryteriów czasopisma naukowego. W tej koncepcji naukowy prestiż zależy nie tyle od faktycznej dostępności pracy i zainteresowania nią wśród czytelników, lecz od przyznanych punktów, które ani dostępności, ani poczytności w zasadzie nie uwzględniają. Mimo tego pewne nadzieje budzi rosnące tempo rozwoju cyfrowych zasobów prac naukowych udostępnianych na zasadach open access w Bibliotece Nauki CEON, kolekcji Otwórz Książkę, w Academia.edu oraz w uczelnianych repozytoriach, a także powiększająca się liczba humanistycznych czasopism elektronicznych indeksowanych w takich bazach jak: Central and Eastern European Online Library, Central European Journal of Social Sciences and Humanities, Electronic Journals Library oraz Slavic Humanities Index.

Kolejnym wyzwaniem jest stosunek polskich humanistów do idei nauki otwartej – promowanej przez niektórych uczestników konferencji „Forum Nowej Nauki. Nauka 2.0: więcej niż Internet”. Dominik Batorski i Andrzej Radomski terminem Nauka 2.0 określili naukę otwartą, czyli opartą na wolnym i otwartym oprogramowaniu, otwartym dostępie do treści, otwartych badaniach, otwartej edukacji i obywatelskim uprawianiu nauki. Wspomniani badacze postulują nie tylko otwartość w sensie dostępności procesu badawczego dla innych badaczy, lecz także dla amatorów – czyli osób nieznających metodyki na-

ukowej. Dzięki możliwościom stwarzanym przez Sieć porozrzućani po świecie ochotnicy mogą pomagać w odczytywaniu zeskanowanych tekstów, wcielając się w rolę żywego oprogramowania OCR, lub oznaczać (tagować) informacje kluczowe, przygotowując tekst do dalszej analizy komputerowej. Cyfrowi humanisci twierdzą też, że udostępnianie danych badawczych i wstępnych tekstów prac szerszemu gronu badaczy może przyczynić się do uzyskania lepszych wyników. Jednakże pojawia się pytanie: czy naukowcy będą chcieli upubliczniać dane, zdobyte niekiedy dzięki długim i żmudnym badaniom, mając obawę, że inni badacze na ich podstawie będą mogli przeprowadzić własne analizy, które staną się ich dorobkiem, a nie dorobkiem tego, kto przeprowadził badania?

Można wyobrazić sobie, iż wzorując się na idei otwartego oprogramowania zawierającego powszechnie dostępny kod źródłowy, którego licencja zezwala użytkownikom na modyfikację i redystrybucję zmodyfikowanych wersji oprogramowania, humanisci, prowadząc badania, będą udostępniali kluczowe tezy i fragmenty źródeł oraz wstępne analizy jeszcze przed opublikowaniem finalnego artykułu lub książki. Dzięki udostępnieniu wspomnianych materiałów badacz otrzymywałby pomoc od innych humanistów w postaci opinii na temat postawionych tez i podpowiedzi odnośnie do analizy źródeł. Efektem byłyby bardziej dopracowane prace finalne, prezentujące wyższy poziom naukowy. Pewnym wzorem dla takich rozwiązań może być repozytorium arXiv.org, które gromadzi preprinty prac z zakresu fizyki, matematyki, informatyki, finansów oraz statystyki i umożliwia prowadzenie dyskusji nad zawartymi w nich tezami. Humanisci mogliby w tym celu wykorzystywać naukowe serwisy społecznościowe typu: Akademia.edu, Clio Online, H-net i H-soz-kult, Index Copernicus, ResearcherID, ResearchGate. Niestety, jak na razie można odnieść wrażenie, że serwisy społecznościowe nie przyjęły się w środowisku polskich humanistów jako narzędzie do komunikacji i usprawnienia badań. Nie tylko rzad-

ko udostępniają oni preprinty swoich prac, ale nawet nie zamieszczają informacji o dotychczasowym dorobku i prowadzonych badaniach. A przede wszystkim, tylko pojedynczy badacze z tej dziedziny posiadają własne konta w takich serwisach.

Biorąc pod uwagę opisany kierunek rozwoju humanistyki, oczekiwać należy, że ta dziedzina nauki wypracuje własne techniki badawcze oparte na wykorzystywaniu różnorodnych zasobów i narzędzi dostępnych w Internecie (baz danych bibliograficznych, naukowych zasobów pełnotekstowych,

materiałów i danych mogących być źródłami do badań, programów do wyszukiwania i eksplorowania danych, programów do analizy i wizualizacji treści, managerów bibliografii i plików itp.) oraz stworzy modele takiego ich używania, by usprawnić i wzbogacić proces badawczy (z uwzględnieniem wszystkich etapów aktywności naukowej – od gromadzenia danych bibliograficznych po publikowanie wyników badań). Spodziewać się można także rozwoju interdyscyplinarnego eksplorowania pól badawczych stworzonych w Sieci dzięki procesowi digitalizacji

źródeł historycznych i dóbr kultury oraz przez kulturotwórczą działalność użytkowników Internetu. Można mieć nadzieję, że rozwiązany również zostanie problem stosowania takich form prezentowania wyników badań, które zwiększą możliwości oddziaływania humanistyki na społeczeństwo, gdyż uwzględnią zarówno charakter wiedzy humanistycznej, jak i specyfikę Internetu – głównego źródła wiedzy dla zdecydowanej większości społeczeństwa, zwłaszcza jego młodszej części.

Zbigniew Osiński

Sztuka w przestrzeni publicznej

W dniu 17 czerwca 2015 r. na Wydziale Artystycznym UMCS odbyło się spotkanie współorganizowane przez Centrum Innowacji i Komerccjalizacji Badań UMCS pt. „Sztuka w przestrzeni publicznej”, skierowane do przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego.

Spotkanie z władzami miast Lubelszczyzny miało na celu uruchomienie szeroko rozumianej współpracy pomiędzy samorządami a Wydziałem Artystycznym UMCS. Przewidywanym efektem ma być podniesienie estetyki miejscowości poprzez realizacje rzeźbiarskie i malarskie w przestrzeni publicznej, projekty promocyjno-informacyjne promujące atrakcyjność wizerunku miasta oraz projekty artystyczno-edukacyjne integrujące lokalne społeczności i przeciwdziałające wykluczeniu.

W spotkaniu wzięli udział: Rektor prof. dr hab. Stanisław Michałowski, Dziekan Wydziału Artystycznego prof. dr hab. Artur Popek, Poseł Marek Poznański, naukowcy oraz ponad 30 przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, w tym m.in. Burmistrz Nałęczowa Andrzej Ćwiek, Burmistrz Włodawy Wiesław Muszyński oraz Dyrektor Wydziału Kultury Urzędu Miasta Michał Karapuda.

Witając zgromadzonych gości, Rektor prof. Stanisław Michałowski podkreślił, że „Wydział Artystyczny, podobnie jak cały Uniwersytet jest otwarty na współpracę z samorządami. Przykładem takiej wieloletniej już współpracy jest miasto Józefów. Uniwersytet ma swoją misję,

jednak artyści mogą również wykonywać prace dla społeczności lokalnej. Wykorzystując talent, pasję i zapał, mogą podejmować wiele inicjatyw mających wpływ na wygląd naszych gmin. Mamy wielu doskonałych muzyków, którzy mogą koncertować na dużych scenach”.

Dziekan prof. Artur Popek wskazał na korzyści płynące z budowania silnej, indywidualnej marki miast poprzez umieszczanie w tkance urbanistycznej rozpoznawalnych obiektów sztuki. Dotyczyć to powinno zarówno lokalizacji reprezentacyjnych, jak i obszarów wymagających rewitalizacji. Dziekan omówił także znaczenie sztuki w przestrzeni publicznej dla szeroko rozumianej promocji miast i środowisk lokalnych. Podkreślił, jak ważne jest zwrócenie uwagi na detal i oryginalność, prezentując godne naśladowania przykłady realizacji z różnych miast świata.

Podczas spotkania zaprezentowano twórczość studentów Instytutu Sztuk Pięknych, w tym: rzeźby plenerowe, monumenty, popiersia, tablice pamiątkowe, fontanny itd., malarstwo w architekturze, murale, freski, płaskorzeźby. Przedstawiona została także prezentacja efektów wieloletniej współpracy z miastem Józefów – plenery rzeźbiarskie i malarskie.

Przedsięwzięcie zrealizowane na Wydziale Artystycznym UMCS było kolejnym spotkaniem skierowanym do przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego współorganizowanym przez Centrum Innowacji i Komerccjalizacji Badań UMCS.

Virginia Gieryng-Cieplak

Bezpieczeństwo Europy – bezpieczeństwo Polski

W dniu 9 czerwca 2015 r. w Auli im. I. Daszyńskiego na Wydziale Politologii UMCS odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Bezpieczeństwo Europy – bezpieczeństwo Polski”, zorganizowana przez Zakład Myśli Politycznej Wydziału Politologii UMCS, pod kierownictwem prof. dr hab. Ewy Maj. W konferencji wzięło udział ponad 80 osób, m.in. z Akademii Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte w Gdyni, Akademii Obrony Narodowej, Archiwum Państwowego w Zamościu, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Uniwersytetu w Białymstoku, Państwowej Wyższej Szkoły im. Szymona Szymonowicza w Zamościu, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, UMCS, Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu Opolskiego, Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, Uniwersytetu Wrocławskiego, Wyższej Szkoły Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie, Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie.

Wydarzenie zostało objęte Patronatem Honorowym Rektora UMCS, Wojewody Lubelskiego, Prezydenta Miasta Lublin oraz Lubelskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji.

Celem konferencji było zbadanie bezpieczeństwa we wszystkich jego wymiarach. Zakres tematyczny sympozjum obejmował problem badawczy w sferach teoretycznej i praktycznej, w odniesieniu do historii oraz do współczesności, we wnętrzu państwa i w przestrzeni międzynarodowej, w ujęciach: jednostkowym, grupowym, powszechnym, w politykach szczegółowych (polityka bezpieczeństwa informacji, eko-

• Prof. Ewa Maj

logiczna, gospodarcza, historyczna, prorodzinna, społeczna, wewnętrzna, wyznaniowa, zagraniczna etc.), w sferze duchowej i materialnej, z zastosowaniem wiedzy i metodologii właściwych dla różnych dyscyplin i subdyscyplin naukowych, szczególnie w obszarze nauk humanistycznych i społecznych.

Konferencję obecnością zaszczytili Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski, Dziekan Wydziału Politologii prof. dr hab. Grzegorz Janusz oraz Prodziekan ds. Studentkich prof. dr hab. Iwona Hofman, a także przedstawiciel Lubelskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji – podinspektor Artur Rudnik.

Obrady rozpoczęły się od wystąpienia przedstawicieli komitetu honorowego. Zostały odczytane również listy od Wojewody Lubelskiego oraz Prezydenta Miasta Lublin. Następnie rozpoczęły się obrady plenarne wraz z dyskusją na temat bezpieczeństwa Polski w perspektywie historycznej oraz współczesnej.

Następnie uczestnicy konferencji wzięli udział w prezentacji eksponatów militarnych *Historia szablą pisana* z kolekcji Grzegorza Sztali, w trakcie

której poznali historię broni, a także wysłuchali polskich sztandarowych utworów wojskowych.

Prelegenci obradowali w pięciu sekcjach: „Bezpieczeństwo regionalne” (przewodniczący: prof. dr hab. Witold Wojdyło, UMK w Toruniu), „Zagrożenia i reasekuracja bezpieczeństwa” (przewodniczący: prof. dr hab. Marian Mroczko, Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni), „Obronność” (przewodniczący: dr hab. Wojciech Sokół, prof. nadzw., UMCS), „Bezpieczeństwo: idee, wartości, znaki polityczne” (przewodnicząca: dr hab. Alicja Wójcik, prof. nadzw., UMCS), „Wymiary bezpieczeństwa” (przewodniczący: dr hab. Czesław Maj, prof. nadzw., UMCS). Wśród prelegentów oraz słuchaczy znaleźli się studenci Wydziału Politologii oraz uczniowie z partnerskiego I Liceum Ogólnokształcącego im. W. Broniewskiego w Świdniku.

Po wysłuchaniu referatów i komunikatów uczestnicy podsumowali obrady. Zgodnie podkreślili wysoki poziom merytoryczny, wszechstronność poruszanej problematyki, a także wartościową podstawę źródłową wykorzystaną przez autorów wystąpień. Wysiłki i dorobek uczestników konferencji będą odzwierciedlone w publikacji pokonferencyjnej.

Dr Anna Szwed-Walczak

• Prezentacja eksponatów militarnych z kolekcji Grzegorza Sztali

W dniach 22–24 czerwca 2015 r. w Wisznicach (pow. bialski) odbyła się XXIV Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Polsko-białoruskie związki kulturowe, literackie i językowe”, zorganizowana przez Zakład Białorusistyki Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS, Zakład Historii Krajów Europy Wschodniej Instytutu Historii UMCS, Zakład Edukacji Międzykulturowej Instytutu Pedagogiki UMCS, Polskie Towarzystwo Białorusnistyczne, Podlaską Fundację Wspierania Talentów w Białej Podlaskiej oraz Stowarzyszenie „Razem dla Wisznic”. W konferencji wzięło udział ponad 40 naukowców z Polski (Lublina, Warszawy, Białogostoku, Wrocławia, Olsztyna, Bielska-Białej), Białorusi (Mińska, Homla) oraz Niemiec (Oldenburga).

• Uczestnicy konferencji

Polsko-białoruskie związki kulturowe, literackie i językowe

Uczestników uroczyste przywitał przewodniczący Komitetu Organizacyjnego, prof. dr hab. Siergiej Kowalow z Zakładu Białorusistyki UMCS. Serdeczne życzenia owocnych obrad i twórczych dyskusji, w imieniu Konsula Białorusi w Białej Podlaskiej Uładysław Chały, przekazał wicekonsul Siarhiej Aliaksiejew. Został także odczytany list wystosowany przez nieobecnego na obradach prof. dr. hab. Micha-

ła Sajewicza – dyrektora Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS i zarazem przewodniczącego Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Białorusnistycznego.

Posiedzeniu plenarnemu, na którym wystąpiło pięciu prelegentów, przewodniczyli prof. dr hab. Halina Twaranowicz (Uniwersytet w Białymstoku) oraz dr hab. Miłkołaj Chmialnicki (Białoruski Uniwersytet Państwowy). Jako pierwszy referat pt. „Беларуская тапанімія ў часы Рэчы Паспалітай” wygłosił Ihar Kapytou z Narodowej Akademii Nauk Białorusi. Iryna Bahdanowicz z Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego w Mińsku omówiła wiersz *Kraków* Adeli z Ustronia pod kątem jego powiązań z poematem *Macocha*. Gun-Britt Kohler z Uniwersytetu w Oldenburgu analizowała

problematykę polską w czasopiśmie „Nasza Niwa”. Helena Głogowska z Olsztyna przedstawiła dzieje i profil pisma „Białoruski dzień” na tle czasopiśmiennictwa białoruskiego okresu 1927–1928, z kolei Nina Barszczewska z Uniwersytetu Warszawskiego zaprezentowała projekt badawczy Katedry Białorusistyki UW pt. „Kulturowo-językowe dziedzictwo Podlasia”.

Po przerwie obradowały trzy sekcje: historyczno-kulturowa, językoznawcza i literaturoznawcza. Pierwsza, której przewodniczyli Helena Głogowska i Wiktoryja Bareckaja z Homla, zebrała się w Sali Konferencyjnej Urzędu Gminy w Wisznicach. Wygłoszono 11 referatów poświęconych tematyce zarówno dawnej (Witold Kołbuk z KUL, „Duchowieństwo unickie w środowisku społecznym na ziemiach nadbużańskich w XVIII i XIX wieku”; Irena Matys z Uniwersytetu w Białymstoku, „Deklarowanie gotowości przejścia na prawosławie duchownych unickich w obwodzie białoruskim w latach 1836–1839”), jak i współczesnej (Ireneusz Makuchowski, „Wybory na Białorusi w latach 1994–2010 na łamach »Gazety Wyborczej« i »Rzeczpospolitej«”). Szczegółne zain-

• Od lewej: prof. Ihar Kapytou, prof. Iryna Bahdanowicz, Helena Głogowska, dr Wiktoryja Bareckaja, prof. Nina Barszczewska

teresowanie badaczy wywołała historia ziem polskich i białoruskich w okresie I i II wojny światowej (referaty wygłosili m.in. Piotr Bednarz z UMCS, „Prasa szwajcarska wobec sytuacji na Białorusi w 1915 r.”; Dariusz Tarasiuk z UMCS, „Los uchodźców na Białorusi w 1915 r. w świetle »Diariusza« Michała Stanisława Kosakowskiego”; Mariusz Korzeniowski z UMCS, „Wpływ uchodźców na rozwój polskiej oświaty w guberniach białoruskich w latach I wojny światowej”; Roman Wysocki z UMCS, „Kwestia białoruska w polityce Rządu RP na uchodźstwie w latach 1939–1944”). Mirosław Szumiło z UMCS poświęcił referat Józefowi Piłsudskiemu i jego stanowisku wobec białoruskiego ruchu narodowego, Ilona Nowakowska-Buryła i Marzena Okrasa z UMCS – różnicom kulturowo-religijnym jako komponentowi wiedzy i poglądów Polaków na temat wielokulturowości, Galina Kutyrziowa-Czubała z Bielska-Białej – paralelom polsko-słowacko-białoruskim w pieśniach obrzędowych.

W sekcji językoznawczej, której przewodniczyli Nina Barszczewska oraz Ihar Kapyłou, wygłoszono siedem referatów. Ich tematyka oscylowała wokół różnych aspektów pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego (M. Olejnik z UMCS, „Pogranicze polsko-wschodniosłowiańskie w świetle nazw terenowych”; M. Kojder z UMCS, „Nazwiska patronimiczne z formantem –uk w inskrypcjach nagrobnych na wybranych cmentarzach południowego Podlasia”; M. Koper, „Mikrotoponimia na pograniczu polsko-ukraińsko-białoruskim”), a także wybranych zagadnień dotyczących polsko-białoruskich i białorusko-polskich wpływów językowych (Wiktryja Ułasiewicz z Narodowej Akademii Nauk Białorusi, „Новыя і актуалізаваныя запазычанні з польскай мовы ў беларускай мове пачатку XXI ст. і іх адлюстраванне ў лексіграфічных выданнях”; Anastasija Marozawa z NAN Białorusi, „Запазычанні з польскай мовы як лексічны кампанент варыянтнай пары”; Jadwiga Kozłowska-Doda z UMCS, „Semantyczna kategoria

ilości w świetle gramatyk, poradników, podręczników współczesnego języka białoruskiego”).

W sekcji literaturoznawczej, której przewodniczyli Iryna Bahdanowicz z Mińska oraz Ihor Nabytowycz z UMCS, wygłoszono dziesięć referatów, z których każdy został poświęcony twórczości wybranego pisarza w kontekście jego związków z najbliższym sąsiadem: Polską lub Białorusią. W centrum uwagi literaturoznawców z Białorusi znalazła się twórczość J. U. Niemcewicz (Aliena Mankiewicz z NAN Białorusi), Melchiora Wańkowicza (Mikołaj Chmialnicki z Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego w Mińsku) oraz proza białoruska z lat 20. ubiegłego wieku (Iwan Nawumienka z BUP w Mińsku). Z kolei badacze polscy zaprezentowali wyniki swoich analiz prowadzonych na materiale twórczości Maksima Hareckiego (Katarzyna Drozd z UW), Janka Bryla (Anna Alsztyniuk z Uniwersytetu w Białymstoku), Swiatłany Alieksijewicz (Sylwia Kryńska-Kawka z UMCS), Masieja Siadnioua (Halina Twaranowicz z UwB), Salomei Pilsztynowej-Rusieckiej (Ihor Nabyowycz z UMCS) oraz Kastusia Tarasaua (Siarhiej Kawalou z UMCS).

Konferencja „Polsko-białoruskie związki kulturowe, literackie i językowe” od lat zasłużenie cieszy się dużą popularnością w polskim i białoruskim slawistycznym środowisku naukowym. Tu spotykają się zarówno filolodzy, jak i historycy, socjologowie, muzykolodzy, etnografowie, religioznawcy, zainteresowani problematyką największego tego typu sympozjum naukowego. Wyniki swoich badań prezentują zarówno uznani, zasłużeni dla dialogu polsko-białoruskiego naukowcy, jak i badacze rozpoczynający karierę naukową. Zadaniem konferencji jest nie tylko re-

konesans badawczy, ale także konsolidacja polskiego i białoruskiego slawistycznego środowiska naukowego oraz nakreślenie kierunków dalszej współpracy. Tradycją organizowanej naprzemiennie w Polsce i na Białorusi konferencji z cyklu „Polsko-białoruskie związki...” jest życzliwość, sprzyjająca zwłaszcza młodym naukowcom, atmosfera oraz podejmowanie przez referentów dotąd niezbadanych lub mało opracowanych zagadnień badawczych. Jak co roku, wszystkie referaty wywołały ożywioną dyskusję. Organizatorzy planują publikację wygłoszonych na konferencji referatów w roczniku naukowym „Studia Białorusistyczne” – czasopiśmie wydawanym od 2007 r. przez UMCS.

Agnieszka Goral, Dariusz Tarasiuk

Fot. A. Goral, D. Tarasiuk

• Wicekonsul Białorusi w Białej Podlaskiej, Siarhiej Aliaksiejew

Fot. A. Goral, D. Tarasiuk

• Od lewej: prof. Galina Kutyrziowa-Czubała oraz prof. Iryna Bahdanowicz

XIX Kongres INQUA (Nagoya, Japonia)

INQUA – *International Union for Quaternary Research* to międzynarodowa organizacja skupiająca naukowców – badaczy czwartorzędu z najróżniejszych dziedzin, m.in. geomorfologów, paleontologów, archeologów, sedimentologów, palinologów, paleobotaników, paleoklimatologów, stratygrafów. Miejszem ich spotkań i wymiany doświadczeń jest organizowany przez INQUA międzynarodowy kongres, odbywający się co cztery lata, za każdym razem na innym kontynencie. Poruszana w jego ramach rozległa tematyka badawcza dotyczy czwartorzędu – najmłodszego okresu geologicznego Ziemi, w którym zachodziły różne przemiany środowiskowe zapisane obecnie w osadach. Ich poznanie stanowi doskonałe tło do zrozumienia procesów zachodzących współcześnie na powierzchni Ziemi.

(Instytut Botaniki im. Władysława Szafera PAN w Krakowie), dr hab. Irena Agnieszka Pidek, dr hab. Jan Rodzik i dr hab. Jacek Chodorowski (Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS) oraz w ramach sesji T18 poster pt. *Geomorphological conditions of the localisation of prehistoric and historic human settlements in the vicinity of Ulow in Roztocze Region (SE Poland)*, którego współautorami byli: Jan Rodzik (Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS), Janusz Budziszewski i Michał Jakubczak (Instytut Archeologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie). Ponadto, reprezentanci UMCS wzięli udział w sesjach terenowych: *Prehistoric Jomon culture and the obsidian mining sites in the*

Tegoroczny, XIX Kongres INQUA odbył się w Nagoi w Japonii pod hasłem: „Quaternary Perspectives on Climate Change, Natural Hazards and Civilization”. Miejszem konferencji było niezwykle nowoczesne Centrum Kongresowe w Nagoi (Nagoya Congress Center). W ceremonii otwarcia wzięli udział Cesarz i Cesarzowa Japonii. Kongres zgromadził 1790 uczestników z 68 krajów. Wyniki ich badań zaprezentowane zostały w ramach 118 sesji. Była to największa liczba sesji w historii kongresu INQUA. Zaprezentowano łącznie 2050 referatów. Uczestnicy wzięli również udział w 19 wycieczkach – warsztatach terenowych przed-, śród- i pokonferencyjnych.

Z ramienia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej uczestnikami Kongresu byli pracownicy Instytu-

tu Archeologii UMCS: mgr Tadeusz Wiśniewski oraz dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska. Mgr Tadeusz Wiśniewski wygłosił referat pt. *Magdalenian settlement in Eastern Poland: raw materials economy and technological features at Klementowice* oraz zaprezentował poster pt. *„The reds fills the pits”. Sorting different types of flint waste materials within the living spaces on Magdalenian sites in Central Europe* (oba wystąpienia w ramach sesji H31). Dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska zaprezentowała dwa postery: poster przygotowany w ramach sesji H32 pt. *Record of Neoholocene environmental conditions in the barrows of the Corded Ware Culture and their vicinity (Ulow, Tomaszow Roztocze, SE Poland)*, którego współautorami byli dr Magdalena Moskal-del Hoyo

• Mgr Tadeusz Wiśniewski

Quaternary Perspectives on Climate Change, Natural Hazards and Civilization

Fot. T. Wiśniewski

• Dr B. Niezabitowska-Wiśniewska podczas sesji posterowej

Central Highlands, Nagano Prefecture oraz *Geology and Quaternary environments of the Paleolithic site at Tategahana in Nojiri-ko (Lake Nojiri), Nagano, central Japan*.

Możliwość poddania własnych poczynań naukowych konstruktywnej krytyce szerokiego grona wybitnych specjalistów, wymiana doświadczeń i nawiązanie kontaktów z badaczami to nieodłączne elementy każdego Kongresu INQUA. Dzięki zorganizowaniu Kongresu w Japonii jego uczestnicy mogli również poznać historię, zwyczaje i życie codzienne tego niezwykle fascynującego i gościnnego kraju.

Następny Kongres *International Union for Quaternary Research* odbędzie się w 2019 r. w Dublinie w Irlandii pod hasłem „Life on the Edge”.

Uczestnictwo mgr. Tadeusza Wiśniewskiego w XIX Kongresie INQUA w Nagoi w Japonii możliwe było dzięki uzyskaniu stypendium INQUA (INQUA grant) oraz dofinansowaniu przez: Prorektora ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodo-

wej UMCS, Dziekana Wydziału Humanistycznego UMCS oraz Dyrektora Instytutu Archeologii UMCS. Uczestnictwo w kongresie dr Barbary Niezabitowskiej-Wiśniewskiej sfinansowane zostało w ramach kierowanego przez

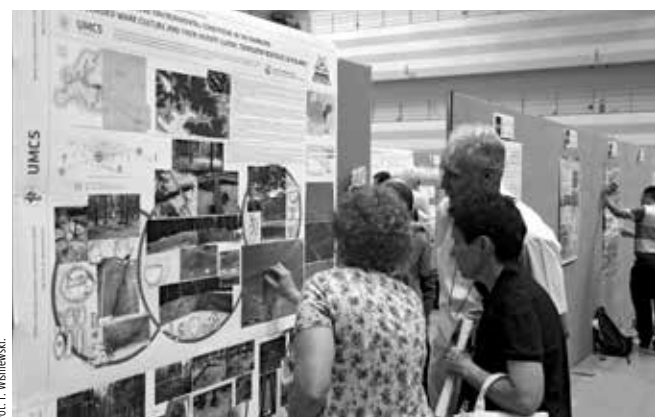

Fot. B. Niezabitowska-Wiśniewska

• Mgr Tadeusz Wiśniewski podczas sesji posterowej

nią projektu naukowego pt. *Roztocze – starożytna terra incognita? Mikroregion osadniczy w rejonie Ułowa na Roztoczu Środkowym w pradziejach i jego tło. Studium interdyscyplinarne*, finansowanego ze środków Narodowego Centrum Nauki przyznanych na podstawie decyzji numer DEC-2013/09/B/HS3/03352. Wszystkim osobom i instytucjom, dzięki którym możliwy stał się nasz udział w XIX Kongresie INQUA, DZIĘKUJEMY.

Tadeusz Wiśniewski
Barbara Niezabitowska-Wiśniewska

Fot. T. Wiśniewski

• Dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska podczas sesji posterowej

Fot. B. Niezabitowska-Wiśniewska

• Mgr Tadeusz Wiśniewski wygłasza referat

W dniach 25–27 czerwca 2015 r. w Chełmie odbyła się ogólnopolska interdyscyplinarna konferencja naukowa „Kreacja i konwencja w tekstach kultury”, zorganizowana przez Wydział Humanistyczny UMCS oraz Instytut Nauk Humanistycznych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie.

W odbywającym się cyklicznie już od siedmiu lat sympozjum uczestniczyło ponad 50 prelegentów reprezentujących ośrodki naukowe w Polsce: UMCS, KUL, UAM w Poznaniu, UŚ, UJ, Uniwersytet w Białymstoku, URz, UŁ, PWSZ w Chełmie, jak i za granicą: Uniwersytet Debreczyński.

Temat konferencji został sformułowany dość szeroko po to, by udział w dyskusji mogli wziąć przedstawiciele różnych dziedzin naukowych: językoznawcy, literaturoznawcy, medjoznawcy, kulturoznawcy, socjologowie, filozofowie oraz reprezentanci innych dyscyplin humanistycznych.

W trzydniowym cyklu obrad odniesiono się do następujących zagadnień: wieloznaczności tytułowych pojęć, czyli sposobów rozumienia kreacji i konwencji, wartościowania w kreacji i konwencji, transformacji kreacji oraz petryfikowania konwencji, oryginalności i kreatywności w literaturze, sztuce, nauce, filozofii, wzajemnych zależności pomiędzy kreacją i konwencją w obszarze języka, organizacją wiedzy w języku (schematy poznawcze a działania kreatywne), konwencją i kreacją (w) codzienności. Refleksji poddano również kwestie: przymusu a wyboru w konwencji, stabilność, zmącenie, rozproszenie i negowanie konwencji w tekstach kultury, nowomediálne konwencje i kreacje on-line, cyfrową mediatyzację a semiotyczną pozycję tekstu kultury oraz konwencję i kreację w narracji historycznej.

Słowo powitalne wygłosiła prof. dr hab. Małgorzata Karwatowska, organizatorka konferencji, a zarazem prodziekan Wydziału Humanistycznego UMCS i kierownik Katedry Filologii Polskiej w PWSZ w Chełmie. W obradach plenarnych głos zabrali profesorowie UMCS: Ryszard Tokarski [Konteksty kulturowe w otwartej semantycznej definicji słowa] i Tadeusz Szkołut

[Konwencje i kreacje w tekstach kultury traktujących o kulturze (ze szczególnym uwzględnieniem sztuki i filozofii)].

Dalsze obrady odbywały się w pięciu sekcjach: językowo-kulturowej, medialnej, historycznej, językowej i kulturowej. Naszą Uczelnię reprezentowali pracownicy Instytutów: Filologii Polskiej, Historii, Kulturoznawstwa oraz Zakładów Języka Rosyjskiego czy Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego

rzata Latoch-Zielińska [Konwencjonalne i niekonwencjonalne sposoby organizowania dialogu ucznia z tekstami kultury], prof. dr hab. Leszek Tymiakin [Konwencja i kreacja w rozumieniu przyszłych nauczycieli polonistów], dr Beata Jarosz [Socjolekt – kreacja w konwencji] i dr Ewa Dunaj [Ja i Ty. Poetyckie rozmowy i dwugłosy w polskiej poezji najnowszej].

O kreatywności i konwencji mówiono również w kontekście zagadnień

Kreacja i konwencja w tekstach kultury

z Pracownią Logopedyczną Wydziału Humanistycznego: dr hab. Dorota Filar [Kreatywność a organizacja wiedzy o języku], dr hab. Dorota Piekarczyk [Schematy poznawcze – między kreacją a konwencją], dr hab. Piotr Krzyżanowski [Kryteria kreatywności językowej], dr hab. Marta Wójcicka [Toasty – konwencja i kreacja w przemianach gatunku], dr hab. Jolanta Panasiuk [Konwencja versus kreacja w perspektywie praw neurobiologii], dr Edyta Manasterska-Wiącek [Słowo w kontekście i słowo w izolacji, czyli moc kreacji autorskiej] oraz mgr Elwira Bolek [Aluzja i cytaty w polskim plakacie artystycznym]. Profesorowie Adam Siwiec i Mariusz Rutkowski (UWM) wspólnie przygotowali referat [Konwencja i kreacja we współczesnym nazewnictwie (przeгляд tendencji na materiale języka polskiego)] i zbadali, czy polskie nazwy są kreatywne, czy wręcz przeciwnie – konwencjonalne. O kreacji i konwencji w literaturze mówiła również prof. dr hab. Halina Wiśniewska [Kreacja i konwencja w przygodowym romansie Historia księżnej (...)] Eufrody Elżbiety Drużbackiej].

W sekcji edukacyjnej poświęconej językowi młodzieży i zastosowaniu tytułowych pojęć w kształceniu polonistycznym referaty wygłosili pracownicy Zakładu Edukacji Polonistycznej i Innowacji Dydaktycznych: prof. dr hab. Małgorzata Karwatowska [Kobieta i mężczyzna „po latach”. Język studentów – konwencja czy kreacja?], dr hab. Iwona Morawska [Gry z tradycją w kulturze i edukacji polonistycznej], dr hab. Małgo-

historycznych. Ciekawe i jednocześnie dość kontrowersyjne wystąpienia wygłosili profesorowie: Andrzej Stępnik [Kreowanie mitów w wiązaniu narracji historycznej], Robert Litwiński [W imię polskiej racji stanu? Kreowanie wizerunku służb specjalnych w III Rzeczpospolitej], Marek Woźniak [(Nie)konwencjonalne dyskursy historyczne] i dr Monika Napora [„Niecodzienna rzeczywistość” – kreacje przestrzeni życia codziennego w prasie godzinowej].

W konferencji wzięli także udział pracownicy Zakładu Komunikacji Społecznej Wydziału Politologii UMCS: dr hab. Magdalena Piechota [Aspekty kreacji w reportażu (na przykładzie wybranych polskich reportaży literackich)] oraz dr hab. Jan Pleszczyński [Przymus i wybór w technokulturze].

Każda konferencja łączy w sobie dwie domeny: naukową i towarzyską. Najważniejsza jest pierwsza z nich, którą z powodzeniem zrealizowały referaty pogrupowane w bloki tematyczne. Druga przyczyniła się do zawierania nowych znajomości i prowadzenia przyjacielskich rozmów, które toczono przy grillu i w czasie uroczystej kolacji w Akademickim Centrum Współpracy Transgranicznej w Deputyczach Nowych.

W cyklu obrad nie wyczerpano wszystkich zaproponowanych przez organizatorów problemów. Liczba uczestników konferencji i owocne obrady dowiodły jednak, że temat okazał się niezwykle ważny i potrzebny.

Beata Szejięc

Fot. Grzegorz Kuprianowicz

• Uroczyste otwarcie konferencji przez kierownika prof. Wasyla Kłymonczuka

Korzyści i straty krajów Europy Środkowo-Wschodniej na drodze do UE

W dniach 19–20 czerwca 2015 r. w Iwano-Frankowsku (Ukraina) odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Korzyści i straty krajów Europy Środkowo-Wschodniej na drodze do Unii Europejskiej”, zorganizowana przez Instytut Historii, Politologii i Stosunków Międzynarodowych Przykarpaccy Uniwersytetu Narodowego (PUN) im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankowsku (Ukraina) oraz Centrum Europy Wschodniej UMCS.

Konferencję otworzył kierownik Katedry Politologii PUN prof. Wasyl Kłymonczuk. Głos zabrali także: prorektor PUN prof. Andrij Zahorodniuk, przedstawicielka Departamentu Współpracy Międzynarodowej, Integracji Europejskiej i Rozwoju Infrastruktury Turystycznej Iwano-Frankowskiej Obwodowej Administracji Państwowej Polina Soroka, dyrektor Centrum Europy Wschodniej UMCS prof. dr hab. Walenty Baluk oraz zastępca dyrektora Instytutu Historii, Politologii i Stosunków Międzynarodowych PUN prof. Mychajło Moskaluk.

Ważnym momentem uroczystości otwarcia konferencji stało się podpisanie porozumienia o współpracy naukowej i kulturalnej pomiędzy Centrum Europy Wschodniej UMCS a Dydaktyczno-Naukowym Centrum Badań Europy Środkowo-Wschodniej

PUN. Aktu tego dokonali dyrektor Centrum Europy Wschodniej prof. dr hab. Walenty Baluk oraz dyrektor Dydaktyczno-Naukowego Centrum Badań Europy Środkowo-Wschodniej PUN dr Ihor Hurak. Porozumienie jest przejawem pogłębienia współpracy między obiema uczelniami, która sformalizowana została poprzez podpisanie umowy o współpracy przez rektorów obu uczelni w październiku 2013 r.

Moderatorem pierwszej sekcji konferencji pt. „Polityczno-prawne i aksjologiczne aspekty transformacji Europy Środkowo-Wschodniej w kontekście integracji europejskiej” był dyrektor CEW prof. dr hab. Walenty Baluk. Referaty wygłosili: prof. Iwan Monołatij, prof. Mychajło Moskaluk, dr Ihor Dociak, dr Wasyl Ostapiak, Tetiana Smiszko, Denys Serhijczuk i Marjana Szekeeta. Poruszono różnorodne kwestie związane z procesem integracji europejskiej

krajów Europy Środkowo-Wschodniej i wskazywano na znaczenie tych doświadczeń dla Ukrainy. Toczyła się również ożywiona dyskusja, w której głos zabrali m.in. dr Andrzej Dumala (Wydział Politologii UMCS) oraz dr Grzegorz Kuprianowicz (CEW UMCS).

Obrady drugiej sekcji pt. „Społeczny i ekonomiczny wymiar członkostwa państw Europy Środkowo-Wschodniej w Unii Europejskiej” odbyły się w rektoracie PUN i przewodniczył im dyrektor Dydaktyczno-Naukowego Centrum Badań Europy Środkowo-Wschodniej PUN dr Ihor Hurak. Wygłoszono szereg referatów, które przedstawili dr Petro Hawryłyszyn, Marija Smotryčka i Josyp Sawa, a także dwóch przedstawicieli UMCS: dr Andrzej Dumala („Poakcesyjna migracja Polaków do krajów Unii Europejskiej”) oraz dr Grzegorz Kuprianowicz („Europejskie standardy ochrony praw mniejszości narodowych na przykładzie Rzeczypospolitej Polskiej”).

20 czerwca delegacja UMCS miała okazję zapoznać się z działalnością Przykarpaccy Uniwersytetu Narodowego oraz zwiedzić miasto gospodarzy spotkania.

Wizyta w Iwano-Frankowsku stała się okazją do refleksji nad skutkami wstąpienia do Unii Europejskiej państw Europy Środkowo-Wschodniej. Wskazywano, że analiza procesu integracji europejskiej tych krajów oraz jej następstw jest na Ukrainie niezwykle potrzebna w związku z rozpoczęciem procesu integracji tego kraju z Unią Europejską, czego formalnym wyrazem stało się podpisanie układu stowarzyszeniowego w 2014 r. Poznanie sukcesów i problemów na drodze państw Europy Środkowo-Wschodniej ku Unii Europejskiej może pomóc w lepszym przygotowaniu procesu integracji europejskiej Ukrainy.

Grzegorz Kuprianowicz

Fot. Grzegorz Kuprianowicz

• Podpisanie porozumienia o współpracy naukowej i kulturalnej przez prof. Walentego Baluka oraz dr. Ihora Huraka

Fot. Grzegorz Kuprianowicz

• Obrady drugiej sekcji konferencji

Współczesne problemy zmian społecznych

Doświadczenie Polski i Ukrainy

W dniu 26 czerwca 2015 r. w murach Wydziału Filozofii i Socjologii UMCS odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Współczesne problemy zmian społecznych: doświadczenie Polski i Ukrainy”. Aktywny udział wzięło w niej kilkunastu socjologów i filozofów z WFIS UMCS oraz z kijowskiego Pedagogicznego Uniwersytetu Narodowego im. M. P. Drahomanowa (PUN)

Konferencję otworzyła oraz przywitała gości dziekan WFIS prof. dr hab. Teresa Pękala, która podkreśliła wagę współpracy między środowiskami akademickimi Polski i Ukrainy, odwołując się nie tylko do kontaktów naukowych, ale także do obecności na polskich uczelniach tysięcy studentów z Ukrainy. Słowo wprowadzające wygłosił główny organizator i inicjator konferencji prof. dr hab. Ryszard Radzik, kierownik Zakładu Makrostruktur Społecznych. Zaprezentował wydawnicze rezultaty dotychczasowych konferencji oraz kilkuletniej współpracy obu ośrodków – trzy tomy wspólnie zredagowanych prac, w tym książkę pt. *Contemporary Problems of Social Change: Polish and Ukrainian Experience*, w której znalazły się artykuły badaczy z Lublina i Kijowa – w większości uczestników tegorocznej konferencji.

Za zaproszenie na konferencję, kilkuletnią korzystną dla obu stron współpracę oraz wspólne projekty wydawnicze obu ośrodków podziękował przewodniczący kijowskiej delegacji prof. dr hab. Wołodymyr Jewtuch – znany ukraiński socjolog, dyrektor Instytutu Socjologii, Psychologii i Komunikacji Społecznej PUN. Podczas otwarcia konferencji prof. R. Radzik, dr hab. Wojciech Misztal – dyrektor Instytutu Socjologii UMCS oraz

mgr Andrzej Jekaterynczuk – asystent w Zakładzie Makrostruktur Społecznych, decyzją Ministerstwa Oświaty i Nauki Ukrainy oraz Pedagogicznego Uniwersytetu Narodowego im. M. P. Drahomanowa nagrodzeni zostali Orderem M. P. Drahomanowa za osobisty wkład w rozwój współpracy naukowej między oboma ośrodkami akademickimi. Ordery wręczył prof. W. Jewtuch.

Zainteresowanie słuchaczy wzbudziło już pierwsze wystąpienie – prof. T. Pękali „Culture and Art as an Important Factor of Social Changes –

Recovery of Public Space”. Referat poświęcony społecznemu kontekstowi architektury w Europie stał się pretekstem do dyskusji m.in. o lokalnych, odmiennych w różnych krajach Europy obliczach, sposobach definiowania europejskości.

Następnie referat pt. „Ukrainians abroad« in context of the concept of an entire Ukrainian ethnos” wygłosił prof. W. Jewtuch. Zagadnienie łączności diaspory ukraińskiej z ojczyzną wyobrażoną, ze swoim etnosem oraz znaczenie tej łączności w procesie zmiany społecznej na Ukrainie wzbudza obecnie zainteresowanie nie tylko naukowców, ale także praktyków: polityków, samorządowców i liderów organizacji pozarządowych, którzy za cel stawiają sobie zbliżenie z Zachodem.

Prof. dr hab. Zofia Kawczyńska-Butrym wystąpiła z prezentacją pt. „Polish and Ukrainian women in the care-giving job market”. Odwołując

Fot. K. Hojnar

• Prof. Ryszard Radzik prezentuje dotychczasowe wspólne projekty wydawnicze naukowców z Lublina i Kijowa

• Otwarcie konferencji

• Prof. Wołodmyr Jewtuch z Kijowa wręcza prof. Ryszardowi Radzikowi Order M.P. Drahomanowa

się do badań, sformułowała pesymistyczną tezę o podobieństwie sytuacji klasy imigrantek zarobkowych w dalekiej przeszłości i współcześnie w różnych krajach świata. Kobiety imigrantki w dalszym ciągu są wyszukiwane i wykorzystywane, w szczególności uderza to w pracownice nielegalne.

Warto wspomnieć także o wystąpieniach prof. Hanny Kislej pt. „Identities conflict in Ukraine as a result of post-traditional changes”, dr. hab. Wojciecha Misztala pt. „Civil society as depicted in Polish and Ukrainian research” oraz dr. hab. Agnieszki Kolasy-Nowak pt. „Towards Understanding Post-Communist Society. The Objectives and Audience of Sociological Study in Poland”. Stały się one inspiracją do dyskusji m.in. na temat: skutków społecznych Euromajdanu i „rewolucji godności” na Ukrainie z przełomu 2013/2014 r., stanu refleksji teoretycznej nad zagadnieniem społeczeństwa obywatelskiego w ostatnich latach w Polsce i na Ukrainie oraz roli socjologa w transformacji społeczeństw postkomunistycznych.

Wąskie grono uczestników konferencji pozwoliło, aby obrady odbywały się w jednej grupie, bez podziału na sekcje. Niewątpliwym atutem takiego rozwiązania była możliwość wieloaspektowego i wnikliwego przedyskutowania najbardziej interesujących z zagadnień. Językami roboczymi konferencji były: polski, ukraiński oraz angielski.

Zaprezentowane referaty można podzielić na trzy bloki tematyczne: Problematyka narodu i etniczności;

Problemy imigracyjne w wymiarze gospodarczym, społecznym i kulturowym; Problemy społeczne w obliczu zmian. Właśnie takie brzmienie mają także tytuły rozdziałów wspomnianego tomu konferencyjnego *Contemporary Problems of Social Change: Polish and Ukrainian Experience*, ed. V. Yevtukh, R. Radzik, G. Kisla, Publishing House Scientific Production Association Interservice LTD, Kijów 2015.

Konferencja była kolejnym rezultatem kilkuletniej już współpracy środowiska socjologów i filozofów z UMCS oraz socjologów z Kijowa. Do jej najważniejszych osiągnięć można również zaliczyć dwa wcześniejsze wspólne projekty wydawnicze: *Contemporary Educational Challenges*, ed. R. Radzik and A. Kisla, Wyd. UMCS, Lublin 2015 oraz *Етносоціологічний*

та епістемологічний дискурс у науковому просторі / *Etnosociological and epistemological discourse in scientific space*, ред. В. Євтух, Р. Радзік, Г. Кісла, Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс» 2013, a także Międzynarodową Konferencję Naukową „Etnosociological and epistemological discourse in scientific space”, która odbyła się w Kijowie w maju 2013 r.

Dla gości z Kijowa przyjazd na konferencję stał się okazją do zapoznania się z osiągnięciami socjologów i filozofów z UMCS. Naukowcy z Lublina mogli skonfrontować swoje zainteresowania naukowe i wyniki badań z badaniami i perspektywą teoretyczną ukraińskich środowisk naukowych. W wolnym czasie goście z Ukrainy odwiedzili lubelskie biblioteki i zwiedzali miejscowe zabytki.

Andrzej Jekaterynczuk

• Pamiątkowe zdjęcie uczestników konferencji na tle pomnika Marii Curie-Skłodowskiej

W Polsce miastem najbliższym Portugalii jest Lublin. Oczywiście nie w sensie geograficznym, ale dzięki działalności jedyne w kraju Centrum Języka Portugalskiego/Camões i przygotowanej ofercie edukacyjno-kulturalnej, skierowanej do studentów i wszystkich zainteresowanych krajami portugalskojęzycznymi.

Blżej Portugalii z Centrum Języka Portugalskiego/Camões

Wielu studentów lubelskiej portugalistyki korzysta z bogatej oferty wyjazdów studenckich w ramach programu Erasmus. Jednak również ci, którzy nie decydują się na wyjazd, mogą poczuć się bliżej Portugalii, uczestnicząc w organizowanych przez Centrum kursach, wykładach, spotkaniach, koncertach czy projekcjach filmów.

W roku akademickim 2014/2015 Centrum zorganizowało aż sześć konkursów:

- konkurs fotograficzny „Religie i tradycje”,
- konkurs wiedzy o Portugalii i Brazylii,
- konkurs na najciekawszą prezentację multimedialną „Lizbona – miasto o wielu obliczach”,
- międzynarodowy konkurs literacki w języku portugalskim,
- konkurs ortograficzny,
- konkurs tłumaczeniowy.

Cieszyły się one dużym zainteresowaniem zarówno studentów, jak i uczniów szkół ponadgimnazjalnych, a także uczestników z zagranicy. Na przyszły rok planowane są kolejne konkursy, o których będzie można poczytać na stronie internetowej Centrum.

Poza konkursami uwagę studentów przyciągnęły też wykłady prowadzone przez zagranicznych gości, będące równocześnie formą nauki języka. Pierwsze z nich odbyły się w dniach 24 i 25 listopada 2014 r. i składały się z cyklu spotkań na temat literatury portugalskiej XIX i XX w. Prof. dr Anabela Rita z Uniwersytetu w Lizbonie zaprezentowała wykład „Literatura portugalska XIX w. Od Romantyzmu do końca wieku”, natomiast prof. dr Dio-

nisio Vila Maior z Universidade Aber- ta de Coimbra mówił o literaturze „Od Cesário Verde do Alexandra O’Neila”.

W grudniu Centrum gościło dr Jacqueline Russczyk z Brazylii, z wykładem „Edukacja jako czynnik sprzyjający rozwojowi młodzieży wiejskiej”, łączącym informacje z dziedziny antropologii, edukacji i socjologii.

Pierwszy wykład w roku 2015 zgrupował osoby zainteresowane językoznawstwem: 16 kwietnia dr Vesela Chergova z Uniwersytetu w Sofii im. Św. Klemensa z Ochrydy w Bułgarii zaprezentowała temat: „System czasownika w j. portugalskim – kategoria czasu w trybie oznajmującym i trybie łączącym”.

W kwietniu znalazło się również coś dla miłośników muzyki, dzięki wizycie dr. Luísa Augusto Fischera z Uniwersytetu Federalnego stanu Rio Grande do Sul w Brazylii, który mówił o dwóch brazylijskich artystach: „Chico i Caetano – artyści i myśliciele”. Ich utwory prezentują nie tylko wysokie walory artystyczne, ale opowiadają też o bogatej historii i kulturze ich kraju.

W dniach 13 i 14 maja dr Helena Topa Valentim z Universidade Nova w Lizbonie poprowadziła dwudniowy kurs gramatyki portugalskiej, koncentrując się na kwestiach, które sprawiają najwięcej problemów osobom uczącym się tego języka.

Ostatnie wykłady, tym razem na temat twórczości teatralnej portugalskiego noblisty José Saramago: „Teatr José Saramago – między historią a mitem”, poprowadziła w dniach 19–20 maja dr Yana Andreeva z Uniwersytetu w Sofii im. Św. Klemensa z Ochrydy w Bułgarii.

Zorganizowane przez Centrum Camões wykłady, prezentowane przez

specjalistów z różnych krajów, ukazują bogactwo języka i kultury Portugalii i krajów portugalskojęzycznych, a ich różnorodność sprawia, że każdy może znaleźć w nich coś dla siebie. Dlatego też cieszą się tak dużą popularnością.

Oferta Centrum Języka Portugalskiego/Camões nie ogranicza się do konkursów i wykładów. Przez cały rok akademicki prowadzone są też kursy języka portugalskiego na różnych poziomach zaawansowania, po których na miejscu można przystąpić do egzaminu CAPLE (wersja europejska języka portugalskiego) lub CELPE-BRAS (wersja brazylijska).

Kolejną formą działalności Centrum Camõesa jest organizacja wystaw i koncertów. W grudniu 2014 r. mieliśmy przyjemność wysłuchać w Chatce Żaka koncertu fado w wykonaniu krakowskiej wokalistki – Kingi Rataj.

Tradycyjnie w Centrum odbyło się też spotkanie świąteczne pracowników i studentów portugalistyki UMCS, które było okazją do integracji oraz do skosztowania tradycyjnych portugalskich potraw.

W bibliotece Centrum można również poczytać artykuły z portugalskiej i brazylijskiej prasy, posłuchać muzyki, a także zapoznać się z filmami tych krajów (np. projekcja filmu *Kapitanowie kwietnia* Marii de Madeiros w 41. rocznicę Rewolucji Goździków).

Przez cały rok Centrum Języka Portugalskiego/Camões zaprasza studentów portugalistyki i wszystkich miłośników języka portugalskiego i kultury krajów portugalskojęzycznych na wspólne odkrywanie bogactwa Luzofonii. Szczegółowe informacje znaleźć można na stronie internetowej Centrum.

Agnieszka Kruk

(Nie)obecność kobiet w przestrzeni publicznej

„(Nie)obecność kobiet w przestrzeni publicznej” to ogólnopolska konferencja naukowa, która powoli wpisuje się w katalog najważniejszych spotkań młodych naukowców zajmujących się tematyką współczesnego feminizmu. 18 czerwca 2015 r. na Wydziale Politologii UMCS odbyło się już trzecie takie spotkanie, którego tematem była rola kobiety we współczesnym świecie, jej (nie)obecność w przestrzeni społecznej, politycznej, medialnej oraz kulturowej.

Tytułowe hasło „(nie)obecności kobiet” po raz kolejny stało się pretekstem do podjęcia dyskusji na temat sytuacji kobiet w dzisiejszej rzeczywistości. To jednocześnie hasło wywołało debatę dotyczącą innych ważnych kwestii, do których można zaliczyć zagadnienia równości płci czy zarządzania różnorodnością.

Patronat honorowy nad konferencją objął prezydent miasta Lublina Krzysztof Żuk. Patronat medialny zapewnili: TVP Lublin, Polskie Radio Lublin, Gazeta Wyborcza Lublin oraz Akademickie Radio Centrum.

Konferencję otworzyli rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski oraz prodekan ds. studenckich Wydziału Politologii UMCS i kierownik Zakładu Dziennikarstwa prof. Iwona Hofman.

Obrady prowadzono w czterech sekcjach. Panel A pt. „Kobiety – kontekst międzynarodowy” poprowadzili dr Bogdan Borowik oraz dr Anna Szwed-Walczak. Sekcji B dotyczącej „Ról społecznych kobiet” oraz „Kobiet w społeczeństwie” przewodniczyli dr Magdalena Lesińska-Staszczuk oraz dr Anna Granat. W sekcji C wystąpienia prelegentów koncentrowały się na „Kobietach w mediach”, a przewodniczącymi byli prof. Iwona Hofman i prof. Włodzimierz Mich. „Kobiety na rynku pracy, ich aktywność społeczna” oraz „Kobiety w polskiej polityce” to dwa tematy sekcji D, którą koordynowali dr hab. Ewa Nowak oraz dr Wojciech Maguś.

Łącznie wygłoszono 43 referaty, a uczestnicy przyjechali z 12 polskich ośrodków naukowo-badawczych. Doktorzy, doktoranci, magistranci i licencjusze reprezentowali Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Łódzki, Akademię Wychowania Fizycznego w Warszawie, Stowarzyszenie Idokan Polska, Akademię Humanistyczno-Ekonomiczną w Łodzi, Uniwersytet Śląski oraz Uniwersytet Rzeszowski.

Wystąpieniom konferencyjnym towarzyszyły ożywione dyskusje i ciekawe rozmowy. Bogactwo tematów i uczestnictwo naukowców, reprezentujących różne jednostki badawcze i dziedziny naukowe, pozwoliły spojrzeć na tytułowe zagadnienie z różnych punktów widzenia. Swoje ujęcia prezentowali bowiem politolodzy, językoznawcy, kulturoznawcy, socjologowie, filozofowie, historycy, literaturoznawcy czy medioznawcy. Warto również dodać, że swoimi refleksjami dzielili się zarówno teoretycy – pracownicy nauki i badacze akademicy, jak i praktycy – działacze społeczni, dziennikarze, pracownicy medycyny.

Wielość punktów widzenia z pewnością podniesie wartość planowanej przez organizatorów publikacji. Kierownik konferencji prof. Iwona Hofman oraz sekretarz mgr Magda-

lena Pataj zapowiadają już organizację kolejnego spotkania w 2016 r.

Duża liczba prelegentów i interdyscyplinarny charakter konferencji „(Nie)obecność kobiet w przestrzeni publicznej” potwierdzają potrzebę pogłębienia refleksji feministycznej i uzupełnienia dotychczasowego stanu badań w tej dziedzinie, zwłaszcza na gruncie polskim, gdzie nadal brakuje kompleksowych opracowań. Na konferencji poruszono wiele zagadnień dotyczących obecności i działalności kobiet w mediach, polityce, kulturze, ale i pokazano, z jak dużym zainteresowaniem mediów, polityków i twórców kultury spotyka się dziś problematyka kobieca. Wszystko to czyni z podjętego tematu nie tylko problem badawczy, ale przede wszystkim pokazuje, z jak ważnym i nadal aktualnym zjawiskiem społecznym mamy do czynienia.

Mateusz Kasiak

Miesiące letnie sprzyjają działaniom artystycznym o charakterze plenerowym. W miejscach ulokowanych poza konwencjonalnymi przestrzeniami prezentacji sztuki spotykają się artyści z różnych ośrodków artystycznych, którzy na drodze wspólnych działań i dyskusji przygotowują realizacje artystyczne będące najczęściej odpowiedzią na tematy zadane przez organizatorów. Spotkania te są znakomitą okazją do wymiany doświadczeń, poglądów i idei, zarazem przynoszą efekty w postaci nowych dzieł, obiektów i realizacji, które często na stałe wchodzą w krajobraz danego miejsca.

• Podczas wernisażu

Sztuka w plenerze na poznańskim

W sierpniu 2015 r. dr hab. Sławomir Toman, prodziekan ds. nauki i współpracy zagranicznej na Wydziale Artystycznym UMCS, wziął udział w Plenerowym Sympozjum Twórców i Teoretyków Summer Jam 2015, które odbyło się pod auspicjami Galerii ABC w jej siedzibie nad Jeziorem Straszynskim w Poznaniu. Imprezie przyświecało hasło „Obraz: redefiniowanie pojęcia. Widoczek z Poznania”, a jej kuratorka – Katarzyna Jankowiak-Gumna – zadała

zaproszonym artystom pytanie dotyczące statusu obrazu artystycznego w obszarze współczesnej kultury zdominowanej przez przekaz wizualny, odznaczający się swoistym nadmiarem obrazów. Zarówno pytanie kuratorki, jak też uszczegóławiający esej dr hab. Marty Smolińskiej, uczestniczki pleneru, teoretyczki i historyczki sztuki z Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, zamieszczony w katalogu sympozjum, okazały się dogodnym punktem wyjścia do pracy twórczej dla grona zaproszonych

artystów, a efektem wieńczącym spotkanie była wystawa poplenerowa, otwarta w Galerii ABC 25 sierpnia (wystawa trwała do 18 września).

Dobór gości nie był przypadkowy, lecz miał na celu skonfrontowanie postaw artystów wywodzących się z różnych ośrodków akademickich w kraju, zarazem reprezentujących różne pokolenia i uprawiających odmienne formy malarstwa. Akademię Sztuk Pięknych w Krakowie reprezentowali: prof. Andrzej Bednarczyk, który rozwija malarstwo, grafikę, fotografię, rysunek, sztukę książki, a także tworzy instalacje i obiekty, oraz prof. Piotr Korzeniowski, który na krakowskiej uczelni prowadzi autorską pracownię rysunku. W sympozjum wziął udział Adam Molenda, absolwent m.in. ASP w Krakowie, dyplomant prof. Jerzego Nowosielskiego, który obecnie pracuje w Instytucie Sztuki na Wydziale Artystycznym w Cieszynie (Uniwersytet Śląski w Katowicach), oraz Waldemar Rudyk, absolwent uczelni w Cieszynie, ceniony twórca instalacji i działań w przestrzeni publicznej. Z gdańskiej ASP na sympozjum przyjechał prof. Krzysztof Gliszczyń-

• Sławomir Toman, Bez tytułu, 2015, olej na płótnie, 116x89 cm

• Sławomir Toman

Fot. P. Korzeniowski

Fot. S. Toman

– Sławomir Toman Summer Jam 2015

ski, a z ASP w Warszawie w spotkaniu wziął udział Wojciech Zubala. Nie zabrakło też przedstawicieli młodego pokolenia. Z Warszawy przyjechał Bartosz Kokosiński, który w 2009 r. obronił dyplom z malarstwa u prof. Bednarczyka, z Krakowa – Michał Zawada, historyk sztuki i artysta malarz, związany z ASP w Krakowie. Z kolei Toruń reprezentowała Magdalena Węgrzyn – doktorantka na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

Dr hab. Sławomir Toman konsekwentnie rozwija malarstwo przedstawiające, klasyczne w formie, poszukując inspiracji w obszarze zwykłych obiektów i przedmiotów użytkowych. Autor umieszcza je w przestrzeni wewnątrzobrazowej najczęściej na neutralnym tle, nadając im nowy status przedmiotów wyjątkowych, wydobytych z pierwotnego kontekstu. Dzięki temu zabiegowi, a także za sprawą precyzyjnej, fotorealistycznej techniki malarskiej,

jego obrazy przemawiają siłą malarskiego znaku, a zarazem kierują uwagę ku krytycznej refleksji na temat form współczesnej kultury konsumpcyjnej.

Udział w sympozjum przyniósł nowe realizacje malarskie artysty, które były zaprezentowane na wystawie poplenerowej. Dwa z obrazów – o jednakowym formacie i jednorodnej kolorystyce, utrzymanej w tonacji szarości, znamionuje geometryzacja motywu oparta o moduł trójkąta. Oba motywy to cytaty – fleming powstał na podstawie fotografii wykonanej w parku; z kolei poroże jelenia jest przetworzeniem obiektu dekorującego wnętrze. W ten sposób w dyptyku spotkały się obiekty reprezentujące dwa obszary: natury i kultury. Zostały one estetycznie ujednoczone za pomocą *quasi* geometrycznego malarskiego języka.

Piotr Majewski

• Sławomir Toman, Space, 2014, olej na płótnie, 120x120 cm

• Sławomir Toman, Bez tytułu, 2014, olej na płótnie, 120x120 cm

• Podczas pleneru

Fot. Wojciech Zubala

Taiwan Fellowship – program dla badaczy Azji

Moja przygoda z Tajwanem (Republika Chińska) zaczęła się 20 lat temu, kiedy to pierwszy raz odwiedziłam wyspę. Pobyt był krótki i wiązał się udziałem w konferencji międzynarodowej. Wówczas moje zainteresowania naukowe koncentrowały się głównie na sytuacji dotyczącej terytorium Hongkongu, który miał niebawem wrócić do Chin kontynentalnych, po ponad 150 latach brytyjskiej zwierzchności. Pobyt tam uzmysłowił mi, że sytuacja polityczna Tajwanu jest znacznie bardziej skomplikowana niż Hongkongu i jej rozwiązanie będzie wymagało zupełnie innych mechanizmów, niż te które zostały zastosowane w przypadku Hongkongu czy Makao.

Obecnie moje zainteresowania badawcze koncentrują się głównie na sporach terytorialnych na Morzach Południowo- i Wschodniochińskim. Prowadzenie badań w tym zakresie umożliwiło mi uzyskanie w 2015 r. grantu badawczego oferowanego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Chińskiej – Taiwan Fellowship (www.ncn.gov.pl/sites/default/files/pliki/centrum-prasowe/Taiwan_Fellowship_2012.pdf). Grant realizowałam od marca do czerwca 2015 r. w Institute of International Relations, National Chengchi University (NCCU) w Taipei. Uniwersytet został założony w 1927 r. w Nanjing, a w 1954 r. przeniesiony do Tajpej. Jest obecnie jedną z wiodących uczelni wyższych na Tajwanie w takich obszarach jak: nauki społeczne, nauki humanistyczne, stosunki międzynarodowe oraz biznes i ekonomia. Jego alumnami jest wiele znanych osób ze świata polityki, biznesu. Kampus uniwersytecki jest położony na przedmieściach w południowo-wschodniej, spokojnej i bardzo zielonej części stolicy, otoczonej przez góry i pola herbaciane. Jest bardzo dobrze skomunikowany – metro, li-

nie autobusowe. Do centrum Tajpej można się dostać już w 20 minut i w 10 minut do dzielnicy biznesowej – Xinyi, której znakiem rozpoznawczym jest imponujący architektonicznie i technologicznie, górujący nad miastem wieżowiec – Taipei 101, do 2010 r. uznawany oficjalnie za najwyższy ukończony budynek na świecie.

W trakcie pobytu w NCCU miałam możliwość uczestniczyć w spotkaniach i debatach, np. w Academia Sinica (*Does Europe Matter? The EU as a Security Actor in the Asian Century* – prezentacja wygłoszona przez May-Britt U. Stumbaum Ph.D, Freie Univeritat Berlin), w Fulbright Taiwan Foundation for Scholarly Exchange (*The 1947 ROC Map of the South China Sea: Justification for Greater China's Claims?* – prezentacja wygłoszona przez Chunjuan Nancy Wei Ph.D., Univeristy of Bridgeport, Connecticut), w Instytucie Stosunków Międzynarodowych NCCU (*Debates about Chinese Nationalism: Taiwan as a Crucial Case Study* – prezentacja wygłoszona przez prof. Paula Midforda z Norwegian University of Science and Technology i *The Japan-U.S. Alliance under the New Defense Cooperation Guideline* – prezentacja wygłoszona przez prof. Ken Jimbo z Keio University i The Canon Institute for Global Studies), oraz brać udział w konferencjach naukowych, takich jak chociażby: *Australia-Asian Relations under Prime Minister Tony Abbott*, czy *Integrity the Asia-Pacific: Why International Law Matters?*, zorganizowanej przez International Law Association i American Society of International Law. Miałam również możliwość zaprezentowania wstępnych wyników swoich badań w zorganizowanym przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Chińskiej panelu dyskusyjnym oraz w Instytucie Stosunków Międzynarodowych NCCU. Pobyt na Tajwanie stał się również możliwością do nawiązania kontaktów

naukowych z akademikami z Tajwanu, jak również z innych państw świata, którzy uczestniczyli w programie Taiwan Fellowship lub podobnych.

Trzymiesięczny pobyt na Tajwanie stał się również sposobnością do bliższego poznania wyspy i jej mieszkańców, którzy okazali się niezwykle gościnni. Tajwan urzeka swoimi krajobrazami. Nic dziwnego, że kapitan portugalskiego statku przepływającego obok wyspy w kierunku Japonii w 1544 r. nazwał ten ląd Formosa (*liha Formosa*), co po portugalsku znaczy piękna wyspa. Na przestrzeni wieków na wyspie swoje rządy sprawowali i mieli wpływ zarówno Europejczycy (Holendrzy i Hiszpanie), jak i Azjaci (Chińczycy i Japończycy). Obecny status prawnomiędzynarodowy nadal nie jest jednoznaczny. Chińska Republika Ludowa uważa Tajwan za „zbuntowaną prowincję”, natomiast Tajwan uważa, że ma prawo być traktowany jak suwerenne państwo. Ta sytuacja jest jednym ze źródeł zagrożeń bezpieczeństwa w regionie Azji Wschodniej. Póki co stosunki między kontynentem a wyspą można określić jako spokojne i ustabilizowane, choć problem suwerenności Tajwanu jest nadal punktem zapalnym we wzajemnych relacjach.

Ludność Tajwanu to ponad 23 mln mieszkańców, którzy z pozoru tylko stanowią społeczność homogeniczną etnicznie. Ludność rdzenną (pochodzenia austronezyjskiego) stanowią aborygeni tajwańscy, obecnie jest to ok. 2% populacji. Największą grupą etniczną są zaś Hoklo, którzy emigrowali tu w XVII i XVIII w. z kontynentu. Obecnie chcą być uważani za „prawdziwych Tajwańczyków”. W przeszłości napięte stosunki etniczne obecnie można określić jako w dużej mierze uregulowane. Zaś różnorodność kulturowa oraz religijna nadaje wyspie swoistego kolorytu.

Tajwan to również niezapomniane doznania kulinarne. Zaskakują częste pory karmienia, co może skutkować przybraniem na wadze, tym bardziej,

że kuchnia jest urozmaicona i bardzo smaczna. Dominuje kuchnia uliczna i małe restauracje, w których można szybko i w rozsądnej cenie coś zjeść. Często są to pierożki lub bardzo popularna zupa *beef noodle*. Stolica Tajwanu Tajpej tętni życiem w nocy. Popularne są tu *Night Market*, będące miejscem robienia zakupów i spotkań

towarzyskich. Tajwańskim wynalazkiem jest popularna również w Polsce *bubble tea*. Na ulicy można też nabyć świeżo przygotowywane zimne owocowe herbaty, które w upalne dni świetnie gaszą pragnienie. Również napicie się kawy nie jest problemem, zaś sieciówki, jak np. Starbucks, są dostawne na każdym kroku.

Tajwan to nowoczesne państwo z aspiracjami, którego obywatele są kreatywni, pełni optymizmu i bardzo otwarci. Proponuje również ciekawą ofertę stypendialną, stanowi zatem również, ze względów na położenie, świetną bazę do prowadzenia badań azjatyckich.

Agata Wiktorja Ziętek

OZE dla gmin

W dniu 22 czerwca 2015 r. w Auli Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS odbyło się spotkanie organizowane przez Centrum Innowacji i Komerccjalizacji Badań UMCS pt. „Wspieranie efektywności energetycznej w infrastrukturze publicznej JST poprzez zastosowanie OZE”, skierowane do przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego. Miało ono na celu zapoczątkowanie wspólnego projektu z zakresu odnawialnych źródeł energii, w który zostaną zaangażowane lubelskie uczelnie, samorządy oraz firmy z branży energetycznej.

W spotkaniu udział wzięli Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski, Dziekan Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubelskiego dr Przemysław Litwiniuk, Dyrektor Generalny Eolfi Polska Andrzej Gromadziński oraz ponad 50 przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego.

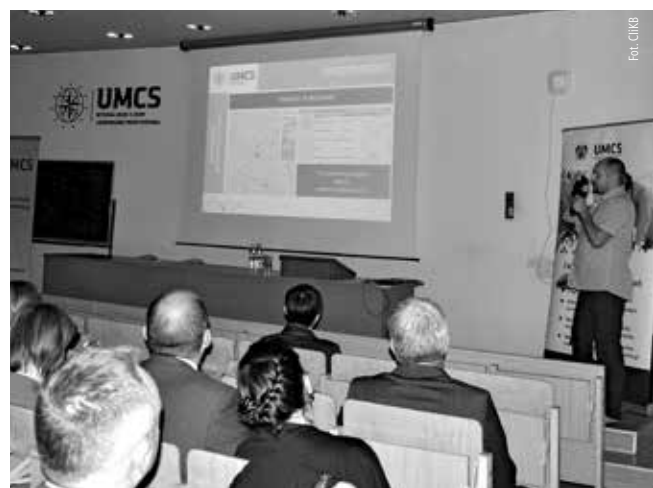
Rektor prof. Stanisław Michałowski podkreślił, że pole do współpracy UMCS z gminami jest bardzo szerokie. Samorządy mają ogromne potrzeby w wielu dziedzinach, w tym z zakresu odnawialnych źródeł energii, a UMCS ze swoim 70-letnim doświadczeniem naukowym i badawczym może być dużym wsparciem. Ponadto współpraca Uczelni z biznesem przy aplikowaniu o dofinansowanie w nowej perspektywie finansowej jest konieczna. Uniwersytet jest otwarty na innowacyjne projekty, w tym te, które kierowane są do gmin.

Dziekan prof. Radosław Dobrowolski zapewnił, że Wydział jest w stanie przygotowywać ocenę oddziaływania

na środowisko dla poszczególnych jednostek umiejscawiających inwestycje z zakresu OZE, farm wiatrowych, fotowoltaicznych czy biogazowni. Przewodniczący dr Przemysław Litwiniuk zadeklarował zaangażowanie Sejmiku WL w podjętą inicjatywę. Podziękował organizatorom za umożliwienie rozmowy na temat ważnego kierunku, jakim jest uczynienie z naszego regionu obszaru bardziej efektywnego energetycznie, bo problematyka jest trudna i wielowątkowa. Wymaga zaangażowania wszystkich stron, a Uniwersytet ze swoim wieloletnim doświadczeniem może być dobrym partnerem do merytorycznych i wartościowych projektów.

Podczas spotkania dr Marcin Kozieł z Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS zapoznał uczestników ze stanem obecnym i perspektywami rozwoju OZE w województwie lubelskim, natomiast partner spotkania – Dyrektor Andrzej Gromadziński przedstawił praktyczne aspekty wykorzystania technologii OZE w optymalizacji zużycia energii na przykładzie gmin.

O możliwościach realizacji wspólnych projektów z zakresu OZE przez

samorządy w okresie finansowania 2014–2020 mówiła Kierownik Głównego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Lublinie Karolina Matras. Na koniec uczestnicy uzyskali informacje dotyczące aspektów prawnych współpracy JST z otoczeniem zewnętrznym przy realizacji wspólnych projektów oraz praktyczne wskazówki aplikowania o fundusze zewnętrzne.

Spotkanie zakończono deklaracją kilkunastu gmin zainteresowanych nawiązaniem współpracy z UMCS i partnerami zewnętrznymi we wspólnym aplikowaniu o dofinansowanie krajowe bądź unijne z zakresu wspierania efektywności energetycznej w infrastrukturze publicznej jednostek samorządu terytorialnego poprzez zastosowanie OZE.

Przedsięwzięcie zrealizowane na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS było kolejnym spotkaniem skierowanym do przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego organizowanym przez Centrum Innowacji i Komerccjalizacji Badań UMCS.

Wirginia Gieryng-Cieplak

Konferencja nt. rynku finansowego

Rynek finansowy na przestrzeni ostatnich lat podlegał silnym zmianom. To kryzys finansowy po raz kolejny doprowadził do przewartościowania szeregu rozwiązań na nim występujących i zmiany nastawienia władz publicznych i klientów do instytucji finansowych. Pojawiła się nowa fala regulacji ostrożnościowych o charakterze makro- i mikroekonomicznym, powstały nowe instytucje integrujące. Nadzór finansowy w układzie sektorowym i transgranicznym, polityka pieniężna banku centralnego stanęły przed poważnymi wyzwaniami w zakresie oddziaływania na wzrost gospodarczy. Banki, zakłady ubezpieczeń i inne instytucje finansowe zmuszone zostały do opracowania nowych strategii dostosowujących ich funkcjonowanie do zmienionej sytuacji. Przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe zaczynają silniej formułować swoje wymagania wobec pośredników finansowych, oczekując zmiany relacji w procesie zaspokajania potrzeb.

Tej problematyce poświęcona była XV Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Rynek finansowy” zorganizowana w dniach 8–10 czerwca 2015 r. w Nałęczowie przez Katedrę Bankowości, Zakład Zarządzania Finansami Podmiotów Gospodarczych oraz Zakład Rynków Finansowych Wydziału Ekonomicznego UMCS. Odzwierciedleniem rangi konferencji było niewątpliwie objęcie jej patronatem przez Komitet Nauk o Finansach PAN i Związek Banków Polskich. W spotkaniu wzięli udział pracownicy naukowcy czołowych krajowych ośrodków akademickich specjalizujących się w problematyce finansów, naukowcy z Austrii i Ukrainy oraz praktycy z sektora bankowego i ubezpieczeniowego.

Celem konferencji było przedstawienie wyników badań prowadzonych w różnych ośrodkach naukowych i konfrontacja poglądów w zakresie problematyki stanu i kierunków rozwoju rynku finansowego, działających na nim instytucji, ich strategii oraz stosowanych instrumentów. Problematyka 55 wygłoszonych referatów dotyczyła następujących grup zagadnień: Sfery regulacyjnej rynku finansowego: instytucji, regulacji, polityki; Sfery operacyjnej banków, zakładów ubezpieczeń, ich strategii, produktów i usług; Przedsiębiorstw i ich otoczenia: zarządzania finansami, instrumentów finansowych, instytucji wsparcia biznesu; Gospodarstw domowych (zachowania rynkowe, finanse osobiste).

Godnym podkreślenia jest fakt zorganizowania jednej z sesji z referatami przygotowanymi przez studentów Wydziału Ekonomicznego. Dorobek naukowy konferencji opublikowany zostanie w „Annales UMCS Sectio H”, zeszyt 4/2015 oraz w książce zawierającej referaty studentów.

Jerzy Węclawski

Komitet sterujący Tempus ELISAA

• Spotkanie uczestników projektu TEMPUS ELISAA z władzami UMCS i Wydziału Ekonomicznego

W dniach 7–8 lipca 2015 r. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (Wydział Ekonomiczny) był gospodarzem Komitetu Sterującego zorganizowanego w ramach projektu Komisji Europejskiej – Tempus ELISAA. Poza przedstawicielami UMCS w spotkaniach wzięli udział reprezentanci partnerów uczestniczących w projekcie, w tym główny koordynator prof. Giovanni Lagioia (Universita Degli Studi di Bari, Włochy) oraz przedstawiciele zaangażowanych instytucji z Albanii (kilkanaście osób ze szkół wyższych oraz izb przemysłowo-handlowych). Stronę polską reprezentowali: prof. Ryszard Dębicki (Prorektor ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej), dr hab. Zbigniew Pastuszek, prof. nadzw. (Dziekan Wydziału Ekonomicznego UMCS) oraz dr Paweł Pasierbiak (uczelniany koordynator projektu ELISAA).

W pierwszym dniu uczestnicy mieli okazję złożyć wizytę w KOM-EKO (przedsiębiorstwie z branży wywozu i zagospodarowania odpadów) oraz spotkać się z przedstawicielami Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin. W drugim dniu odbyły się dwa spotkania: pierwsze z przedstawicielami władz UMCS oraz pracownikami UMCS merytorycznie zaangażowanymi w projekt, któremu przewodniczył prof. Ryszard Dębicki, oraz drugie, właściwy Komitet Sterujący, któremu przewodniczył prof. Giovanni Lagioia.

Projekt ELISAA (E-Learning Innovation and Sustainable Albanian Agriculture, Project no. 530531) realizowany jest przez 14 instytucji z Włoch, Austrii, Polski oraz Albanii w ramach Programu Tempus. Głównym koordynatorem jest Università Degli Studi di Bari Aldo Moro (Włochy). Projekt przewidziany jest na okres od trzech lat (od 15 października 2012 r. do 15 października 2015 r.). Przyznane przez UE finansowanie wynosi 503 568,03 EUR.

Celem projektu ELISAA jest przygotowanie i realizacja kursu zawodowego dotyczącego wykorzystania biomasy w zastosowaniach nieżywnościowych. Szczególna uwaga poświęcona jest biopaliwom. Kurs skierowany jest do albańskich absolwentów wyższych uczelni oraz pracowników albańskich przedsiębiorstw.

Obszarem priorytetowym projektu ELISAA jest rolnictwo, ponieważ promuje on współpracę uniwersytetów i przemysłu rolnego, wykorzystując nowe instrumenty transferu wiedzy technicznej (poprzez platformę e-learningową). Myślą przewodnią jest pomoc w odkryciu nowych możliwości biznesowych oraz przeciwstawienie się trendowi spadkowemu rolnictwa jako sektora gospodarki.

Obszarem priorytetowym projektu ELISAA jest rolnictwo, ponieważ promuje on współpracę uniwersytetów i przemysłu rolnego, wykorzystując nowe instrumenty transferu wiedzy technicznej (poprzez platformę e-learningową). Myślą przewodnią jest pomoc w odkryciu nowych możliwości biznesowych oraz przeciwstawienie się trendowi spadkowemu rolnictwa jako sektora gospodarki.

Paweł Pasierbiak

• Spotkanie uczestników projektu TEMPUS ELISAA

Ambasador Japonii na UMCS

13 lipca 2015 r. Wydział Politologii gościł Jego Ekscelencję Makoto Yamanaka – Ambasadora Japonii w Polsce. W spotkaniu uczestniczyli prof. dr hab. Marek Pietraś – Prodziekan ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą i dr hab. Agata Ziętek z Zakładu Stosunków Międzynarodowych oraz Megumi Osugi-Stępień z Ambasady Japonii. Rozmowy dotyczyły możliwości współpracy, wymiany studentów i pracowników naukowych.

A. Z.

Konferencja nt. generalnych klauzul odsyłających w porządku prawnym

W dniu 14 maja 2015 r. w sali posiedzeń Rady Wydziału Prawa i Administracji UMCS odbyła się II Konferencja Wydziałowa zorganizowana przez prof. dr hab. Leszka Leszczyńskiego we współpracy z pracownikami Katedry Teorii i Filozofii Prawa. Przedmiotem spotkania pt. „Generalne klauzule odsyłające w porządku prawnym – ujęcie systemowo-porównawcze” były ogólnosystemowe instytucje i konstrukcje prawne, mające jednocześnie wymiar dogmatyczno- i teoretycznoprawny.

Celem konferencji było podjęcie rozważań nad znaczeniem generalnych klauzul odsyłających we wszystkich podstawowych gałęziach prawa w kontekście normatywnym, orzecznictwym i historycznym.

Należy nadmienić, że konferencją zainteresowani byli nie tylko pracownicy naukowcy Wydziału Prawa i Administracji, ale także studenci i doktoranci, którzy mogli wysłuchać poszczególnych wystąpień.

Obrady zostały podzielone na cztery panele. W programie uwzględniono 18 referatów wygłoszonych przez pracowników naukowych Wydziału. Moderatorami poszczególnych paneli byli: prof. dr hab. Wojciech Witkowski, prof.

dr hab. Andrzej Korybski, prof. dr hab. Małgorzata Stefaniuk i dr Adam Szot.

W pierwszej części poruszono zagadnienia o charakterze teoretycznoprawnym, związanym z pojmowaniem i rodzajami klauzul oraz ich rolą w porządku prawnym (L. Leszczyński), a także zagadnienia dotyczące antycznej genezy klauzul generalnych wywodzących się z prawa rzymskiego (K. Amielańczyk), zasady słuszności w prawie zobowiązań II RP (A. Fermus-Bobowiec, M. Szewczak-Daniel) oraz dobrych obyczajów we współczesnym prawie kontraktowym (J. Mojak).

W drugim panelu referenci odnieśli się do: dobrych obyczajów w prawie nieuczciwej konkurencji (R. Skubisz), zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów w prawie handlowym (K. Kopaczyńska-Pieczniak), odesłań w postępowaniu dowodowym procesy cywilnego (M. Rejda), klauzuli nieuzasadnionego wypowiedzenia umowy o pracę (A. Kosut, R. Borek-Buchajczuk), a także klauzul generalnych w odniesieniu do wykładni prawa własności (Z. Władek).

W trzeciej części konferencji poruszono kwestie: generalnych klauzul odsyłających w prawie konstytucyjnym (W. Mojski) i ordynacji podatkowej

(A. Hanusz, P. Krukowska), interesu publicznego w działaniach administracji publicznej (E. Kosieradzka, M. Zdyb), interesu społecznego w postępowaniu administracyjnym, sądownoadministracyjnym, egzekucyjnym w administracji (M. Grzeszczuk, Z. Kmieciak, E. Streit-Browarna) oraz nieskazitelności charakteru i nieposzlakowanej opinii w prawie prawniczych samorządów zawodowych (G. Ławnikowicz, S. Pilipec).

Podczas ostatniego panelu referenci poruszyli problematykę klauzul generalnych w prawie karnym. Przedstawiono zagadnienia: społecznej szkodliwości czynu (M. Budyń-Kulik, M. Kulik) oraz interesu społecznego i prywatnego (D. Kaczmarek), zaakcentowano znaczenie i rolę klauzul generalnych w postępowaniu karnym (B. Dudzik, I. Nowikowski), poruszono kwestię odesłań pozaprawnych w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (B. Liżewski).

Na zakończenie konferencji głos zabrał dr Adam Szot, który dokonał jej krótkiego podsumowania, oraz prof. dr hab. Leszek Leszczyński, który zapowiedział przyszłoroczne spotkanie, poświęcone rodzajom naruszeń prawa i sankcji w poszczególnych gałęziach prawa.

Katarzyna Hanas

• Uczestnicy Szkoły
Letniej MSC Puławy 2015

Szkoła Letnia MSC Puławy 2015

Fot. Ryszard Dobrowolski

Przepustka do pracy w laboratorium akredytowanym

W dniach 12–25 lipca 2015 r. w Centrum Szkoleniowo-Kongresowym Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach odbyła się 8. Międzynarodowa Szkoła Letnia MSC, zorganizowana przez Wydział Chemii UMCS reprezentowany przez wydziałowego koordynatora Konsorcjum MSC prof. dr. hab. Ryszarda Dobrowolskiego. Logistycznie organizację szkoły wspierał dyrektor IUNG prof. dr hab. Wiesław Oleszek. Prof. Philip Taylor jako przedstawiciel Wspólnotowego Centrum Badawczego Komisji Europejskiej (EC-JRC) Instytutu Pomiarów i Materiałów Odniesienia (IRMM) w Geel w Belgii zapewnił wszechstronne wsparcie merytoryczne. Dzięki dofinansowaniu ze strony Władz Uczelni oraz Polskiego Towarzystwa Chemicznego Oddziału Lubelskiego pięciu studentów Wydziału Chemii UMCS z kierunku analityka chemiczna: Agnieszka Paszkowska, Anna Tomaszewska, Karolina Szymanek, Katarzyna Wójcik i Rafał Olchowski miało możliwość wzięcia udziału w tegorocznej szkole. Ogółem w Szkole Letniej MSC w Pu-

ławach wzięło udział 45 studentów z 21 krajów z czterech kontynentów.

W dzisiejszych czasach podejmowanie ważnych decyzji jest uzależnione od wyników pomiarów, które często mogą być przeprowadzane tylko w laboratoriach akredytowanych stosujących normę EN ISO/IEC – 17025. Według tej normy akredytacja to atestacja prowadzona przez krajowe centrum akredytacyjne (np. Polskie Centrum Akredytacyjne, PCA) służąca formalnemu wykazaniu, że dane laboratorium posiada kompetencje w zakresie wykonywania określonych zadań, np. pomiarów chemicznych. Niestety programy nauczania w wielu szkołach wyższych rzadko zawierają treści programowe służące nabywaniu wiedzy i doświadczenia wymaganych w kontekście akredytacji. W ostatnich latach rola akredytacji wzrosła do takiego poziomu, że często laboratoria nieposiadające jej stają się niekonkurencyjne. Aby ujednoczyć program nauczania w zakresie zarządzania jakością pomiarów chemicznych w 2008 r., dziewięć wydziałów chemicznych uniwersytetów europej-

skich, w tym Wydział Chemii UMCS, utworzyło Konsorcjum „The Measurement Science in Chemistry, MSC”, uzyskując w tym samym roku międzynarodową akredytację EUROMASTER® programu studiów magisterskich „Measurement Science in Chemistry”, przyznaną przez stowarzyszenie European Chemistry Thematic Network (ECTN). W roku 2013 przyznana akredytacja Konsorcjum MSC została przedłużona przez ECTN na kolejne pięć lat.

W ramach programu studiów Konsorcjum MSC uruchomiło kluczową aktywność dydaktyczną – coroczną Międzynarodową Szkołę Letnią. Przez dwuletni okres studiów MSC EUROMASTER® studenci w nim uczestniczący otrzymują łącznie 120 punktów ECTS. Pierwszy rok studiów magisterskich student spędza na swoim macierzystym uniwersytecie, a kolejny albo na macierzystej uczelni, albo na jednej z należących do Konsorcjum. Między pierwszym a drugim rokiem studiów magisterskich każdy student bierze udział w obowiązkowym wyjeździe zagranicznym – intensywnej Międzynarodowej Szkole Letniej MSC, organizowanej przez jednego z członków Konsorcjum. Dotychczasowe szkoły letnie odbyły się kolejno w Celje (Słowenia 2008), Blagoevgrad (Bułgaria 2009), Lepanina (Estonia 2010), Poznań (Polska 2011), Fátima (Portugalia 2012), Lyon (Francja 2013), Casablanca (Maroko 2014).

Szkoły Letnie MSC to jedyne szkoły w skali światowej pozwalające na uzyskanie wiedzy i umiejętności bezpośrednio związanych z pracą w laboratorium akredytowanym. Studenci mają sposobność do intensywnego posługiwania się językiem angielskim w komunikacji w grupach międzynarodowych oraz zdobywania umiejętności redagowania artykułu w języku angielskim. Poprzez wykłady i ćwiczenia (dotyczące spójności pomiarowej, wykorzystania materiałów odniesienia, walidacji, niepewności, wewnętrznej i zewnętrznej kontroli jakości, porównań międzylaboratoryjnych), panele dyskusyjne oparte na zaawansowanym myśleniu problematycznym (odgrywanie realistycznych ról klient – analityk – laboratorium analityczne), a tak-

że audyt zgodnie z normą EN ISO/IEC – 17025 w laboratorium akredytowanym oraz prace domowe studenci nabywają umiejętności niezbędne do zarządzania jakością w laboratorium.

Bardzo ważnym elementem Szkoły Letniej MSC jest realistyczny scenariusz gry analitycznej klient – laboratorium analityczne, która trwa przez 11 dni. Studenci są podzieleni na kilkusobowe grupy międzynarodowe, które stanowią odrębne laboratoria. Na wstępie każda grupa tworzy nazwę oraz logo swojego laboratorium, a także dzieli się obowiązkami zgodnie z systemem zarządzania w laboratorium akredytowanym. Wszystkie

surowego jak to ma miejsce podczas wizytacji etatowych audytorów z PCA. Audyt ten został przeprowadzony w akredytowanym laboratorium badawczym Państwowego Instytutu Weterynaryjnego w Puławach. Studenci zadawali pytania z różnych rozdziałów normy EN ISO/IEC – 17025 pracownikom instytutu odpowiedzialnym za system jakości oraz oceniali prowadzenie dokumentacji dotyczącej systemu jakości. To był prawdziwy najazd audytorów! Pracownicy PIWet-u chętnie udzielali wyczerpujących odpowiedzi na zadawane przez studentów pytania – często bardzo wnikliwe.

Szkoły Letnie MSC oprócz wykładów i ćwiczeń laboratoryjnych obejmują także krótki program socjalny, którego zadaniem jest danie chwili wytchnienia studentom w intensywnych zajęciach dydaktycznych i przybliżenie kraju organizatora. Podczas tegorocznej Szkoły Letniej MSC w Puławach odbyła się wycieczka do Muzeum Zamoyskich w Kozłowiec i Kazimierza Dolnego. Studenci poznali historię rodu Zamoyskich, zwiedzili park pałacowy, a także Rynek Główny w Kazimierzu Dolnym. Następnego dnia miał miejsce spływ kajakowy po Bystrzycy i Zalewie Zemborzyckim. Ponadto, studenci odwiedzili były obóz koncentracyjny na Majdanku. Wstrząsające przeżycia podczas tej krótkiej wizyty stały się ważnym przedmiotem sprawozdań fotograficznych z przebiegu szkoły zamieszczanych spontanicznie przez uczestników na portalach społecznościowych. Na koniec upalnego dnia wycieczkowego uczestnicy udali się na spacer po Starym Mieście w Lublinie. Wycieczki miały na celu promocję naszego regionu wśród zagranicznych studentów oraz lepszą integrację między nimi. Ten drugi cel został spełniony także podczas narodowych wieczorów, gdzie studenci dzielili się interesującymi wiadomościami na temat zwyczajów i kultury własnego kraju.

Podsumowując działalność Konsorcjum MSC, należy podkreślić, że od 2008 r. społeczność absolwentów programu MSC EUROMASTER® urosła do kilkuset osób z ponad 20 różnych krajów na świecie. W ostatnich latach zaobserwowano wyraźny wzrost zain-

teresowania udziałem w Międzynarodowej Szkole Letniej MSC nie tylko wśród studentów uczelni należących do konsorcjum, lecz także spoza niego, co stanowi nowe wyzwanie dla organizatorów. O zapotrzebowaniu na taki rodzaj aktywności świadczy wysoki wskaźnik zatrudnienia wśród absolwentów programu – ponad 95% dostało pracę w okresie do pół roku po uzyskaniu dyplomu magistra. O randze Międzynarodowej Szkoły Letniej MSC świadczy również fakt, że na zaproszenie redaktora naczelnego „Analytical & Bioanalytical Chemistry”, czasopisma o wysokiej randze międzynarodowej (IF= 3,578), prof. Taylor oraz koordynatorzy członkowskich uniwersytetów Konsorcjum MSC napisali artykuł pt. *A summer school where master students learn the skills needed to work in an accredited analytical laboratory*, który został opublikowany w tym roku (DOI 10.1007/s00216-015-8804-1).

Międzynarodowe Szkoły Letnie MSC EUROMASTER® odgrywają istotną rolę w nauczaniu studentów podstawowych umiejętności analitycznych bezpośrednio związanych z funkcjonowaniem systemu jakości w laboratorium zgodnie z normą EN ISO/IEC – 17025 oraz umiejętności organizacyjnych. Wykładowcy zdobywają inspirację do wdrażania odpowiednich zmian w programie nauczania ich macierzystych szkół wyższych. Dzięki temu studenci wydziałów chemicznych członków Konsorcjum MSC mają większą szansę na zdobycie kompetencji wymaganych przez pracodawców, a w przyszłości na uzyskanie zatrudnienia w laboratorium akredytowanym.

Rafał Olchowski
Ryszard Dobrowolski

Fot. Ryszard Dobrowolski

• Zajęcia laboratoryjne w Szkole Letniej MSC w Puławach

laboratoria mają za zadanie opracowanie procedury analitycznej, jej walidację, a także przeprowadzenie specyficznej analizy chemicznej dla klienta w taki sposób, by zostały spełnione wymagania normy EN ISO/IEC – 17025. W fazie końcowej gry analitycznej na podstawie uzyskanych wyników przez poszczególne laboratoria zostają przeprowadzone porównania międzylaboratoryjne, pozwalające na ocenę kompetencji danego laboratorium. Poprzez uczestnictwo w grze studenci nabywają wiedzę na temat istoty tej międzynarodowej normy w zarządzaniu jakością w laboratorium oraz szereg umiejętności związanych z planowaniem, zarządzaniem czasem, komunikacją międzykulturową, pracą w zespole i zakresem obowiązków pracowników laboratorium akredytowanego.

Inną aktywnością studentów przewidzianą programem szkoły jest przeprowadzenie audytu zewnętrznego, tak

Fot. Ryszard Dobrowolski

• Wykład prof. Ivo Leito z Uniwersytetu w Tartu

Foto: Piotr Bobrowski

Chór Akademicki UMCS na 7. Międzynarodowym Festiwalu Chórów i Orkiestr w Toskanii

Wydarzenie to okazało się również bardzo dobrą okazją do tego, aby zintegrować środowisko artystyczne z całego świata, wymienić doświadczenia oraz zdobyć nowe cenne kontakty. Chórzyści mogli także poznać Toskanię – jeden z najpopularniejszych regionów turystycznych Włoch, słynący z atrakcji kulturowych, historycznych i architektonicznych oraz wybornej kuchni. Przy każdej nada-

rzającej się okazji dzielili się swoim entuzjazmem koncertowania z przypadkowymi przechodniami.

Jesteśmy pewni, że wakacyjne tournée Chóru Akademickiego UMCS przyczyniło się do zwiększenia rozpoznawalności naszego Uniwersytetu nie tylko we Włoszech, ale również na arenie międzynarodowej.

Olga Szczygielska

W dniach 21–29 lipca 2015 r. Chór Akademicki UMCS im. Jadwigi Czerwińskiej reprezentował nasz Uniwersytet na 7. Międzynarodowym Festiwalu Chórów i Orkiestr w Toskanii – prestiżowym projekcie muzycznym, podczas którego swój dorobek artystyczny prezentują chóry i orkiestry z całego świata. W tym roku również nasz Chór pod batutą prof. dr hab. Urszuli Bobryk przestawił swoje umiejętności. Dzięki dokładnie przygotowanemu i opracowanemu programowi oraz energii i talentom chórzystów, występ spotkał się z ogromnym entuzjazmem oraz uznaniem ze strony pozostałych uczestników, a przede wszystkim audytorium.

Foto: Piotr Bobrowski

Lato Polonijne 2015

10 lipca 2015 r. w Chatce Żaka odbyła się uroczysta inauguracja Lata Polonijnego 2015.

Na wydarzenie przybyli dostojni goście: Ekscelencja bp Mieczysław Cisko – przewodniczący Rady ds. Dialogu Religijnego i Zespołu ds. Dialogu ze

Wspólnotą Kościelną Luterancko-Augsburską, Dyrektor Danuta Czarna z Departamentu Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, dr Jerzy Deneka z Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ewelina Staniszevska i Grzegorz Nowak – przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Ponadto uroczystość uświetnili swą obecnością: Anna

Foto: Włocławek Kostko

Fot. Wacław Kostko

Fot. Wacław Kostko

Atlas – Dyrektor Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą z Organizacji Edukacji Polskiej za Granicą ORPEG, a także przedstawiciele władz Lublina i UMCS z Prorektorami prof. dr hab. Barbarą Hlibowicką-Węglarz i prof. dr hab. Urszulą Bobryk na czele. Obecni byli także byli przedstawiciele sponsorów, zaprzyjaźnionych instytucji i lokalnych mediów. Na wypełnionej po brzegi sali zasiedli słuchacze Lata Polonijnego, kierownicy kursów, nauczyciele i pracownicy CJKP UMCS. Inaugurację uświetnił koncert tańców polskich w wykonaniu Zespołu Tańca Ludowego pod kierunkiem Dyrektora Seniora Stanisława Leszczyńskiego oraz Dyrektora Lecha Leszczyńskiego. Słuchacze podziękowali za występ gorącymi brawami.

Kilka dni wcześniej, bo 6 lipca 2015 r. już po raz 25. w Centrum Języka i Kultury Polskiej UMCS rozpoczęła się kolejna edycja Lata Polonijnego. Na trzy kursy: Letnią Szkoła Języka i Kultury, Warsztaty Metodyczne dla Nauczycieli Polonij-

nych i „Wymiary Polskości” – warsztaty dla działaczy i animatorów środowisk polonijnych przyjechało 151 osób z 22 krajów świata. Kursy te są współfinansowane z grantów uzyskanych przez CJKP w konkursach organizowanych przez MNiSW, MEN i MSZ. Przez trzy tygodnie nasi goście zgłębiali tajniki języka polskiego, kultury, literatury, historii i geografii oraz poznawali zagadnienia specjalistyczne, takie jak m.in. metodyka nauczania języka polskiego jako obcego, psychologia, pedagogika, praca z dziećmi z problemami szkolnymi, polityka. Zwiedzali Lublin i jego okolice: Kazimierz, Nałęczów, Kozłówkę, Zamość, a niektórzy także Kraków. Obok uczestnictwa w zajęciach dydaktycznych i wycieczkach, słuchacze Lata Polonijnego oglądali filmy polskie, brali udział w warsztatach translatorskich i teatralnych, uczestniczyli w licznych koncertach, spotkaniach, konkursach i imprezach obrzędowych. Nauczyli się tańczyć poloneza i śpiewać polskie piosenki.

Fot. Wacław Kostko

Jak co roku program zajęć wakacyjnych był bardzo bogaty i urozmaicony. Tak jak w latach ubiegłych, tegoroczne Lato Polonijne zakończyło się sukcesem, a jego uczestnicy staną się w swoich krajach swoistymi ambasadorkami języka polskiego i polskiej kultury, ale także UMCS i Lublina.

Anna Dunin-Dudkowska

Fot. Wacław Kostko

Fot. Wacław Kostko

Fot. Wacław Kostko

Fot. Magdalena Makarska-Białkoź

• „All-chemistry” w akcji!

Wchodzę po schodach na pierwsze piętro świeżo odnowionego budynku Małej Chemii i już z daleka spostrzegam ubranego na czarno mężczyznę, który z niecierpliwością usiłuje dostać się do pracowni Zakładu Chemii Nieorganicznej. Znajdujący się za ścianą młodzi adepci nauk „all-chemicznych” zmagają się właśnie z konkurencją laboratoryjną. Już mam wyprosić niespodziewanego gościa, ale moją uwagę zwraca mikrofon i specyficzny błysk w oku, charakteryzujący każdego dziennikarza. Okazuje się, że to redaktor „Gościa Niedzielnego”, ks. Rafał Pastwa, spragniony informacji na temat odbywającego się tutaj wydarzenia. Prowadzę Księdza do Organizatorów, a kątem oka rejestruję jakiegoś ruchliwego osobnika, podsuwającego kolejny mikrofon z logo Radia RFM Lublin stremowanym nieco uczestnikom, rywalizującym o miano najlepszego „all-chemika”. Podczas dwgodzinnej konkurencji odwiedzają nas jeszcze przedstawiciele Forum Akademickiego, Nowego Tygodnia i Dziennika Wschodniego. Chwileczkę, ale o co w tym wszystkim chodzi – czyżbyśmy już byli sławni?

„Oswajanie chemii” Wyniki I Ogólnopolskiego Turnieju All-chemicznego

„Po to, by być niepospolicie uczonym, trzeba zacząć od pospolitego uczenia się”
Karol Dickens

12 czerwca 2015 r. w budynku Małej Chemii Wydziału Chemii UMCS odbył się finał I Ogólnopolskiego Turnieju All-chemicznego, organizowanego przez działające przy Wydziale Chemii Koło Naukowe Studentów Chemii Alkahest. Do finału zakwalifikowało się osiem trzyosobowych drużyn, wyłonionych na podstawie liczby punktów zdobytych podczas konkurencji teoretycznej oraz plakatowej, przeprowadzonych podczas I etapu Turnieju, który miał miejsce 14 marca br. O wejście do finału rywalizowały 33 drużyny reprezentujące 18 szkół z trzech województw (lubelskiego, mazowieckiego oraz warmińsko-mazurskiego). Po oficjalnym otwarciu I etapu Turnieju przez Dziekana Wydziału Chemii prof. dr. hab. Władysława Janusza drużyny musiały się zmierzyć z 11 zadaniami teoretycznymi.

Opiekunowie drużyn brali w tym czasie udział w spotkaniu przygotowanym przez Pracowników Zakładu Dydaktyki Chemii, kierowanego przez dr. hab. Ryszarda Janiuka.

Po zakończeniu konkurencji teoretycznej I etapu uczestnicy wysłuchali wykładu specjalnego pt. „Roślinne substancje trujące”, przygotowanego przez dr. Agnieszkę Najdę, adiunkta w Katedrze Warzywnictwa i Roślin Leczniczych oraz kierownika Laboratorium Jakości Warzyw i Surowców Zielarskich Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

W tym czasie Komisja Plakatowa, w składzie: dr hab. Piotr Borowski (przewodniczący), prof. dr hab. Janusz Ryzkowski (wiceprzewodniczący) oraz mgr Ilona Sadok (członek), uwzględniając merytoryczne i estetyczne walory prezentowanych prac posterowych, wyróżniła dwa plakaty naukowe – „Chemicz-

Fot. Magdalena Makarska-Białkoź

• Redaktor Radia RFM Lublin Krzysztof Kot podczas rejestrowania „na gorąco” wrażeń z konkurencji laboratoryjnej

Fot. Magdalena Makarska-Białokoz

- „Ogniste tornado” – doświadczenie prezentowane przez lic. Łukasza Surmę podczas pokazów chemicznych

ne badania kryminalistyczne” (Zespół Szkół Ogólnokształcących, LO im. ONZ w Biłgoraju; opiekun: Bożena Szczypa) oraz „Metody analityczne wykorzystywane w laboratoriach kryminalistycznych” (III LO im. Unii Lubelskiej w Lublinie; opiekun: Łukasz Szajnecki).

Suma punktów z obu konkurencji, teoretycznej i plakatu, pozwoliła na wyłonienie finałowej ósemki, do której zakwalifikowały się drużyny reprezentujące następujące szkoły: XXI LO im. św. Stanisława Kostki w Lublinie (opiekun: Małgorzata Adamczyk), Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące im. Polskiej Macierzy Szkolnej w Mińsku Mazowieckim (opiekun: Joanna Pałdyna), III LO im. Mikołaja Kopernika w Olsztynie (opiekun: Maria Pukianiec), V LO im. ks. Józefa Poniatowskiego w Warszawie (dwie drużyny, opiekun: Krzysztof Kuśmierczyk), I LO im. Jana Zamoyskiego w Zamościu (dwie drużyny, opiekunowie: Lucyna Mielniczuk, Marta Dynowska, Agata Waszek) oraz III LO im. Cypriana Kamila Norwida w Zamościu (opiekun: Małgorzata Gwóźdź). Osiem najlepszych po I etapie drużyn zmierzyło się w czerwcu w konkurencji laboratoryjnej, rozwiązując pięć zadań dotyczących: identyfikacji cukrów, oznaczania twardości wody, analizy jakościowej soli, rozdzielności mieszaniny barwników za pomocą chromatografii TLC oraz spektrofotometrycznego oznaczania żelaza.

Rywalizacja była bardzo wyrównana. Ktoś jednak musiał zwyciężyć.

Szczęśliwcami okazali się panowie z V LO im. ks. Józefa Poniatowskiego w Warszawie, przygotowani do przez swojego nauczyciela Krzysztofa Kuśmierczyka. Drugie miejsce zajęła ekipa z I LO im. Jana Zamoyskiego w Zamościu, natomiast trzecie miejsce przypadło również uczniom reprezentującym V LO im. ks. Józefa Poniatowskiego w Warszawie. Nagrody finalistom wręczyła Prorektor ds. Kształcenia prof. dr hab. Barbara Hlibowicka-Węglarz oraz dr Magdalena Makarska-Białokoz (Opiekun naukowy Turnieju).

Uczestnicy I Ogólnopolskiego Turnieju All-chemicznego mieli również okazję uczestniczyć w pokazie doświadczeń chemicznych „Chemia + Ogień = ?”, przygotowanym i przeprowadzonym przez Łukasza Surmę, Wiceprzewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Turnieju. W pokazie wzięli również udział uczestnicy VI Lubelskiego Turnieju Chemicznego, który odbywał się równolegle w tym samym budynku.

Z przyjemnością mogę dziś stwierdzić, że moja zeszłoroczna wiara w kontynuację tego ciekawego i potrzebnego młodym ludziom projektu, jakim okazał się Turniej All-chemiczny, nie była bezpodstawna. Jak piszą na swojej stronie internetowej Organizatorzy, członkowie Koła Naukowego Studentów Chemii Alkahest – „I ogólnopolska edycja Turnieju jest dla nas powodem do dumy! Cieszymy się niezmiernie, mogąc kolejną raz przeżywać razem z Wami te niesamowite emocje. To dzięki Wam, Drodzy Uczestnicy i Opiekunowie, udało nam się stworzyć tę wspaniałą atmosferę,

która panowała w trakcie całego Turnieju”. Ja również chciałabym serdecznie pogratulować wszystkim Finalistom, ich fantastycznym nauczycielom oraz pracownikom Wydziału Chemii zaangażowanym w przygotowanie tego wydarzenia. To właśnie takie konkursy i takie chwile,

spędzone wśród młodych i nieco starszych pasjonatów chemii, przywracają nam nadzieję na popularyzację nauk przyrodniczych wśród młodzieży szkolnej i zdjęcie odium z cieszących się powszechnie (a niesłusznie!) złą sławą przedmiotów ścisłych. Nauka może, i powinna, być przywilejem i przyjemnością. Im szybciej zrozumieemy, że pozornie trudne do zgłębienia nauki ścisłe i przyrodnicze są przecież podstawą rozwoju nie tylko nowoczesnych technologii i współczesnej cywilizacji, ale przede wszystkim naszego człowieczeństwa, tym mniejszy będzie strach przed wszystkim, co nowe i niezrozumiałe. Jak stwierdził kilka lat temu prof. Aleksander Wolszczan: „Każdy powinien rozumieć swoje otoczenie i to, co się wokół dzieje”. A kiedy uda nam się już zrozumieć procesy zachodzące w przyrodzie i w naszych organizmach, tym większy będzie nasz zachwyt i podziw w zetknięciu ze sztuką i pięknem wytworzonymi przez Człowieka.

*Magdalena Makarska-Białokoz,
opiekun naukowy I Ogólnopolskiego
Turnieju All-chemicznego*

Fot. Magdalena Makarska-Białokoz

- Pamiątkowe statuetki dla laureatów finału

Fot. Konrad Cichon

- Wręczenie nagród zwycięzcom

Internet a prawo autorskie

7 maja 2015 r. na Wydziale Prawa i Administracji UMCS odbyła się konferencja „Internet a prawo autorskie”, zorganizowana przez Koło Naukowe Prawa Własności Intelektualnej UMCS wraz z Katedrą Prawa Gospodarczego i Handlowego UMCS. Wśród znamienitych gości, którzy otworzyli spotkanie, znaleźli się: patron honorowy prof. dr hab. Maria Pożniak-Niedzielska, kierownik Katedry Prawa Gospodarczego i Handlowego UMCS prof. dr hab. Andrzej Kidyba, dziekan Wydziału Prawa i Administracji UMCS prof. dr hab. Anna Przyborowsk-Klimczak.

Konferencja „Internet a prawo autorskie” pełniła rolę forum debaty studentów na temat zagadnień związanych z funkcjonowaniem oraz ochroną szeroko pojętej problematyki praw autorskich w Internecie. Założeniem organizatorów było stworzenie możliwości wymiany poglądów między studentami a pracownikami naukowymi. Na konferencję nadesłano dużą liczbę abstraktów zawierających pro-

• Prowadzący panel dr hab. Jerzy Szczotka oraz prelegenci

Fot. Konrad Cichor

pozycje referatów, z których organizatorzy wybrali najciekawsze propozycje, dzieląc spotkanie na trzy panele, po których następowały dyskusje.

Pierwszy panel „Twórczość w Internecie” obejmował zagadnienia dotyczące domeny internetowej i jej regulacji w prawie autorskim oraz problematykę prowadzenia bloga. Uczestnicy mogli dowiedzieć się m.in., czy poszczególne elementy składowe bloga mogą podlegać ochronie prawnoautorskiej oraz w jaki sposób może dojść do naruszenia domen internetowych. Drugi panel dotyczył dozwolonego użytku w Internecie, w tym m.in. embedowania i pojęcia cloud computingu. Zwieńczeniem konferencji był trzeci panel dotyczący odpowiedzialności za naruszenie praw autorskich w Internecie. Dyskusja kończąca go dotyczyła w głównej mierze wystąpienia członka Koła Naukowego Prawa Własności

Intelektualnej UMCS Cezarego Zapłaty, który mówił na temat odpowiedzialności autora programu komputerowego. Fakt, że prelegent zajmuje się również programowaniem w praktyce spowodował dużą liczbę pytań z pogranicza prawa i informatyki.

Partnerami strategicznymi konferencji, dzięki którym mogła się ona odbyć, byli: Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL, Okręgowa Rada Adwokacka w Lublinie oraz Stowarzyszenie Autorów ZAiKS. Patronat nad nią sprawowali: Instytut Allerhanda, Urząd Patentowy RP, Wolters Kluwer, Kancelaria Prawna Filipek&Kamiński, Radio Lublin, Marszałek Województwa Lubelskiego oraz Prezydent Miasta Lublin. Współorganizatorem była Fundacja Absolwentów UMCS.

Agnieszka Sidorowicz

Premiera Teatru Akademickiego UMCS

11 czerwca 2015 r. w Akademickim Centrum Kultury UMCS „Chatka Żaka” odbyła się premiera spektaklu *Chimeryczny Lokator* w reżyserii Urszuli Lewartowicz. Był to pierwszy spektakl Teatru Akademickiego UMCS, który od marca 2015 r. kontynuuje działalność Studenckiego Teatru Opętanych Pseudo-Artystów „STOPA”. Teatr zrzesza studentów różnych kierunków UMCS.

Spektakl *Chimeryczny lokator* powstał na podstawie powieści Rolanda Topora pod tym samym tytułem. W przedstawieniu udział wzięli: Fryderyk Almert, Joanna Baran, Barbara Błaszczak, Aneta Broda, Natalia Bryzek, Michał Cichy, Jakub Handor, Anna Kara, Emilia Kmieć, Eliza Kołodziej, Urszula Kostrzewa, Oskar Kowalczyk, Paulina Kowalczyk, Kajetan Kozak, Bartłomiej Matla, Bartłomiej Nowak, Angelika Stasiak, Robert Stefański, Agnieszka Stompór, Paulina Świst, Milena Wodzińska, Paweł Zalewski.

Agata Dziemian

Fot. Agata Dziemian

Fot. Agata Dziemian

Uzyskiwanie tytułów i stopni naukowych, z reguły, odbywa się w zaciszu gabinetów lub sal egzaminacyjnych i dotyczy przede wszystkim osób zainteresowanych. W przypadku obron prac magisterskich „proceder” ten jest przy tym niezmienny od dziesięcioleci! Jednakże młody adept historii, absolwent studiów magisterskich II stopnia, Grzegorz Antoszek postanowił przełamać dotychczasową tradycję, broniąc swoją pracę magisterską publicznie.

Niecodzienna obrona pracy magisterskiej w Instytucie Historii UMCS

Do wydarzenia doszło 19 lipca 2015 r. w Muzeum Wsi Lubelskiej, gdzie na oczach kilkuset widzów i regulaminowej komisji egzaminacyjnej złożonej z przewodniczącego, promotora i recenzenta odbyła się pierwsza część obrony pracy magisterskiej. Było to plenerowe widowisko (rekonstrukcja historyczna), w którym uczestniczyło ponad 50 rekonstruktorów z kraju. Tak duża ich liczba świadczy o złożoności problemu, którym było tzw. wyzwolenie Lubelszczyzny przez Armię Czerwoną w lipcu 1944 r. Dodać wypada, że rekonstrukcja ta została przygotowana na podstawie pracy magisterskiej pt. „Wyzwolenie Lubelszczyzny?». Rekonstrukcja historyczna”, Lublin 2015, ss. 68 będącej *de facto* scenariuszem rekonstrukcji historycznej. Realizacja, co należy podkreślić, wypadła znakomicie, pokazując wysoki kunszt rekonstruktorów, ale i nie mniej wysokie umiejętności Antoszka, który wystąpił także w roli... reżysera. W ten sposób przedstawił on, ale i obronił przyjęte założenia, co można zobaczyć na filmie zrealizowanym przez Grupę Medialną UMCS.

Zakończenie części dynamicznej (rekonstrukcji) dla Grzegorza Antoszka nie oznaczało, pomimo niewątpliwego jej sukcesu, końca egzaminu. Po kilku minutach, w jednym z bu-

dynków Muzeum zebrała się bowiem komisja egzaminacyjna, przed którą zainteresowany odpowiedział na szereg pytań. Po analizie odpowiedzi wszyscy członkowie komisji nie mieli wątpliwości w kwestii przyznania An-

toszkowi najwyższej oceny i nadania tytułu magistra historii, co zakomunikował dr hab. Dariusz Słapek, prof. UMCS, dyrektor Instytut Historii.

Puentą niech będą liczne, pozytywne, opinie i komentarze, jakie pojawiły się w mediach ogólnokrajowych i regionalnych zebrane na stronie internetowej Wydziału Humanistycznego UMCS, które poza walorem popularyzatorskim mają niewątpliwie aspekt promocyjny zarówno dla Instytutu Historii, jak i całego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Dodać jeszcze wypada, że obrona magisterium w tak nietypowej formie nie byłaby możliwa bez życzliwości i pomocy finansowej Rektora UMCS, Dziekana Wydziału Humanistycznego UMCS, Urzędu Miasta Lublin i Centrum Badańczo-Rozwojowego E-Humanistyka.

Marek Sioma,
Instytut Historii UMCS

Guilty pleasures

Wystawa studentów Wydziału Artystycznego

Twórczo nieprzespana Noc Kultury, w tym roku bodaj najpiękniej rozżarzona wielobarwnymi lampionami, obfitowała w liczne, interesujące wydarzenia z dziedziny sztuk wizualnych. Śmiem powiedzieć, że i tym razem szczególnie efektywnym akcentem zaznaczyli swą obecność na artystycznej mapie Lublina studenci Wydziału Artystycznego UMCS. Wystawa opatrzona tytułem *Guilty pleasures* wpisująca się w program imprezy, w dniach 6–15 czerwca 2015 r. goszcząca w przestrzeni ACK „Chatka Żaka”, stanowiła owoc ich kilkumiesięcznej pracy na zajęciach z przedmiotu animacja sztuki.

Na ową prezentację – z założenia w pewnej dozie eksperymentalną, a nawet nieledwie transgresyjną – złożyły się prace wykonane w różnorodnych mediach, począwszy od technik malarskich, poprzez grafikę, fotografię, aż po formy rzeźbiarskie, lalki, przestrzenne miniatury i instalacje

multimedialne uwzględniające aspekt interaktywności. Konstrukcja wystawy prowokowała, co z dumą odnotowujemy – licznie ją zwiedzających do szczególnie aktywnego odbioru, „dopo-

wiadania tego”, co zostało przez autorów subtelnie zasugerowane.

Hasło *guilty pleasures* – co istotne, sformułowane przez samych studentów – mieści w sobie bowiem fascynującą i pełną wewnętrznych napięć amfibologię, paradoksalność. Myśl o „(nie)zawinionych przyjemnościach”, drobnych wykroczeniach i „grzeszkach” codzienności, o wiecznej grze pomiędzy Freudowskimi *Es* i *Überich*, wiedzie nas ku pytaniom: czy sztuka może w ogóle istnieć „poza zasadą przyjemności”? Czy jej powab nie tkwi w możliwości zręcznego naruszania granic? Czy akt twórczy nie ma w sobie czegoś z radosnej powagi dziecięcych zabaw? (o tym, że zabawa nie jest antytezą powagi przekonująco pisał już Huizinga).

Plastyczny komentarz do owego hasła sformułowany przez młodych

artystów zaskoczył bogactwem form i ideologicznych wątków – podniesiono m.in. temat marzeń sennych, kultury konsumpcji, dwoistej natury człowieka, kontrastu: cielesność/nieobecność. Wszystkim uczestnikom wystawy dziękuję za zaangażowanie, w tym także w rozliczne działania o charakterze organizacyjnym. Gorące podziękowania składam również Mieczysławie Goś z Chatki Żaka oraz sponsorom wystawy: sklepowi papierniczemu BAS, salonowi tatuaży Demiurg oraz darczyńcy, który miał wolę pozostać anonimowym.

Oto nazwiska uczestników wystawy: Katarzyna Babis, Bartosz Cebula, Małgorzata Dudzińska, Martyna Dzydych, Jenovia Dżemson, Anastazja Grigorjewa, Paulina Grochowska, Kaja Ilczuk, Karolina Kępa, Agnieszka Kowalczyk, Jakub Krajewski, Beata Kukawska, Wioletta Łach, Paweł Łuciuk, Mateusz Majewski, Katarzyna Młynarczyk, Michał Momot, Olga Obrębalska, Agata Okraśńska, Barbara Oleszek, Natalia Oliinyk, Anna Pieczykolan, Aleksandra Pietruk, Joanna Podgajna, Karolina Przybyś, Rafał Przyłuski, Agata Rawska, Pamela Sienkiewicz, Aleksandra Sitańska, Andżelika Stawinoga, Monika Szyber, Aleksandra Tracz, Aleksandra Trochym, Agata Wasiljew, Adrianna Wojniak, Marcin Woś, Tatiana Wójcik.

Dr Małgorzata Stępnik,
kurator wystawy

Prezydent Lublina Krzysztof Żuk nagrodił najlepszych lekkoatletów oraz trenerów AZS UMCS Lublin. Młodzi zawodnicy zostali docenieni za swoje osiągnięcia na Mistrzostwach Europy Juniorów w szwedzkim Eskilstunie oraz na Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży – Łódzkie 2015.

w składzie: Michał Sierocki, Michał Kitliński, Karol Kania oraz Maciej Hołub. Srebrne „krążki” wywalczyli również Milena Lipińska w skoku o tyczce oraz, tym razem indywidualnie, Michał Sierocki na dystansie 110 m przez płotki.

– *Chciałabym niedługo poprawić mój rezultat 3 m i 50 cm z Olimpiady. Mam nadzieję, że uda mi się poprawić*

pliny. Porozumienie jasno określa rolę Klubu wiodącego i Związku, co sprawia, że szkolenie jest uporządkowane. Taka umowa parafowana przez Miasto określa także kierunek podążania tej dyscypliny w najbliższych latach – wyjaśnia prezes Klubu AZS UMCS Lublin Dariusz Gaweł. Jak dodaje prezes Gaweł, już prawie 300 osób uprawia lekkoatletykę w klubie. Jest to trzecie tego typu porozumienie zawarte przez AZS UMCS. Wcześniej udało się nawiązać współpracę z sekcjami koszykówki kobiet oraz piłki ręcznej mężczyzn.

Infrastruktura niezbędna do treningów lekkiej atletyki jest przy Zespole Szkół Elektronicznych w Lublinie przy ul. Wojciechowskiej. Tam również od tego roku będzie działać Szkoła Mistrzostwa Sportowego, która ma szkolić przyszłych medalistów w tej dyscyplinie sportu. – *Myślę, że to właściwy kierunek, żebyśmy mogli stadiony powoli zapęłniać, aby nie stały puste i żeby to służyło przede wszystkim mieszkańcom. Chcielibyśmy, aby w 2017 r. można już było zorganizować u nas jakąś imprezę rangi mistrzowskiej* – mówi Leszek Dunecki, prezes Lubelskiego Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki.

Mowa tu o stadionie lekkoatletycznym przy Alejach Zygmunto-wskich. Najprawdopodobniej na początku przyszłego roku ma ruszyć jego przebudowa. Miasto jeszcze we wrześniu ma ogłosić przetarg na wykonanie prac.

Krzysiek Kurasiewicz

Lekkoatleci AZS UMCS docenieni przez Prezydenta Lublina

Fot. Urząd Miasta Lublin

Największym sukcesem wśród nagrodzonych może pochwalić się sprinterka Alicja Wrona. Zawodniczka wywalczyła w Szwecji srebrny medal w sztafecie 4x100 m. Zdobyla także dwa złote medale na Mistrzostwach Polski Juniorów w Białej Podlaskiej na dystansie 200 oraz 400 m. Jak sama przyznaje, nie liczyła na aż tak duże sukcesy w tym sezonie. – *Liczyłam cichutko na jakiś medal na mistrzostwach Polski i może na awans w sztafecie 4x400 na mistrzostwa Europy, ale nigdy w życiu nie myślałam, że sama uzyskam minimum na mistrzostwa Europy. A te dwa złote medale to już spełnienie moich najskrytszych marzeń* – mówi Alicja Wrona.

Wśród wyróżnionych znalazła się także męska złota sztafeta 4x400 m z Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży

mój rekord życiowy i w najbliższym czasie osiągnąć także klasę mistrzowską, czyli wysokość 3,80. W tym roku już 3,72 skoczyłam – mówi Milena Lipińska.

Nagrody otrzymali też brązowi medalści Olimpiady: młociarka Aleksandra Osiak, Michał Kitliński za bieg na 800 m oraz Maciej Hołub za pokonanie dystansu 400 m.

Ale to nie koniec dobrych informacji. Być może niebawem doczekamy się kolejnych utalentowanych zawodników. Klub AZS UMCS Lublin podpisał porozumienie z Lubelskim Okręgowym Związkiem Lekkiej Atletyki oraz Gminą Lublin, którego celem jest szkolenie młodzieży i rozwój „królowej sportów” w naszym mieście.

– *Dzięki tej współpracy wyznaczylimy pewne tory rozwoju tej dyscy-*

Fot. Urząd Miasta Lublin

Nowości Wydawnictwa UMCS

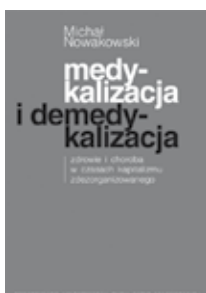
Opracowała Aneta Okuń

Prawo pracownika do wypoczynku a regulacja prawa czasu pracy

Aleksandra Wiącek

Problematyka prawa do wypoczynku pracownika w relacji do czasu pracy, niezwykle istotna z punktu widzenia praw pracowniczych, nie została dotychczas kompleksowo opracowana. Publikacja ta ma wypełnić tę lukę. Zamierzeniem autorki było kompleksowe omówienie zagadnienia prawa do wypoczynku w relacji do czasu pracy, wykazanie wad regulacji prawnych i sformułowanie postulatów *de lege ferenda*.

Medykalizacja i demedykalizacja. Zdrowie i choroba w czasach kapitalizmu zdeorganizowanego

Michał Nowakowski

Problem procesów medykalizacji i jednocześnie obecność trendów

wskazujących na demedykalizację, jako w pewnym sensie społecznej reakcji na nadmierne sprawowanie kontroli nad życiem ludzkim przez instytucje medycyny, zasługuje na uwagę i wnikliwą analizę. W Polsce ta problematyka nie jest dostatecznie obecna. [...] Lukę tę wypełnia praca M. Nowakowskiego, który wnikliwie śledzi debaty na powyższe tematy w piśmiennictwie zagranicznym, porządkuje je i interpretuje. Ramą interpretacyjną dla jego rozważań staje się logika współczesnego kapitalizmu, stąd też ciężar gatunkowy analiz spoczywa w znacznej mierze na najnowszych technologiach medycznych i funkcjonowaniu wielkich koncernów farmaceutycznych, niejednokrotnie dyktujących warunki postępu i rozwoju medycyny, a wraz z nimi sposobów rozwiązywania współczesnych problemów zdrowotnych na świecie [z recenzji wyd. prof. Antoniny Ostrowskiej].

Dyfuzja i paradyfuzja w przekładach literatury dla dzieci

Edyta Manasterska-Wiącek

Materiał, który [autorka] poddaje opisowi, klasyfikacji i interpretacji, jest wystarczająco obszerny i dobrany na tyle sensownie, że pozwala na wydobycie zjawisk stanowiących dobry argument na rzecz

wprowadzonego w tej pracy pojęcia dyfuzji; sposób potraktowania tego materiału spełnia także warunek profesjonalnego opisu translato logicznego [...]. [...] studium odkrywa pewne mechanizmy tłumaczenia tak specyficznego materiału, jakim jest literatura dla dzieci, i przekonująco interpretuje te zjawiska, dając innym badaczom podstawę do podjęcia dalszych studiów nad tym trudnym materiałem literackim [z recenzji prof. Piotra Fasta].

Operacjonalizacja ochrony praw człowieka w porządku Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (studium teoretycznoprawne)

Bartosz Liżewski

Opracowanie jest zwieńczeniem kilkunastoletniego okresu zainteresowań teoretycznoprawnym wymiarem materii międzynarodowej ochrony praw człowieka. Monografia poświęcona jest próbie wyjaśnienia złożoności procesu operacjonalizacji ochrony praw człowieka w porządku Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Ten zasadniczy i główny wątek autor przedstawia zarówno na tle szerszej perspektywy międzynarodowej ochrony praw człowieka, jak i węższej – obejmującej ochronę praw człowieka w porządku prawnym Rady Europy.

Niepodległość Kosowa z perspektywy społecznej teorii stosunków międzynarodowych

Patrycja Zając

Autorka stara się przeanalizować niepodległość Kosowa w kontekście społecznej teorii stosunków międzynarodowych Alexandra Wendta. Wydarzenia poddane analizie obejmują okres od 2008 (ogłoszenie niepodległości Kosowa) do 2013 r. Biorąc pod uwagę specyfikę społecznej teorii stosunków międzynarodowych – zarówno jej kontekstualny charakter, jak i wpływ historii i doświadczeń obu narodów (Serbów i Albańczyków) na kształtowanie swojej postawy wobec Kosowa, autorka wielokrotnie odwołuje się do wydarzeń historycznych, aby ukazać proces konstruowania tożsamości i związku obu narodów z Kosowem.

Zarys paradygmatu strategii w przestrzeni dyskursu publicznego (przesłuchania sądowe a/i wywiady radiowe)

Małgorzata Rzeszutko-Iwan

Zasadniczym celem monografii jest przedstawienie autorskiego modelu optymalizacyjnego w kontekście wyróżnionych poziomów rzeczywistości (komunikacja–dyskurs–gatunek–tekst), a także pokazanie w partiach deskryptywnych (rekonstrukcyjno-deskryptywnych), jak w określonym fragmencie rzeczywistości (na przykładzie przestrzeni publicznej:

sądowej – przesłuchania sądowe i medialnej – wywiady radiowe) mogą funkcjonować konkretyzacje wymienionych strategii. Konsekwencją takiego podejścia jest jednocześnie świadomość, że poszczególne elementy wzorca znajdują urzeczywistnienia w różnych tekstach. Skomplikowany i w pewnym stopniu nie do końca przewidywalny jest zaś spłot i układ tych elementów w pojawiających się realizacjach (por. kategorie prototypu, centrum i peryferii).

Narracja i jej zaburzenia w otępieniu alzheimerowskim

Aneta Domagała

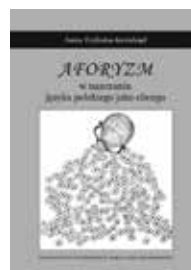
Rozprawa poświęcona jest problematyce narracji w otępieniu alzheimerowskim. Celem było rozpoznanie sprawności narracyjnych u osób pozostających w łagodnej oraz umiarkowanej fazie otępienia – ze względu na wagę tych zagadnień dla praktyki logopedycznej, zarówno na etapie postępowania diagnostycznego, jak i postdiagnostycznego. Postępowanie badawcze zostało ukierunkowane na rozwiązanie problemu natury teoretyczno-praktycznej w związku z koniecznością wypracowania sposobu oceny sprawności narracyjnych w warunkach otępienia.

O prawie słusznym (perspektywa systemu prawa stanowionego)

Wojciech Dziędziak

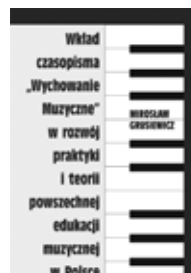
Autor stworzył logicznie spójną i merytorycznie uzasadnioną koncepcję prawa słusznego, ufundowaną na takich podstawowych wartościach ogólnoludzkich, jak: prawda, dobro, sprawiedliwość i godność człowieka. [...] Autor w sposób oryginalny rozwiązał postawiony problem naukowy, a tym samym znacznie przyczynił się do rozwoju myśli filozoficzno-prawnej. [...] godna pochwały jest postawa Uczzonego, który wbrew dominującej tendencji broni tych klasycznych, uniwersalnych wartości, sprzeciwiając się relatywizmowi oraz słusznie podkreślając, że aksjologiczne podstawy prawa powinny być jasne, pewne, solidne i trwałe [z recenzji dr hab. Jadwigi Potrzyszcz].

Aforyzm w nauczaniu języka polskiego jako obcego

Anna Trębska-Kerntopf

Celem publikacji jest pokazanie możliwości zastosowania aforyzmu jako dobrego tekstu autentycznego w nauczaniu obcokrajowców. Książka ma charakter dwudzielny. Celem cz. I pt. *Aforyzm jako miniatura literacka* jest usytuowanie aforyzmu wśród innych małych form literackich. Cz. II pt. *Aforyzm w nauczaniu języka polskiego jako obcego* jest pierwszą na gruncie glotto-dydaktyki polonistycznej próbą opisu szerokiego spektrum możliwości zastosowania aforyzmu w nauczaniu języków.

Wkład czasopisma „Wychowanie Muzyczne”

w rozwój praktyki i teorii powszechnej edukacji muzycznej w Polsce

Mirosław Grusiewicz

Praca ma charakter wielowymiarowej monografii pedagogicznej opartej na metodach jakościowych i ilościowych. Podstawową techniką badawczą, którą zastosowano, jest analiza archiwów oraz tekstów. Poza elementem deskrypcyjnym – prezentacją czasopisma w latach 1957–2013 (opis powstania i rozwoju, zmiany treści i struktury, redaktorzy, wydawcy) – podjęto się ambitnego zadania określenia wkładu czasopisma w rozwój teorii i praktyki powszechnej edukacji muzycznej w Polsce. Ocena zawartości merytorycznej czasopisma została przedstawiona w kontekście całokształtu poglądów i działalności publikujących w nim autorów, z perspektywy sytuacji społecznej i kulturalnej, a przede wszystkim na tle przemian edukacyjnych w kraju. Analiza źródłowa „Wychowania Muzycznego” została wzbogacona o kwerendę dostępnych archiwów, akt i dokumentów.

Ewolucja współczesnej dyplomacji. Aktorzy, struktury, funkcje

Beata Surmacz

Celem monografii jest zbadanie, w jaki sposób nowe „parametry” środowiska międzynarodowego wpływają na instytucje dyplomacji, a więc analizie podlega proces zmiany instytucjonalnej. Przyjęto założenie, że zmiana środowiska na ogół skutkuje zmianami dotyczącymi instytucji funkcjonujących w danym porządku. W tym ujęciu dyplomacja jest

wiec zmienną zależną, instytucją, która podlega procesom adaptacji do zmian środowiska międzynarodowego, które są zmienną niezależną. Tak ujęty cel odzwierciedla podstawowe funkcje nauki o stosunkach międzynarodowych: deskrypcje – przedstawienie zmian, jakie zachodzą w sferze dyplomacji; eksploracje – identyfikacje czynników, mechanizmów, ale i skutków tych zmian; a także, w ograniczonym stopniu, funkcję prognostyczną (wskazanie tendencji ewolucji współczesnej dyplomacji).

Interesy indywidualne państw a interesy wspólnotowe w prawie społeczności międzynarodowej. O znaczeniu liberalizmu i komunitaryzmu dla teorii prawa międzynarodowego

Roman Kwiecień

Przedkładana książka to cenne pod względem tematycznym, a zarazem precyzyjnie opracowane ujęcie zagadnienia interpretacji prawa międzynarodowego w specyficznym stanie równowagi, który wynika z faktu dbania o interesy indywidualne poszczególnych państw przy jednoczesnej woli współdziałania w zakresie stawianych celów wspólnych. Wypadkowa tego typu interesów odzwierciedla się w partykularnych decyzjach poszczególnych podmiotów prawa międzynarodowego. Jej refleks wyraźnie uwidacznia się także w orzecnictwie sądowym. Problematyka ta jest ważna i podniesienie jej przez Autora należy uznać za bardzo dobry pomysł [z recenzji dr. hab. Pawła Czubika].

Upadanie państwa w stosunkach międzynarodowych po zimnej wojnie

Grzegorz Gil

Celem książki jest analiza procesu upadania państwa w drodze identyfikacji jego desygnatów, korelatów, skutków, a także sposobów oraz skuteczności reakcji społeczności międzynarodowej. Wykorzystane podejście badawcze polega na połączeniu analizy upadania państwa w modelu negacji cech państwa nowoczesnego z próbą jego empirycznej konkretyzacji. Rozważania opierają się na założeniu, iż stanem pożądanym jest przetrwanie i rozwój (efektywność) każdej jednostki geopolitycznej. Badanie upadania państwa wymaga równoczesnego zastosowania kilku wzajemnie uzupełniających się metod i technik badawczych.

Rozłożone gazety. Studia z zakresu prasowego dyskursu, języka i stylu

Maria Wojtak

Książka jest zbiorem studiów, szkiców, artykułów i rozpraw już publikowanych. Zostały one jednak w zróżnicowanym stopniu przeredagowane, skrócone lub uzupełnione nie tylko o nowe wskazówki bibliograficzne. W zamierzeniu autorki ma to być prezentacja drogi badawczej, świadectwo poszukiwań problemów,

pojęć, kategorii oraz metod opisu komunikatów prasowych. Dobierając suwerennie pojęcia, kategorie poznawcze, metody, ustalając zakresy badań, ich konteksty, proponując terminy, Autorka poszukuje własnego miejsca na prasowym (medialnym) polu badawczym.

Migracje kompensacyjne jako czynnik wzrostu obszarów peryferyjnych. Rola ukrytego kapitału ludzkiego

Wojciech Janicki

Główna hipoteza badawcza pracy brzmi: międzynarodowe migracje kompensacyjne są w stanie w istotnym stopniu zastąpić kapitał ludzki w regionach peryferyjnych utracony z tytułu odpływu ludności do innych regionów lub za granicę. W toku analizy zostały zweryfikowane także dwie powiązane ze sobą hipotezy szczegółowe: [1] kapitał ludzki imigrantów, zarówno legalnych, jak i nielegalnych, w regionach peryferyjnych jest wykorzystywany znacznie poniżej jego możliwości oraz [2] polityka regionalna, której celem jest wspieranie rozwoju regionów peryferyjnych, może być skutecznie wspomaganą przez politykę migracyjną, o ile ta ostatnia będzie uwzględniać zmienną przestrzenną.

Seminaria nauczycielskie w Królestwie Polskim (1866–1915)

Dariusz Szewczuk

Celem monografii jest przybliżenie Czytelnikowi działalności rządowych seminariów nauczycielskich na terenie Królestwa Polskiego w latach 1866–1915. Dotychczasowe badania dotyczące dziejów oświaty na ziemiach polskich, które znalazły się w czasie rozbiorów pod panowaniem rosyjskim, jedynie w pewnym stopniu dotyczyły kwestii kształcenia nauczycieli na potrzeby szkolnictwa elementarnego. Brakuje natomiast w dotychczasowej historiografii opracowań, które ujmowałyby w sposób syntetyczny tematykę działalności rządowych seminariów nauczycielskich w latach 1866–1915. Ta publikacja zapełnia tę lukę. Przyjęto w niej układ rzeczowo-chronologiczny, chcąc wyjaśnić zakres działalności seminariów nauczycielskich i uwarunkowania, w jakich one funkcjonowały.

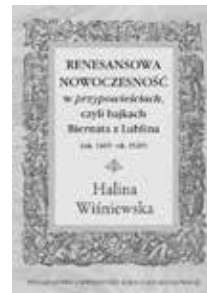

Warunki funkcjonowania systemów rzecznych północnej Polski

Wojciech Sobolewski

Celem pracy jest opisanie zmienności geograficznej cech zlewni i systemów rzecznych strefy pobrzeży i pojezierzy północnej Polski, które wpływają na kształtowanie procesu odpływu. Przyjęto hipotezę badawczą, że specyficzne warunki terenowe obszaru północnej Polski, a w szczególności występujące tam różnice w wielkości rocznych sum opadów atmosferycznych i zauważalne zróżnicowanie przepuszczalności utworów powierzchniowych, warunków hipsometrycznych oraz sposobu użytkowania terenu pozwolą wskazać grupy zlewni charakteryzujące się podobnymi para-

metrami i posiadające pewne cechy przewodnie wyróżniające je spośród innych badanych jednostek hydrograficznych. Przyjęcie za podstawę badań danych z okresu 25-letniego pozwoliło na pominięcie wpływu krótkich, rocznych lub kilkuletnich okresów fluktuacji w przebiegu ściśle związanych ze sobą procesów parowania, transportu wody przez masy powietrza, kondensacji i opadów atmosferycznych, retencji wód w zlewni oraz formowania odpływu.

Renesansowa nowoczesność w przypowieściach, czyli bajkach Biernata z Lublina (ok. 1465 – ok. 1529)

Halina Wiśniewska

Jest to studium interdyscyplinarne, w sposób syntetyczny ukazujące problematykę zarysowaną w tytule, prekursorskie, jeśli chodzi o dobór tematu, nowoczesne pod względem stosowanych metod i technik badawczych [...], zadziwiające obfitością przytaczanego materiału. [Autorka] prezentuje Biernata z Lublina jako człowieka epoki Jagiellonów, a zarazem jako człowieka już epoki renesansu, głosiciela nowych wartości i nowego (nieśredniowiecznego) światopoglądu, chociaż żyjącego i tworzącego na pograniczu staro- i średniopolszczyzny. Jest to [...] *de facto* pierwsza monografia twórczości tego tłumacza i pisarza, postaci, o której wspominały wszystkie podręczniki z zakresu historii literatury (od połowy XIX w.), ale która przez lat pięćset nie doczekała się monograficznego opracowania [z recenzji prof. Stanisława Dubisza].

Przekaz medialny w modyfikowaniu postaw studentów pedagogiki wobec niepełnosprawności

Anna Biegowska

Celem publikacji uczyniono próbę oceny efektywności oddziaływania przekazu medialnego w modyfikowaniu postaw społecznych studentów pedagogiki wobec osób niepełnosprawnych. W r. I scharakteryzowano pojęcie „niepełnosprawność”, uwzględniając różnorodność w zakresie jego definiowania. W r. II omówiono szczegółowo termin ‘postawa’ oraz uwarunkowania i mechanizmy modyfikowania postaw wobec osób z niepełnosprawnością. R. III poświęcono charakterystyce środków masowego przekazu; teorii wyjaśniających ich oddziaływanie na odbiorcę. R. IV zawiera metodologiczne podstawy badań własnych, których wyniki przedstawiono w r. V. Dokonano w nim wieloaspektowej analizy i interpretacji zmian, które nastąpiły w postawach studentów wobec osób z niepełnosprawnością wskutek podjętych działań eksperymentalnych. W końcowej części sformułowano wnioski o charakterze teoretycznym oraz praktycznym, będące wynikiem weryfikacji założonych hipotez.

W kręgu aktywności twórczej
Stanisław Leon Popek

Publikacja ta jest zbiorem wybranych rozpraw ogniskujących się wokół za-

gadnień aktywności twórczej, rozpatrujących właściwości psychiczne ludzi w aspekcie różnic indywidualnych. Czas ich ukazywania się w różnych pozycjach zwartych, rocznikach, a także opracowaniach powstałych w wyniku organizowania sympozjów naukowych rozciąga się na lata 1989–2014. Motywem połączenia tych rozpraw w jednym zbiorze jest chęć przypomnienia wielu czytelnikom myśli nieco osobnych, odstających w jakimś sensie od powszechnie napotykanych rozważań, wywodzących się z nurtu psychologii poznawczej, które w naszym polskim podejściu niejednokrotnie były nasycone ideami behawioryzmu.

Senat Rzeczypospolitej
Polskiej w latach 1989–2011
Krystyna Leszczyńska

Aby wyrobić sobie obiektywny pogląd co do zasadności dalszego funkcjonowania Senatu w Polsce, potrzebujemy pogłębionych badań na temat pozytywnych i negatywnych cech istniejącego w Polsce od 1989 r. Senatu. Taki charakter obiektywnej, naukowej analizy Senatu, opartej na empirycznych danych, posiada [...] praca Krystyny Leszczyńskiej. Jest to wyjątkowa pozycja, rezultat benedyktyńskiej pracy badawczej [...]. Na uwagę zasługuje bogata baza źródłowa, nie tylko w sensie ilościowym, ale także odnośnie do różnorodnych form dokumentacji. Autorka przedstawia imponujący zakres informacji o Senacie i wprowadza analizę porównawczą różnych aspektów działalności Senatów poszczególnych kadencji. Pracę wzbogacają [...] wykresy, tabele i liczne przypisy [...]. Jestem przekonany, że [publikacja ta] przyczyni się do rozszerzenia wiedzy o drugiej izbie polskiego parlamentu [z recenzji prof. Longina Pastusiaka].

E-czasopisma naukowe na UMCS

Na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej funkcjonuje platforma e-czasopism naukowych (www.journals.umcs.pl), która została stworzona na bazie OJS (Open Journal System) – oprogramowania udostępnianego przez Public Knowledge Project, najczęściej wykorzystywanego przez różne instytuty naukowe, repozytoria, biblioteki i wydawnictwa. Obecnie na platformie e-czasopism naukowych znajduje się 29 periodyków wydawanych przez Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Funkcjonują one w modelu Open Access na otwartych licencjach Creative Commons. Treść czasopism dzięki platformie jest widoczna w Internecie, co znacząco przyczynia się do zwiększenia przejrzystości ocen periodyku i dorobku naukowego uczonych, a ponadto grono odbiorców publikowanych tekstów jest znacznie większe niż w przypadku tradycyjnych (papierowych) publikacji. Serdecznie zachęcamy do publikowania artykułów w czasopismach naukowych UMCS oraz zapoznawania się na bieżąco z publikowanymi artykułami.

Aneta Okuń

Uniwersytet Dziecięcy UMCS 2014/2015

Archiwum UD UMCS

działamy z energią w całej Polsce

Od lat wspieramy rozwój nauki, edukacji, kultury, sztuki i sportu.
Pomagamy odkrywać i rozwijać pasje.
Zmieniamy świat. Na lepsze.